

Wydział Rozwoju Miasta i Aglomeracji Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta
Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020”
za rok 2013

**GORZÓW
WIELKOPOLSKI**

Kwiecień 2014r.

Zawartość	
1. Wstęp.....	4
2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.	5
OŚWIATA I NAUKA.....	5
POLITYKA PROSPOŁECZNA.....	5
ŁAD PRZESTRZENNY.....	6
OCHRONA ŚRODOWISKA.....	6
3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.....	7
3.1 Oświata i nauka.....	7
3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego.....	7
3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy.....	9
3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy.....	11
3.2 Polityka prospołeczna.....	16
3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste.....	16
3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie.....	19
3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży.....	22
3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych.....	24
3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście.....	26
3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych.....	28
3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania.....	29
3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+.....	30
3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.....	30
3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.....	32
3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna.....	34
3.3 Ład przestrzenny.....	36
3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.....	36
3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.....	41
3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta.....	43
3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej.....	45
3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.....	46
3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp. ...	47
3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej.....	49
3.4 Ochrona środowiska.....	50
3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi.....	50
3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych.....	52
3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza.....	55
3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego.....	57
3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywołanych przez wibracje.....	58
3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	58
3.4.7. Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym.....	59
mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.....	59
4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 w roku 2013.	60
5. Wybrane dane statystyczne.	62

Załącznik nr 1 „Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży” – informacje udostępnione przez Komendę Miejską Policji w Gorzowie, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie, Straż Miejską oraz Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa, przekazane za pośrednictwem Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Załącznik nr 2 Sprawozdanie z realizacji działań zmierzających do przywracania poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 zgodnie z „Programem ochrony powietrza dla Miasta Gorzowa Wlkp.” za 2013 rok, przygotowane przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA, Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Załącznik nr 3 Zestawienie inwestycji realizowanych w 2013 roku przez Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. (kwoty zgodne ze „Sprawozdaniem z wykonania Budżetu Miasta za 2013r.” z dnia 31 marca 2013r.).

Załącznik nr 4 - Zestawienie wniosków o dofinansowanie (zgodnie umowami o dofinansowanie oraz aneksami do tych umów) złożonych w 2013r. (współfinansowanych ze środków UE oraz z innych źródeł międzynarodowych i krajowych), przygotowany przez Wydział Integracji Europejskiej.

Załącznik nr 5 - Wykaz dotacji unijnych, które wpłynęły do budżetu Miasta Gorzowa Wlkp. w 2013 roku, przygotowany przez Wydział Budżetu i Rachunkowości.

Fot. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

1. Wstęp.

Niniejsze sprawozdanie za 2013 rok jest wynikiem realizacji założeń „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”, która została przyjęta uchwałą nr LXVIII/1073/2010 w dniu 3 lutego 2010 roku przez Radę Miasta Gorzowa Wlkp.

Dokument ten zastąpił przyjętą w 2000r. „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego: Gorzów Wlkp. 2000 +”.

Raport nawiązuje do zapisów obowiązującej strategii rozwoju i sporządzany jest już po raz czwarty. Coroczne sprawozdania podawane są do publicznej wiadomości za pomocą miejskiej strony internetowej www.gorzow.pl, w zakładce „Rozwój miasta”.

Konieczność prowadzenia monitoringu wynika z rozdziału 5. Strategii pt. „Metody wdrażania i monitorowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp.” W rozdziale tym ustalone zostały procedury weryfikacji stopnia realizacji przyjętych założeń. Za realizację corocznych przeglądów strategicznych, odpowiedzialny jest Wydział Rozwoju Miasta i Aglomeracji, który do 31 marca każdego roku ma obowiązek przygotować całościowy raport z realizacji zadań zawartych w Strategii za miniony rok, natomiast do 30 kwietnia każdego roku sporządzone sprawozdanie winno być przekazane Komisji Gospodarki i Rozwoju Rady Miasta Gorzowa Wlkp., celem zapoznania się z raportem sporządzonym przez Wydział.

Zbiór informacji składający się na niniejszy raport został pozyskany od właściwych tematycznie komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., instytucji podległych samorządowi lub innych przedsiębiorstw z udziałem Miasta, a także zostały zebrane z miejskiego portalu internetowego, jak również z Gorzowskich Wiadomości Samorządowych.

Celem niniejszego sprawozdania jest dokonanie prezentacji działań podjętych w 2013r. w zakresie realizacji Strategii, a także efektów realizowanych działań. Zgromadzone i opracowane dane są przydatne w zarządzaniu rozwojem na poziomie lokalnym.

Dodatkowo do sprawozdania dołączone zostały załączniki z bardziej szczegółowymi danymi, które razem z zawartymi w raporcie stanowią pełną informację o funkcjonowaniu miasta w zeszłym roku.

2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.

„Umacnianie roli Gorzowa Wlkp. jako stabilnego ośrodka o charakterze regionalnym – największego miasta środkowego pogranicza polsko-niemieckiego oraz Euroregionu Pro Europa Viadrina”.

Powyższe zdanie **jest wizją rozwoju miasta** zapisaną w „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”. Jest ona kontynuacją z poprzednio obowiązującej Strategii.

Realizacja wizji odbywa się w czterech obszarach strategicznych: Oświacie i nauce, Polityce prospołecznej, Ładzie przestrzennym oraz Ochronie środowiska.

Dla każdego z nich określono cele strategiczne, a dla prawidłowej realizacji tych celów określono główne programy strategiczne wraz z ich działaniami, pogrupowanymi w tabelach.

Pod każdym działaniem umieszczonym w tabeli, wymienieni zostali ich koordynatorzy, odpowiedzialni za ich realizację, a także wskazano tam mierniki oceny i termin realizacji działań.

✓ OŚWIATA I NAUKA

Cele strategiczne w obszarze oświaty i nauki skupiają się wokół zagadnień związanych z dostosowaniem do aktualnych i przyszłych potrzeb, zapewnieniem dobrych warunków dla szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego dla uzyskania jego wysokiego poziomu, podnoszeniem poziomu kwalifikacji zawodowych uczniów i słuchaczy, niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie, a także wspieraniem rozwoju miasta poprzez rosnący potencjał naukowy Gorzowa Wlkp. oraz doprowadzenie do powstania w Gorzowie Wlkp. samodzielnej, publicznej szkoły wyższej o statusie akademickim.

W obszarze Oświaty i nauki przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Rozwój szkolnictwa wyższego.
2. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy.
3. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy.

✓ POLITYKA PROSPOŁECZNA

Obszar strategiczny dotyczący polityki prospołecznej jest obejmuje zagadnienia, dla których wspólnym punktem odniesienia jest stworzenie mieszkańcom Miasta warunków do godnego życia poprzez eliminowanie zagrożeń (np. w zakresie bezpieczeństwa i pomocy społecznej) oraz umożliwienie rozwoju poprzez wspieranie przedsiębiorczości, kultury i sportu. W dziedzinie promocji i rozwoju miasta cele strategiczne koncentrują się na podniesieniu atrakcyjności miasta i okolic w oczach inwestorów, zwiększeniu zainteresowania miastem ze względu na możliwości w obszarze kultury, turystyki i przedsiębiorczości, a także na realizacji kompleksowej i długofalowej strategii zarządzania marką Gorzów. W zakresie polityki społecznej Strategia Rozwoju odwołuje się do uchwalonej trzy lata wcześniej bardziej szczegółowej i wciąż aktualnej Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2007+. W dziedzinie kultury celem miasta jest dostosowanie kierunków rozwoju kultury do miejskich dokumentów strategicznych wyższego rzędu, a także poprawa i rozwój bazy technicznej instytucji kultury, natomiast kultury fizycznej - umożliwienie powszechnego dostępu do sportu i rekreacji oraz współdziałanie miasta w osiąganiu wysokich pozycji w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży. Ostatnim celem strategicznym miasta w ramach obszaru polityki prospołecznej jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa osobistego.

W obszarze Polityki prospołecznej przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Bezpieczeństwo osobiste.
2. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie.
3. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży.

4. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych.
5. Zwiększenie atrakcyjności strefy kulturalnej w mieście.
6. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych.
7. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania.
8. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+.
9. Budowa marki Gorzowa Wlkp.
10. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
11. Dostępność komunikacyjna.

✓ ŁAD PRZESTRZENNY

Ten obszar strategiczny stwarza ramy dla realizacji celów w pozostałych obszarach. Cele strategiczne to kształtowanie harmonijnej i funkcjonalnej przestrzeni miejskiej, tworzenie systemu terenów zielonych i otwartych, rewitalizacja historycznej zabudowy miasta, poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp., a także tworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej oraz zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.

W obszarze Ładu przestrzennego przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.
2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
3. Rewitalizacja historycznej zabudowy Miasta.
4. Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej.
5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.
6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej.

✓ OCHRONA ŚRODOWISKA

W tym obszarze cele strategiczne to racjonalna gospodarka odpadami, kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku, ochrona powietrza atmosferycznego, racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi, poprawa klimatu akustycznego i ograniczenie wibracji w mieście oraz ochrona miejskich terenów zieleni i jej poszczególnych komponentów.

W obszarze Ochrony środowiska przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Zarządzanie zasobami wodnymi.
2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych.
3. Ochrona powietrza.
4. Poprawa klimatu akustycznego.
5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje.
6. Gospodarka odpadami komunalnymi.
7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.

3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.

3.1 Oświata i nauka

3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego

Program	Symbol Szk. Wyższe 1	Rozwój szkolnictwa wyższego
Działanie 1		Ustanowienie powiązań kooperacyjnych Miasta z gorzowskimi szkołami wyższymi oraz uczelniami Woj. Lubuskiego, Szczecina, Poznania, Europejskim Uniwersytetem Viadrina (Frankfurt n.Odra) oraz innymi instytucjami naukowo-badawczymi tych ośrodków we wspieraniu przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia strategicznego rozwoju Gorzowa, a będących elementem specyfiki zachodniego pogranicza Polski
Miernik oceny działania 1		Wypracowanie strategicznych rozwiązań
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta *
Działanie 2		Działanie na rzecz utworzenia akademii gorzowskiej na bazie uczelni wyższych - wspieranie zamierzeń szkół wyższych, skierowanych na realizację wymogów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, niezbędną dla utworzenia akademii gorzowskiej, m.in. drogą dofinansowania niezbędnej do tego infrastruktury technicznej i naukowej (np. dofinansowanie zakupów księgozbioru naukowego)
Miernik oceny działania 2		Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo badawczej
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle
Koordynator działania 2		Doradca Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego*

*informacje zostały przedstawione przez Biuro Obsługi Inwestora.

Działanie 1

Powołanie spółki Gorzowski Ośrodek Technologiczny Park Naukowo-Przemysłowy Sp. z o.o. i podpisanie aktu założycielskiego dnia 5 listopada 2013 r. było następstwem porozumienia o utworzeniu Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego, zawartego 14 marca 2012 r. pomiędzy:

- ✓ Miastem Gorzów Wielkopolski,
- ✓ Zakładem Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.,
- ✓ Lubuskim Klastrem Metalowym
- ✓ Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Gorzowie Wlkp.

Sygnatariusze objęli pierwsze udziały w nowo tworzonej spółce prawa handlowego, a jej powołanie stanowi pierwszy formalny krok w realizacji idei Parku Naukowo-Przemysłowego. Idea Parku wynika z rozpoznanych potrzeb przemysłu, inteligentnych specjalizacji regionu oraz prognozy rozwoju gospodarki miasta i Aglomeracji Gorzowskiej. Przedsięwzięcie to wpisane jest do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020. Interesariusze budowy Parku wypracowali jego formułę, opierającą się na dwóch komplementarnych obszarach: badawczo-wdrożeniowym oraz edukacji zawodowej.

Obszar badawczo-wdrożeniowy opiera się na ścisłej współpracy uczelni wyższych, jednostek i instytutów badawczych, laboratoriów oraz sektora przedsiębiorstw. Będzie on realizowany w formule rynkowej przez **spółkę GOT PNP**. Głównymi działaniami będzie wyszukiwanie oraz weryfikacja innowacyjnych technologii, prowadzenie badań i prac rozwojowych oraz komercjalizacja nowatorskich rozwiązań poprzez kreowanie nowych podmiotów gospodarczych, w których Spółka będzie obejmowała udziały kapitałowe. Zasadniczy ciężar działań w tym zakresie obejmie Zakład Utylizacji Odpadów, udzielający spółce lokalizacji w swej siedzibie przy ul. Teatralnej 49 w Gorzowie Wlkp.

Z uwagi na otwartą formułę GOT PNP Sp. z o.o., do udziału w spółce zapraszane będą wszystkie podmioty zainteresowane inwestowaniem w innowacyjne i rozwojowe projekty. Kompleksowy charakter usług oferowanych przez Park przedsiębiorcom pomyślany jest jako wyjątkowy w skali regionu i stwarza szansę wykreowania bardzo silnego potencjału oddziaływania na lokalną gospodarkę. Przewiduje się także, iż doprowadzi do wzrostu liczby firm wykorzystujących nowoczesne technologie. Umożliwi to również rozwój przedsiębiorstw opartych na nowej wiedzy, głównie przez studentów i absolwentów uczelni wyższych oraz pracowników naukowych.

Obszar edukacji zawodowej stanowi domenę i zadanie własne samorządu. Liderem działań w tym obszarze będzie więc Miasto Gorzów Wielkopolski. Podstawowym celem będzie powołanie **Centrum Edukacji Zawodowej** w obiektach poszpitalnych przy ul. Warszawskiej. CEZ PNP będzie nowo

utworzonym zespołem szkół technicznych, wyposażonych w wysokiej klasy instrumentarium: pracownie, warsztaty i laboratoria, odpowiadające najwyższemu standardom kształcenia i nauki zawodu, wymaganym przez lokalny i regionalny sektor przemysłu i przedsiębiorczości.

Fot. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

Park Naukowo-Przemysłowy stworzy przestrzeń wymiany wiedzy i doświadczeń, a zatem umożliwi rozwój zasobów ludzkich. Uczniowie i nauczyciele zawodu będą mieli stały kontakt z kulturą techniczną wysokiego poziomu, dzięki relacjom z kadrą i studentami kierunków inżynierskich PWSZ oraz specjalistami związanymi z Centrum Badawczo-Wdrożeniowym Eko-Innowacje.

Działanie 2

W lipcu 2013 powołany został przez Wojewodę Lubuskiego Zespół Roboczy mający koordynować prace związane z powstaniem Akademii Gorzowskiej. Następnie Wojewoda Lubuski zorganizował spotkanie ww. Zespołu Roboczego w dniu 16 września 2013 roku, podczas którego został omówiony obszar działania Zespołu oraz zaprezentowane zostały niewrażliwe punkty w tworzeniu Akademii Gorzowskiej.

Fot. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

24 września Senat Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, pozytywnie ocenił inicjatywę tworzenia Akademii Gorzowskiej na bazie Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej AWF w Poznaniu z siedzibą w Gorzowie. Kolejnym krokiem przybliżającym Gorzów do powołania Akademii Gorzowskiej była decyzja Prezydenta Miasta Gorzowa o przekazaniu

bezzwrotnej dotacji na rozwój naukowy dla nauczycieli akademickich Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej w Gorzowie w wysokości 150 000 zł.

Natomiast 17 grudnia 2013 roku Senat Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu wyraził zgodę na nieodpłatne przekazanie Miastu Gorzów Wlkp. obiektu – Przystań Wioślarska z internatem sportowym, usytuowanego przy ul. Fabrycznej 3 w Gorzowie Wlkp. wraz z nieruchomością gruntową.

Kolejne etapy budowania Akademii Gorzowskiej będą realizowane w roku 2014.

3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy

Program	Symbol Edukacja 1	Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych - modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy
Działanie 1		Rozwój wczesnego wspomaganie, objęcie wczesną i wyspecjalizowaną pomocą dzieci zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich rodzin, zwiększanie zgodnie z potrzebami społecznymi liczby zespołów terapeutycznych realizujących wczesne wspomaganie, tworzenie zespołów przy placówkach integracyjnych posiadających specjalistyczną kadre
Miernik oceny działania 1		Zmniejszenie liczby dzieci z dysfunkcjami
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Upowszechnianie edukacji przedszkolnej
Miernik oceny działania 2		Współczynnik objęcia dzieci edukacją przedszkolną
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych we wszystkich placówkach, umożliwiająca dziecku niepełnosprawnemu kontynuację nauki w środowisku lokalnym w oddziale ogólnodostępnym
Miernik oceny działania 3		Dostępność placówek oświatowych dla osób niepełnosprawnych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Dostosowanie szkół podstawowych do przyjęcia 6. latków do kl.I
Miernik oceny działania 4		Analiza warunków edukacji 6. latków w szkołach
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Edukacji
Działanie 5		Wdrażanie zmian związanych z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii
Miernik oceny działania 5		Poziom wykorzystania nowoczesnych technologii
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Wydział Edukacji

Działanie 1

W 2013 r. wczesną i wyspecjalizowaną pomocą objęto 97 dzieci i ich rodziny.

W 2013 r. funkcjonowały 4 zespoły terapeutyczne, realizujące wczesne wspomaganie (Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 9, Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 27, Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych, Zespół Kształcenia Specjalnego. Nowy zespół terapeutyczny powstał w Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1.

Przy placówkach integracyjnych funkcjonują 2 zespoły wczesnego wspomaganie w Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 9 oraz w Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 27.

Działanie 2

Współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym nadal rośnie, w roku szkolnym 2013/2014 wynosi 95 % (4995 dzieci). Podobnie, jak w latach ubiegłych zorganizowano oddziały przedszkolne 5. godz. dla dzieci 5 i 6. letnich w szkołach podstawowych oraz dla dzieci 3 i 4. letnich przy Szkole

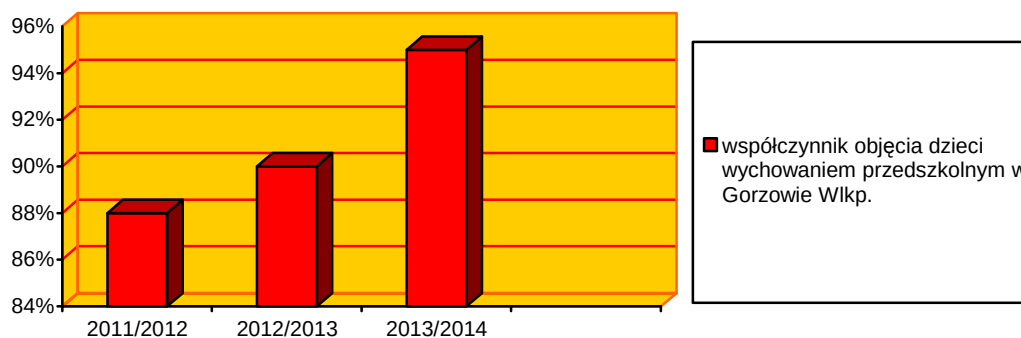

Podstawowej nr 16. W związku z rosnącymi potrzebami w zakresie edukacji przedszkolnej we wszystkich placówkach oddziały są maksymalnie wypełnione.

W roku szkolnym 2012/2013 współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym wynosił 90% (4744 dzieci).

W roku szkolnym 2011/2012 współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym wynosił 88 % (4426 dzieci).

Wykres 1. Współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym Gorzowie Wlkp. w latach 2011-2014.

Działanie 3

W roku 2013 dla dzieci niepełnosprawnych na wózkach było przystosowanych 6 obiektów oświatowych (10%), w tym 3 przedszkola i 3 szkoły. Ponadto 4 placówki (ZS nr 20, ZSO nr 2, ZSTiO, ZSO nr 1) posiadają toalety dostosowane dla osób niepełnosprawnych. W ostatnich trzech latach powyższe dane nie uległy zmianie.

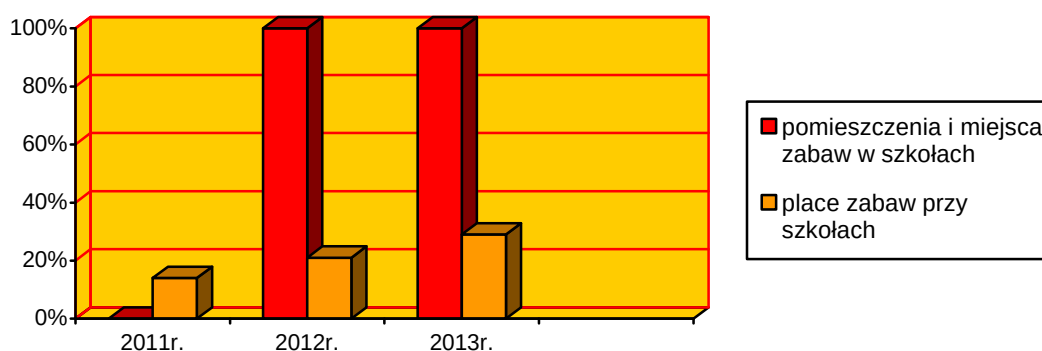
Działanie 4

W 2013 r. 14 szkół podstawowych (100 %) posiadało przystosowane gabinety i miejsca zabaw dla potrzeb dzieci 6. letnich. Place zabaw funkcjonowały przy 4 placówkach (Szkoła Podstawowa nr 12, Szkoła Podstawowa nr 13, Szkoła Podstawowa nr 15, Szkoła Podstawowa nr 20), co stanowi 29%.

2012 r. pomieszczenia i miejsca zabaw 100 % szkół, place zabaw – 3 szkoły (21 %).

2011 r. pomieszczenia i miejsca zabaw 0 % szkół, place zabaw – 2 szkoły (14%).

Wykres 2. Przystosowanie gorzowskich szkół do przyjęcia 6-latków na przestrzeni lat 2011-2013.

Działanie 5

W ramach Działania 5 wykonano następujące zadania:

- ✓ W bieżącym roku szkolnym w IV Liceum Ogólnokształcącym i Zespole Szkół Gastronomicznych wprowadzono dziennik lekcyjny tylko w wersji elektronicznej. Pięć szkół ponadgimnazjalnych prowadzi dokumentację lekcyjną w tej formie (IV LO, ZSG, ZSEk, ZSO nr 2, ZSO nr 1).
- ✓ Do dyspozycji uczniów i nauczycieli w gorzowskich samorządowych szkołach i placówkach oświatowych w roku 2013 pozyskano nowoczesne środki dydaktyczne na ok. 1 019 128 PLN, w tym:

- **143 zestawy komputerowe** (149 581 PLN),
- **6 tabletów** (3 300 PLN),
- **zestawy do przeprowadzania doświadczeń i badań przyrodniczo – fizycznych**, w tym
 - * sprzęt do nauki resuscytacji (54 793,58 PLN),
 - * 99 laptopów (185 831,79 PLN),
 - * 75 projektorów multimedialnych (160 664 PLN),
 - * 26 tablic interaktywnych (191 606 PLN),
 - * 7 wizualizatorów (7 140 PLN),
 - * 4 aparaty cyfrowe (2257,77 PLN),
 - * 15 programów multimedialnych (3963,25 PLN),
 - * 11 mikroskopów cyfrowych (7 734,58 PLN),
 - * sprzęt dydaktyczny potrzebny do praktycznej nauki zawodu (112 482,09 PLN),
 - * sprzęt elektroniczny: drukarki, ekrany projekcyjne, sprzęt nagłaśniający (131 013,78 PLN).

3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy

Program	Symbol Edukacja 2	Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy
Działanie 1		Różnorodna oferta edukacyjna
Miernik oceny działania 1		Struktura kształcenia ogólnego i zawodowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Rozwijanie szkolnictwa zawodowego
Miernik oceny działania 2		Wzrost liczby uczniów szkół zawodowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Objęcie priorytetem przedmiotów ścisłych
Miernik oceny działania 3		Wyniki egzaminów zewnętrznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Rozwijanie kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych
Miernik oceny działania 4		Powszechność i różnorodność oferty edukacyjnej
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Edukacji
Działanie 5		Uwrażliwienie młodzieży na potrzeby rynku pracy
Miernik oceny działania 5		Doradztwo zawodowe w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Wydział Edukacji

Działanie 1

Miasto Gorzów Wlkp., w ramach zadań gminy i powiatu w roku szkolnym 2013/2014 prowadzi 17 szkół ponadgimnazjalnych, w tym: samodzielne IV LO, Liceum Plastyczne, Sportowe Liceum Ogólnokształcące, Zasadniczą Szkołę Zawodową Specjalną nr 14, 13 zespołów szkół. Kształcenie ustawiczne, praktyczne oraz doksztalcenie teoretyczno – zawodowe dla pracowników młodocianych realizowane jest w Centrum Kształcenia Zawodowego. W roku szkolnym 2013/2014 w szkołach dla młodzieży funkcjonują 74 oddziały liceum ogólnokształcącego, 109 technikum 4. letniego, 4 oddziały liceum plastycznego, 31 oddziałów zasadniczej szkoły zawodowej, 6 oddziałów szkoły przysposabiającej do pracy (SIO 30.09.2013). Absolwenci gimnazjum mają do wyboru wiele atrakcyjnych kierunków kształcenia.

W liceum ogólnokształcącym prowadzone są klasy z rozszerzonymi przedmiotami humanistycznymi: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie; przyrodniczymi: chemia, biologia, geografia oraz ścisłymi: fizyka, matematyka.

W szkołach ponadgimnazjalnych realizowane są trzy innowacje pedagogiczne: w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących „Wychowanie proobronne” (Technikum nr 6), IV Liceum Ogólnokształcącym „Dobre wybory, dobre studia”, w Zespole Szkół Odzieżowych „Nowoczesne projektowanie odzieży”. Kształcenie sportowe gorzowskiej młodzieży ponadgimnazjalnej odbywa się w Liceum Sportowym Zespołu Szkół Sportowych w zakresie sportów wodnych oraz lekkiej atletyki

oraz w VI Liceum Ogólnokształcącym przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących, w którym funkcjonuje oddział klasy sportowej o profilu piłka nożna.

Miasto Gorzów Wlkp., dostosowując się do zapisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206) podjęło inicjatywę uchwałodawczą w zakresie likwidacji szkół uzupełniających dla młodzieży oraz szkół dla dorosłych: szkół uzupełniających, techników i zasadniczych szkół zawodowych. Uchwały likwidacyjne podjęto w przypadku 14 szkół.

Kształcenie zawodowe realizowane jest w następujących szkołach:

w zawodach technikalnych: plastyk (Liceum Plastyczne), technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej (Zespół Szkół nr 12), technik budownictwa, technik pojazdów samochodowych, (Zespół Szkół Budowlanych), technik ekonomista i technik handlowiec (Zespół Szkół Ekonomicznych), technik elektryk, technik elektroniki, technik mechatroniki, technik informatyki, technik teleinformatyki (Zespół Szkół Elektrycznych), kucharz, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik organizacji usług gastronomicznych, technik żywienia i usług gastronomicznych (Zespół Szkół Gastronomicznych), technik mechanik spec. obrabiarki sterowane numerycznie, technik logistyk, technik spedytor (Zespół Szkół Mechanicznych) technik usług fryzjerskich, technik technologii odzieży (Zespół Szkół Odzieżowych), technik ogrodnik, technik weterynarii, technik architektury krajobrazu (Zespół Szkół Ogrodniczych), technik informatyki, technik ochrony środowiska, technik analityk (Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących).

W zasadniczych szkołach zawodowych prowadzone jest kształcenie w następujących zawodach:

w Zespole Szkół Budowlanych – stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, murarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, w Zespole Szkół Elektrycznych – elektryk, monter mechatroniki, w Zespole Szkół Gastronomicznych – piekarz/cukiernik, kucharz, w Zespole Szkół Mechanicznych – mechanik pojazdów samochodowych, mechanik – monter maszyn i urządzeń spec. spawacz, w Zespole Szkół Odzieżowych – sprzedawca, krawiec, fryzjer oraz kształcenie wielozawodowe, w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 – pracownik pomocniczy obsługi hotelowej i kucharz.

Działanie 2

Liczba młodzieży w gorzowskich samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych przedstawia się następująco:

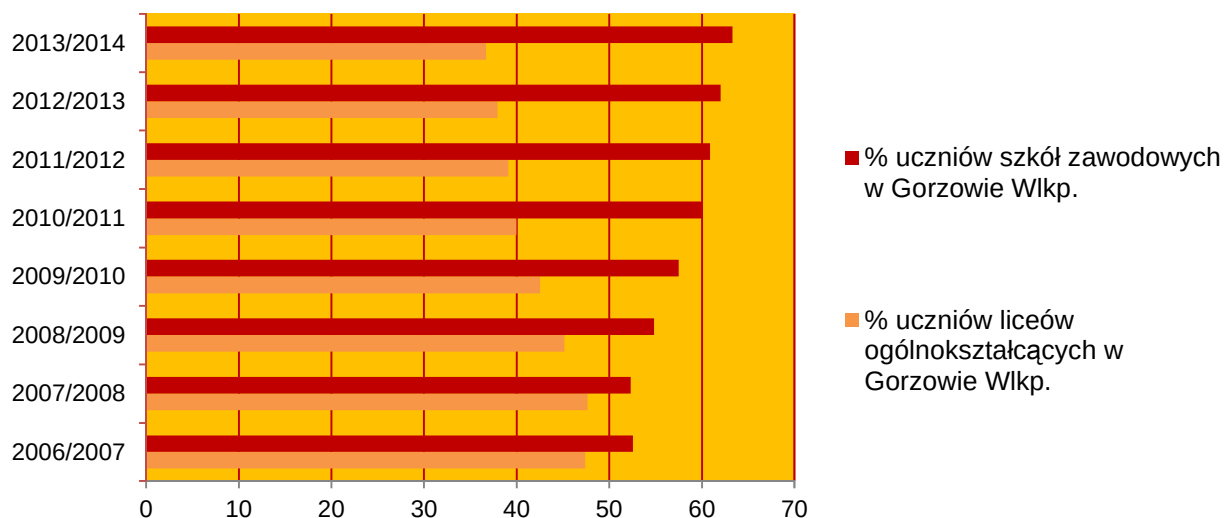
Tabela nr 1. Porównanie liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych (ogólnokształcących i zawodowych) w Gorzowie Wlkp. w roku szkolnym od 2006/2007 do 2013/2014.

Rok szkolny	Szkoły ogólnokształcące		Szkoły zawodowe	
	liczba uczniów	% uczniów	liczba uczniów	% uczniów
2006/2007	3815	47,42	4230	52,58
2007/2008	3587	47,66	3939	52,34
2008/2009	3207	45,17	3893	54,83
2009/2010	2904	42,52	3925	57,48
2010/2011	2676	39,96	4020	60,04
2011/2012	2509	39,11	3905	60,88
2012/2013	2303	37,97	3762	62,03
2013/2014	2155	36,69	3719	63,31

*bez uczniów Szkoły Przystosowującej do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych nr 14

Wykres nr 3. Procentowy udział uczniów szkół ogólnokształcących i zawodowych w Gorzowie w roku szkolnym od 2006/2007 do 2013/2014.

Działanie 3

Gimnazja

W związku z wprowadzeniem w 2012 roku nowych zasad egzaminu gimnazjalnego, w tabeli nr 2 prezentowane jest zestawienie średnich wyników w ujęciu procentowym, obejmujące rok 2011 – część matematyczno - przyrodniczą, a od 2012 r. tylko matematyczną.

Tabela nr 2. Zestawienie średnich wyników egzaminów gimnazjalnych w Gorzowie Wlkp. w ujęciu procentowym w latach 2011-2013.

Szkoła	2011	2012	2013
G nr 3	21,42	45,84	49,25
G nr 4	21,26	47,20	39,34
G nr 6	23,83	50,65	49,03
G nr 7	24,05	46,20	49,16
G nr 9	28,42	58,28	54,06
G nr 12	21,92	41,47	45,40
G nr 13	22,46	49,12	55,06
G nr 16	19,31	41,38	44,26
G nr 20	23,83	46,75	50,40
G nr 21	26,03	51,79	50,31
G Sport. nr 1	25,29	58,81	56,78
G Sport. nr 2	---	40,29	51,43

Szkoły ponadgimnazjalne

Tabela nr 3. Zestawienie średnich wyników egzaminów w liceach ogólnokształcących w Gorzowie Wlkp. w ujęciu procentowym w latach 2011-2013.

NAZWA SZKOŁY	ULICA	2011		2012		2013	
		% zdawalności	% śr. wynik	% zdawalności	% śr. wynik	% zdawalności	% śr. wynik
I LO - Zespół Szkół Ogólnokształc. nr 1	ul. Puszkina 31	99,00	77,00	100,00	86,48	100,00	82,00
II LO - Zespół Szkół Ogólnokształc. nr 2	ul. Przemysłowa 22	100,00	75,88	100,00	86,21	100,00	84,84
III LO - Zespół Szkół Ogólnokształc. nr 3	ul. Warszawska 18	100,00	63,72	100,00	74,80	100,00	67,10
IV LO	ul. Kos. Gdyńskich 8	100,00	70,20	100,00	83,04	100,00	74,38
V LO	ul. 30 Stycznia 29	67,36	38,30	85,30	48,20	91,57	50,60
VI LO - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	ul. Czereśniowa 1	96,25	52,50	85,71	48,86	98,00	54,20
VIII LO - Zespół Szkół Ogólnokształc. nr 16	ul. Dunikowskiego 5	70,50	33,40	78,94	43,21	88,89	42,60
Sportowe Liceum Ogólnokształcące - Zespół Szkół Sportowych	ul. Stanisławskiego 2	87,50	51,00	94,10	56,60	91,67	54,00

Tabela nr 4. Zestawienie średnich wyników egzaminów w technikach w Gorzowie Wlkp. w ujęciu procentowym w latach 2011-2013.

NAZWA SZKOŁY	ULICA	2011		2012		2013	
		% zdawalności	% śr. wynik	% zdawalności	% śr. wynik	% zdawalności	% śr. wynik
Technikum nr 1 - Zespół Szkół Budowlanych	ul. Okrzei 42	50,00	30,20	86,60	48,00	48,60	37,00
Technikum nr 2 - Zespół Szkół Ekonomicznych	ul. 30 Stycznia 29	81,43	43,00	83,10	50,20	81,20	46,00
Technikum nr 3 - Zespół Szkół Gastronomicznych	ul. Okólna 35	63,83	36,89	73,00	43,00	93,30	48,00
Technikum nr 4 - Zespół Szkół Odzieżowych	ul. Śląska 64 c	22,20	25,80	50,00	30,32	48,10	31,00
Technikum nr 5 - Zespół Szkół Mechanicznych	ul. Dąbrowskiego 32	75,00	42,26	91,43	46,12	89,70	43,00
Technikum nr 6 - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	ul. Czereśniowa 1	87,50	48,80	75,29	53,28	95,2	57,00
Technikum nr 7 - Zespół Szkół Elektrycznych	ul. Dąbrowskiego 33	94,00	54,00	99,00	68,40	99,1	66,00
Technikum nr 8 - Zespół Szkół nr 12	ul. Śląska 20	60,00	32,20	76,90	45,20	61,1	37,00
Technikum nr 9 - Zespół Szkół Ogrodniczych	ul. Poznańska 23	26,70	24,00	67,00	40,00	26,5	28,00
Liceum Plastyczne	ul. Bema 1	76,19	43,52	94,12	59,42	85,7	48,00

Tabela nr 5. Zestawienie średnich wyników egzaminów w szkołach dla dorosłych w Gorzowie Wlkp. w ujęciu procentowym w latach 2011-2013.

NAZWA SZKOŁY	ULICA	2011		2012		2013	
		% zdawalności	% śr. wynik	% zdawalności	% śr. wynik	% zdawalności	% śr. wynik
I Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych - ZSO nr 1	ul. Puszkina 31	37,50	27,75	33,00	24,67	83,00	46,00
I Liceum Ogólnokształc. dla Dorosłych - ZSO nr 1	ul. Puszkina 31	43,70	32,00	75,00	44,00	63,00	42,00

Działanie 4

Kształcenie dorosłych w roku szkolnym 2013/2014 r. w zakresie ogólnokształcącym realizowane jest w **I Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych** oraz **I Uzupełniającym Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych**. W zakresie zawodowym odbywa się w **Technikum Uzupełniającym nr 1 dla Dorosłych** w zawodzie technik pojazdów samochodowych i technik budownictwa.

Kształcenie w szkołach policealnych realizowane jest wyłącznie dla osób dorosłych w trybie zaocznym i stacjonarnym w **Centrum Kształcenia Zawodowego**. Pomimo bogatej oferty edukacyjnej nie udaje się dokonać naboru słuchaczy do klas pierwszych. Od września 2012 r. wprowadzono nowy rodzaj formy kształcenia pozaszkolnego, tzw. kwalifikacyjne kursy zawodowe. W roku szkolnym 2013/2014 uruchomiono trzy kursy w Centrum Kształcenia Zawodowego: A.36. prowadzenie rachunkowości (45 osób), M.19. użytkowanie obrabiarek skrawających (49 osób), montaż i konserwacja maszyn i urządzeń elektrycznych (35 osób) oraz dwa w Zespole Szkół Odzieżowych – A.19. wykonywanie zabiegów fryzjerskich (21 osób) i A.12. wykonywanie usług krawieckich (29 osób).

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej CKZ są kursy doskonalące, organizowane przez **Regionalny Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego**. W ubiegłym roku zorganizowano i przeprowadzono ogółem 11 kursów i szkoleń dla 136 osób w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych: kurs obsługi specjalistycznych programów komputerowych w zakresie finansowo-księgowym, dwa kursy spawania łukowego metodą MAG, kurs spawania łukowego metodą MAG i TIG, dwa kursy pierwszej pomocy przedmedycznej, trzy kursy okresowe bhp dla pracowników placówek oświatowych, szkolenie okresowe bhp dla pracodawców i osób kierujących pracownikami.

Działanie 5

Poradnictwo zawodowe realizowane jest w **100 %** szkół przez **Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych**.

Tabela nr 6. Liczba uczniów objętych zajęciami grupowymi aktywizującymi do wyboru kierunku kształcenia i zawodu w latach 2010-2013.

Typ szkoły	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Szkoły podstawowe	499	897	711	730
Gimnazja	41	52	842	913
Szkoły ponadgimnazjalne	498	581	1081	1594
Razem	1038	1530	2634	3237

Tabela nr 7. Liczba uczniów objętych indywidualnymi poradami zawodowymi na podstawie przeprowadzonych badań w latach 2010-2013.

Typ szkoły	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Szkoły podstawowe	0	0	0	0
Gimnazja	72	48	96	88
Szkoły ponadgimnazjalne	12	21	44	24
Razem	88	69	140	112

Tabela nr 8. Liczba uczniów objętych indywidualnymi poradami zawodowymi bez przeprowadzonych badań w latach 2010-2013.

Typ szkoły	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Szkoły podstawowe	88	0	0	0
Gimnazja	81	22	24	11
Szkoły ponadgimnazjalne	31	18	23	8
Razem	200	40	47	19

3.2 Polityka prospołeczna

3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste

Program	Symbol Bezp. 1	Bezpieczeństwo osobiste
Działanie 1		Zintensyfikowanie działań prewencyjnych w zagrożonych rejonach
Miernik oceny działania 1		Ankiety, sondy prowadzone przez media wśród mieszkańców Miasta; Analizy komisji pracujących w mieście; Obniżenie wskaźników przestępczości; Poczucie wzrostu bezpieczeństwa wśród mieszkańców Miasta; Zmniejszenie strat spowodowanych wandalizmem- zmniejszenie kosztów.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 2		Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży
Miernik oceny działania 2		Raport z przeprowadzonych działań
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 3		Większe wykorzystanie monitoringu wizyjnego Miasta do interweniowania w przypadku niewłaściwych zachowań i przestępstw
Miernik oceny działania 3		Raport z wykorzystania monitoringu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Zarządzania Kryzysowego

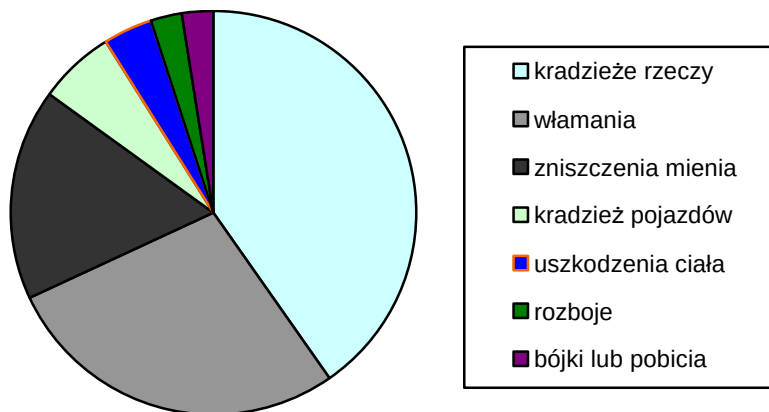
Informacje dotyczące realizacji Programu „Bezpieczeństwo osobiste” udostępnione zostały przez **Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa, Straż Miejską, Komendę Miejską Policji w Gorzowie,** oraz **Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie,** za pośrednictwem Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Gorzowa umieszczone są w Załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.

Działanie 1

KOMENDA MIEJSKA POLICJI W GORZOWIE WLKP.

W 2013 roku Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp. odnotowała na terenie miasta 819 kradzieży rzeczy, 563 włamania, 339 zniszczeń mienia, 125 kradzieży pojazdów, 80 przypadków uszkodzeń ciała, 52 rozboje, 49 bójek lub pobić.

Wykres nr 4. Przestępstwa na terenie Gorzowa Wlkp. w 2013 roku.

W ubiegłym roku wszczęto ogółem 3769 dochodzeń i śledztw przy 73,9% wykrywalności. Postępowań przygotowawczych o przestępstwa kryminalne wszczęto 2782, przy 71,3% wykrywalności.

Patrole policyjne lokowane są w mieście w oparciu o codzienną analizę zdarzeń i kierowane w rejony najbardziej zagrożoną przestępczością, co w znacznym stopniu przyczyniło się do zatrzymania 1669 sprawców na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu.

W 2013 roku Policja na terenie miasta odnotowała 89 wypadków drogowych, w których zginęło 6 osób, a 127 doznało obrażeń ciała. W okresie tym odnotowano 2108 kolizji drogowych.

Przyczynami zaistnienia wypadków i kolizji drogowych były przede wszystkim: nadmierna lub przekroczona prędkość, nie ustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nie prawidłowe omijanie, wymijanie, wyprzedzanie, nie ustąpienie pierwszeństwa pieszym, nieuwaga i zmęczenie kierowców oraz wtargnięcia pieszych na jezdnię.

Nietrzeźwi kierowcy spowodowali w 2013 roku 2 wypadki oraz 29 kolizji, natomiast nietrzeźwi piesi byli sprawcami 2 kolizji.

Co roku na terenie działania KMP w Gorzowie Wlkp. przeprowadzane są **działania prewencyjne** zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa. Przeprowadzona przez policjantów analiza zagrożenia **przestępczością samochodową** na terenie Gorzowa Wlkp. wykazała nasilenie przestępczości dot. kradzieży, usiłowania kradzieży oraz kradzieży z włamaniem do samochodów oraz kradzieży akcesoriów samochodowych. W związku z tym w 2013r. przeprowadzono szereg działań zmierzające do ograniczenia dynamiki przestępstw oraz podniesienia efektywności ścigania sprawców tej kategorii przestępstw oraz poprawy bezpieczeństwa. Skoncentrowanie sił i środków użytych do działań przyczyniło się do poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Gorzowa Wlkp.

Okresy przedświąteczne charakteryzują się nasileniem wykroczeń z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a co za tym idzie – nasileniem przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu oraz kradzieży – najbardziej dokuczliwych i w zdecydowanym stopniu źle odbieranych przez społeczeństwo. Ideą prowadzenia działań przez policję, w tych okresach, było przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa w rejonach dużych sklepów i ciągów handlowych w okresie tzw. *gorączki przedświątecznej*. KMP w Gorzowie Wlkp. przeprowadziła działania w rejonie dużych sklepów i ciągów handlowych, których głównym celem była zdecydowana reakcja na wszelkie przejawy wykroczeń i przestępstw.

Ponadto miejska policja w 2013r. podejmowała szereg działań skierowanych do różnych grup wiekowych oraz o zróżnicowanym statusie społecznym:

a) przeciwdziałanie zamarnięciom **osób bezdomnych** – priorytet akcji „Zima bezdomni 2013/14”, mającej na celu:

- ustalenie przez dzielnicowych miejsc przebywania osób bezdomnych,
- przekazywanie bezdomnym informacji z zakresu instytucji udzielających pomocy oraz współpraca z podmiotami pozapolicyjnymi takimi jak noclegownie i Instytucje Pomocy Społecznej (Domem Brata Alberta w Gorzowie Wlkp., Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej w Gorzowie Wlkp., Gorzowskim Centrum Charytatywnym w Gorzowie Wlkp. na ul. Słonecznej),
- kontrolę miejsc przebywania osób bezdomnych, w szczególności w czasie niskich temperatur powietrza i w razie potrzeby przewiezienie osób do miejsc zapewniających niezbędne schronienie.

b) zadbanie o bezpieczeństwo **dzieci i młodzieży w okresie wakacji oraz ferii zimowych**, którego głównym celem było ograniczenie i eliminowanie sytuacji skutkujących zagrożeniem bezpieczeństwa uczestników zorganizowanego i niezorganizowanego wypoczynku;

W okresie wakacyjnym policja wzorem lat ubiegłych podejmowała działania, których głównym celem było ograniczenie i eliminowanie sytuacji skutkujących zagrożeniem bezpieczeństwa uczestników zorganizowanego i niezorganizowanego wypoczynku. Działania te, prowadzone w ramach corocznej akcji pod nazwą „Bezpieczne Wakacje” miały charakter rozpoznawczy, informacyjno-edukacyjny i kontrolny. W trakcie działań policjanci zwracali szczególną uwagę m.in. na:

- organizację miejsc i placówek w zakresie właściwego ich przygotowania do zorganizowanego wypoczynku,
- przygotowanie organizatorów i wychowawców w zakresie podejmowania działań gwarantujących uniknięcie sytuacji,

- niebezpiecznych dla zdrowia i życia dzieci i młodzieży,
- właściwego postępowania organizatorów i wychowawców w przypadku zaistnienia zdarzeń naruszających przepisy prawa.

KMP w Gorzowie Wlkp. wraz z podmiotami pozapolicyjnymi, które zajmują się problematyką dzieci i młodzieży także w zakresie organizacji i prawidłowego przebiegu ich wypoczynku przeprowadziły:

- kontrole obiektów, pod względem ich właściwego zabezpieczenia technicznego, przeciwpożarowego i sanitarnego,
- zajęcia informacyjno-edukacyjne dla wychowawców i uczestników letniego wypoczynku w zakresie unikania zagrożeń oraz zachowań i ich skutków, które wypełniają znamiona przestępstw i wykroczeń.

Co roku w okresie zimowym podniesienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w dużej mierze odbywa się przez organizowane spotkań profilaktycznych. Stała współpraca ze szkołami oraz instytucjami organizującymi wypoczynek dla dzieci i młodzieży w czasie ferii pozwala na dotarcie do dużej grupy osób z tego przedziału wiekowego. Dzięki pogadankom, filmom oraz poprzez zabawy świetlicowe przekazywane i przyswajane są dzieciom następujące wiadomości:

- prawidłowe zachowanie się w razie niebezpieczeństwa jak np. pęknięcie lodu, burza itp.
- wybór bezpiecznego miejsca zabaw,
- numery telefonów alarmowych,
- bezpieczne i prawidłowe korzystanie z dróg,
- zachowanie należytych środków ostrożności w czasie pozostania dziecka w domu bez opieki osoby dorosłej,
- bezpieczne zachowanie dziecka do osób nieznajomych.

Oprócz prowadzonych działań profilaktycznych, KMP w Gorzowie Wlkp. realizuje równoległe działania kontrolne, mające na celu wyegzekwowanie prawidłowych i bezpiecznych zachowań wśród dzieci i młodzieży zgodnie z przekazanymi powyżej informacjami.

c) działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa **uczestników ruchu drogowego** – z uwagi na szeroki wachlarz mogących wystąpić niebezpieczeństw i zagrożeń komunikacyjnych Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wlkp. wdraża do realizacji szereg działań kontrolnych oraz akcji propagandowych związanych z ruchem drogowym, skierowanych odrębnie do grupy zmotoryzowanych oraz niechronionych uczestników ruchu drogowego:

- kontrola oznakowania i miejsc niebezpiecznych na drogach (wszelkie uwagi i spostrzeżenia przekazywane są właściwym zarządom dróg w celu przywrócenia stwierdzonych nieprawidłowości do stanu właściwego);

- utrzymywanie przejezdności dróg - z uwagi, iż funkcjonariusze KMP w Gorzowie Wlkp. pełnią służbę przez całą dobę, w okresach niesprzyjających warunków atmosferycznych, monitorują główne ciągi komunikacyjne, aby w razie potrzeby, jak najszybciej powiadomić służby odpowiedzialne za usuwanie skutków zimy;

- przygotowanie pojazdu do jazdy w warunkach zimowych - poprzez wykorzystanie środków masowego przekazu;

- ujawnianie wykroczeń mający główny wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego;

- „Bądź widoczny” – akcja prowadzona profilaktycznie w okresie jesienno – zimowym, która ma za zadanie uzmysłować szczególnie osobom pieszym problem z postrzeganiem ich przez innych uczestników ruchu oraz zachęcanie do noszenia elementów odblaskowych lub co najmniej jasnych części odzieży zewnętrznej celem poprawienia swojego bezpieczeństwa;

- działania kontrolne mające na celu eliminowanie wykroczeń w ruchu pieszym w okresie zimowym, takich jak przechodzenie w niedozwolonym miejscu czy wchodzenie na jezdnię bezpośrednio przed jadącym samochodem.

STRAŻ MIEJSKA W GORZOWIE WLKP.

W 2013 roku w ramach działań związanych z ograniczaniem naruszeń prawa przez bezdomnych Straż Miejska:

- doprowadziła do Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia 41 bezdomnych,

- skierowała wobec 7 bezdomnych wnioski o ukaranie do Sądu za dopuszczenie się nieobyczajnych wybrków, w których w większości zapadły kary ograniczenia wolności w wymiarze 1 miesiąca polegające na nieodpłatnej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin.

Ponadto strażnicy miejscy za naruszenie przepisów przez właścicieli psów polegające na nie sprzątaniu odchodów oraz nie zachowaniu ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia w szczególności na osiedlach Staszica, Górczyn, Piaski, Dolinki, Słoneczne wykonali następujące czynności:

- przeprowadzili 397 interwencji,
- nałożyli 30 mandatów karnych,
- skierowali 4 wnioski o ukaranie do Sądu,
- zlecili wyłapanie 47 psów bez opieki.

W celu poprawy poczucia porządku i bezpieczeństwa obywateli poprzez ograniczenie zjawiska spożywania alkoholu (i następstw w postaci zakłócania spokoju, używania słów wulgarnych, dewastacji mienia) w miejscach publicznych np. parkach, placach zabaw, terenach szkół, Straż Miejska

- ujawniła 1426 sprawców spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych,
- wobec 604 sprawców zastosowała grzywny w drodze postępowania mandatowego,
- skierowała 11 wniosków do Sądu o ukaranie,
- w 811 przypadkach mniejszej wagi zastosowała pouczenie.

KOMENDA MIEJSKA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W GORZOWIE WLKP.

W 2013 roku **KM PSP w Gorzowie Wlkp.** przeprowadziła następujące działania prewencyjne na terenie miasta Gorzowa Wlkp.:

- 42 kontrole w obiektach użyteczności publicznej, na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 30 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu nie przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej;
- 6 kontrole w obiektach zamieszkania zbiorowego, na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu nie przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej;
- 5 kontrole w obiektach produkcyjno-magazynowych, na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu nie przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej;
- 9 kontrole w obiektach mieszkalnych wielorodzinnych, na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu nie przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Ogółem przeprowadzono 62 kontrole, na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 39 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu nie przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Działanie 2

Opis tego działania stanowi Załącznik nr 1 „Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży” do niniejszego sprawozdania.

Działanie 3

Od 9 listopada 2012r. do chwili obecnej kamery monitoringu miejskiego nie działają z powodu uszkodzonego sterownika. Monitoring był wykorzystywany do ujawniania przestępstw i wykroczeń przez Komendę Miejską Policji w Gorzowie Wlkp.

3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie

Program	Symbol Kult. fiz. 1	Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacja widowisk sportowych na wysokim poziomie
Działanie 1		Zbilansowanie potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej (w ramach opracowywanej strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016)
Miernik oceny działania 1		Budowa i modernizacja obiektów wg standardów określonych przez

	wymogi licencyjne dla obiektów sportowych określone przez krajowe, europejskie i światowe federacje sportowe
Termin realizacji działania 1	Działanie ciągłe
Koordynator działania 1	Wydział Kultury Fizycznej *
Działanie 2	Zapewnienie niezbędnych środków własnych oraz rządowych i unijnych na realizację powyższych zadań
Miernik oceny działania 2	Analiza budżetu miasta
Termin realizacji działania 2	Działanie ciągłe
Koordynator działania 2	Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3	Przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zadań
Miernik oceny działania 3	Analiza dokumentacji i wyników konkursów ofert
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 4	Opracowanie programu właściwego wykorzystania nowej i modernizowanej bazy sportowej
Miernik oceny działania 4	Analiza stopnia wykorzystania obiektów – częstotliwości imprez i frekwencji na nich
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Kultury Fizycznej

*W wyniku zmian organizacyjnych w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp. w 2013 roku Wydział Kultury Fizycznej rozszerzył swój zakres o nowe kompetencje - turystykę i zyskał nową nazwę: Wydział Sportu i Turystyki.

1. Obiekty infrastruktury sportowej **funkcjonujące** w Gorzowie:

Obiekty kubaturowe:

- Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne Słowianka - basen 50 m, basen rekreacyjny, dwie sauny i siłownia oraz kręgielnia;
- Hala Tenisa Stołowego (Stara Łaźnia) - Gorzovia - użyczenie od ZGM,
- Bokserska treningowa hala sportowa - BKS - użyczenie od ZGM,
- Przyszkolne pełnowymiarowe hale sportowe - ZSTiO, LO nr 1, ZS nr 21, ZS nr 20 - ogółem cztery obiekty,
- Przyszkolne Sale Sportowe - 30 obiektów różnych typów szkół,
- KS Admirals - klubowa baza szkoleniowa - sala ergometrów i siłownia (użyczenie od miasta) - Wał Okrzeński,
- KS Pretorian - sala treningowa wydierżawiona od firmy Metalplast (ju-jitsu brazylijskie, MMA muay thai (boks tajski) - ul. Sikorskiego,
- Stowarzyszenie Sportów Walki Nokaut - salka treningowa, ul. Boh. Stalingradu (użyczenie od ADM nr 1),
- KSz Stilon - baza szkoleniowa - ul. Chrobrego - użyczenie od ZGM,
- ZW LOK - strzelnica sportowa - ul. Kos. Gdyńskich,
- Obiekty sportowe ZWKF - Przystań Wioślarska przy ul. Fabrycznej, dwie hale pełnowymiarowe – Alfa (ul. Słowiańska) i Beta (ul. Myśliborska), sala gimnastyczna w budynku głównym ZWKF przy ul. Estkowskiego, salka sportów walki oraz pawilon lekkoatletyczny ZWKF przy ul. Mickiewicza,
- Obiekty sportowe PWSZ - hala sportowa (niepełnowymiarowa), salka do rozgrzewki, siłownia i szatnia przy ul. Chopina,
- Siłownia - ZTKKF Stilon w budynku Hali Sportowej ZSTiO,
- MOS - dwie siłownie na potrzeby kajakarstwa (MKKS) - ul. Fabryczna,
- Parkur z przeszkodami (prywatny) na potrzeby JKS Rafi - ul. Kobylogórska.

Obiekty Otwarte:

- Stadion żużlowy im. Edwarda Jancarza (OSiR),
- Stadion Miejski przy ul. Olimpijskiej (OSiR),
- Pole golfowe - oddane do użytku w 2013 r.,
- Boisko piłkarskie – trawiaste pełnowymiarowe przy ul. Małyszyńskiej (OSiR),
- Społeczny OSiR Karnin, stadion przy ul. Łagodzińskiej - dwie pełnowymiarowe trawiaste płyty piłkarskie z elektronicznym nawadnianiem (użyczenie dla Stowarzyszenia Piast Gorzów Karnin),
- Boisko piłkarskie - trawiaste pełnowymiarowe - Stowarzyszenie Siedlice (użyczenie od miasta),
- Sztutowe boisko piłkarskie - ZTKKF Stilon - ul. Czereśniowa (użyczenie od miasta),
- Stadion lekkoatletyczny z płytą piłkarską ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 56x30 m - LO nr 1,
- Orliki 2012 - SP nr 4, ZS nr 13 i ZSTiO,

- Boiska wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią - ZSO nr 16, Zespół Szkół nr 12, ZS nr 21, ZS nr 20, Gimnazjum nr 9, ZS nr 6, ZS Sportowych, SP nr 1, ZS Specjalnych nr 14 oraz boiska wielofunkcyjne w ramach Orlików 2012,
- KS Petanque – bulodrom (bule) – teren CSR Słowianka,
- Hipodrom - JKS Rafi (teren prywatny),
- Stadion lekkoatletyczny ZWKF, ul. Wyszyńskiego,
- KS Orleń – mini-tory łucznicze przy ul. Wyszyńskiego,
- PWSZ - wielofunkcyjne boisko ze sztuczną nawierzchnią, ul. Chopina,
- 7 boisk asfaltowych do piłki ręcznej (różne typy szkół oraz MOS),
- 9 boisk do koszykówki - poza systemem boisk ze sztuczną nawierzchnią (różne typy szkół),
- 7 boisk do piłki siatkowej - poza systemem boisk ze sztuczną nawierzchnią,
- 6 boisk do plażowej piłki siatkowej, w tym 1 boisko przy LO nr 1, 2 boiska TKKF Stilon, 1 boisko przy ZSO oraz 2 boiska OSiR.

2. Wykaz obiektów infrastruktury sportowej, **wynikającej z potrzeb mieszkańców**, w tym stowarzyszeń kultury fizycznej:

Obiekty kubaturowe:

- hala widowiskowo - sportowa dla różnorodnych dyscyplin sportu - koszykówka kobiet, piłka ręczna, piłka siatkowa, tenis stołowy, futsal (halowa piłka nożna), unihokej, łucznictwo, sporty walki (imprezy dużej rangi),
- specjalistyczna hala sportowa do lekkoatletyki z bieżnią 6-torową i innymi urządzeniami lekkoatletycznymi wraz ze stadionem lekkoatletycznym,
- druga niecka basenu CSR Słowianka (pływanie, piłka wodna, pływaki, sport powszechny oraz rehabilitacja ruchowa),
- hala sportowa dla Sportu Powszechnego (OSiR),
- specjalistyczna hala dla sportów walki (boks, judo, zapasy, karate, kyokushinkay, sumo, kickboxing, teakwondo, ju-jitsu, ju-jitsu brazylijskie, muay thai (boks tajski), MMA,
- strzelnica sportowa z systemem elektronicznym,
- hala dla sportu jeździeckiego wraz z hipodromem na otwartej przestrzeni,
- hala sportowa dla Centrum Edukacji Artystycznej.

Obiekty otwarte:

- dwa ogrodzone pełnowymiarowe boiska piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią (jedno podgrzewane z oświetleniem)
- mini-tor żużlowy,
- boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią – SOSiR Stowarzyszenie Piast Gorzów – Karnin,
- tor kartingowy,
- trasa do motocrossu,
- tor kajakowy i wioślarski,
- kompleks kortów do tenisa,
- boisko na wodzie do gry pod nazwą kajak polo (jest to koszykówka w kajakach na wodzie),
- bezpieczna trasa rowerowa na potrzeby młodzieżowego sportu kolarskiego oraz wrotki, nartorolki jako sport dla wszystkich,
- boisko do piłki nożnej plażowej,
- boisko do plażowej piłki siatkowej,
- trasa biegów przełajowych,
- trasa do kolarstwa górskiego.

3. Obiekty sportowe, które wymagają modernizacji/remontu:

- wymiana nawierzchni toru żużlowego, II etap modernizacji - stadion im. Edwarda Jancarza,
- modernizacja płyty treningowej na Stadionie Miejskim przy ul. Olimpijskiej (OSiR),
- bokserska hala treningowa, ul. Kos. Gdyńskich – BKS (użyczenie),
- boisko piłkarskie przy ul. Małszyńskiej (OSiR) - elektroniczne nawadnianie i wymiana nawierzchni trawiastej systemem trawy pikowanej,
- boisko trawiaste przy ul. Strażackiej - elektroniczne nawadnianie i wymiana nawierzchni trawiastej systemem trawy pikowanej (Stowarzyszenie Siedlice).

3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży

Program	Symbol Kult. fiz. 2	Upowszechnienie sportu wśród dzieci i młodzieży
Działanie 1		Upowszechnianie wiedzy o kulturze fizycznej jako wychowaniu prozdrowotnym.
Miernik oceny działania 1		W oparciu o diagnozę dokonaną na potrzeby będącej w trakcie opracowywania strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Realizacja systemu imprez sportowych dla młodzieży szkolnej, w tym z uwzględnieniem Gorzowskiej Spartakiady Dzieci i Młodzieży oraz programu „Sport Wszystkich Dzieci”, w tym również niepełnosprawnych.
Miernik oceny działania 2		Monitoring kalendarza imprez oraz frekwencji i wyników sportowych, w tym procentowego udziału uczniów w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej

Działanie 1

Upowszechnianie wiedzy o kulturze fizycznej, jako wychowaniu prozdrowotnym, jak co roku odbywało się w zakresie imprez sportowych z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej, prowadzone przez miejskie placówki oświatowe, jak i przez kluby gorzowskie. Te ostatnie otrzymały wsparcie od miasta w ramach środków finansowych profilaktyki przeciwalkoholowej. 39 stowarzyszeń w ubiegłym roku otrzymało 805 000 PLN, co przełożyło się na setki godzin zajęć szkoleniowych dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 16 lat.

Ponadto Wydział Sportu i Turystyki wprowadził od 2013 roku program usportowienia dla osób 55+, dokonując wsparcia finansowego dla Uniwersytetu III Wieku w wysokości 15 000 PLN.

Działanie 2

Wydział Sportu i Turystyki podaje poniżej dane dotyczące imprez sportowych w roku szkolnym 2012/13:

- liczba imprez sportowych **166** (33 dni turniejowe),
- % udziału szkół – **94**,
- liczba drużyn – **619**,
- liczba rozegranych meczy – **923**,
- liczba uczestników – **5969** uczniów,
- liczba placówek organizujących turnieje – **15**,
- liczba placówek szkół uczestniczących w programie Gorzowska Spartakiada Młodzieży – **44**, w tym:
 - szkoły podstawowe – **16**,
 - szkoły gimnazjalne – **13**,
 - szkoły ponadgimnazjalne – **15**.

Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Gorzowie Wlkp. organizował następujące imprezy sportowe:

Mistrzostwa Gorzowa Wlkp. w wiosłowaniu na ergometrach.

- 14 szkół podstawowych i 10 szkół gimnazjalnych,
- 49 zespołów,
- liczba uczestników – 127.

Akcja Lato 2012:

- liczba imprez sportowych – 20,
- liczba uczestników – 516,
- liczba placówek organizujących turnieje – 13.

Akcja Zima – „Mróz śnieg czy słońce na sport zawsze ochota”:

- liczba imprez sportowych – 13,
- liczba uczestników – 182,
- liczba placówek organizujących turnieje – 9.

Mistrzostwa Gorzowa Wlkp. szkół ponadgimnazjalnych w konkurencjach siłowych – 32 osoby (26 chłopców i 6 dziewczynek).

Również Ośrodek Sportu i Rekreacji w 2013 roku zrealizował pakiet imprez w ramach programu Sport Wszystkich Dzieci:

Ferie zimowe(14-25.2013.r)

- dwa tygodnie gier i zabaw ruchowych (od poniedziałku do piątku),
 - turnieje piłki nożnej halowej,
 - turnieje tenisa stołowego,
 - turnieje w piłce siatkowej i koszykówce,
 - gry i zabawy dla dzieci (mini gry, gry świetlicowe, w tym piłkarzyki),
- Łącznie wzięło udział ok. 600 dzieci i młodzieży, a współorganizatorem akcji był ZS nr 21.

Letnia Olimpiada Sportowo – Rekreacyjna (9.07. do 28.08.2013 r.)

- turnieje piłki nożnej,
- koszykówka uliczna,
- wyścigi rowerowe,
- piłka siatkowa plażowa.

Miejscem olimpiady był Stadion Miejski przy ul. Olimpijskiej, łącznie brało w niej udział ok. 700 uczestników.

Ponadto w 2013 roku miały miejsce następujące wydarzenia sportowe:

- **Czwartki LA** – kwiecień – czerwiec oraz wrzesień październik – 10 konkurencji lekkoatletycznych - ok. 250 uczestników (szkoły podstawowe i gimnazja);

Festyn rodziny z okazji Europejskiego Tygodnia Sportu(28.04.2014 r.) – gry i zabawy sportowe dla dzieci - ok. 400 dzieci;

Majówka z OSiR-em (3.05.2014 r.) – piłka siatkowa plażowa oraz gry i zabawy;

XXXII Bieg Słowiański, w tym biegi dla dzieci i młodzieży – ok. 200 uczestników;

Dzień Dziecka – gry i zabawy – ok. 300 dzieci;

Mistrzostwa Gorzowa w Halową Piłkę Nożną Przedszkoli – dla przedszkolaków – ok. 250 maluchów wspólnie z PWSZ;

Mistrzostwa Gorzowa w Halową Piłkę Nożną szkół podstawowych – około 200 uczestników;

Mistrzostwa Gorzowa w Halową Piłkę Nożną szkół gimnazjalnych – około 200 uczestników;

Mistrzostwa Gorzowa w Halową Piłkę Nożną szkół ponadgimnazjalnych – ok. 200 uczestników;

Turniej Mikołajkowy w Tenisa Stołowego (6.12.2014 r.) – ok. 60 uczestników – wspólnie z ZS nr 21 i MOS;

XIII Miting Olimpiad Specjalnych w Łyżwiarstwie Szybkim (12.12.2014 r.) – od 60 dzieci niepełnosprawnych – organizacja wspólnie z ZKS nr 1;

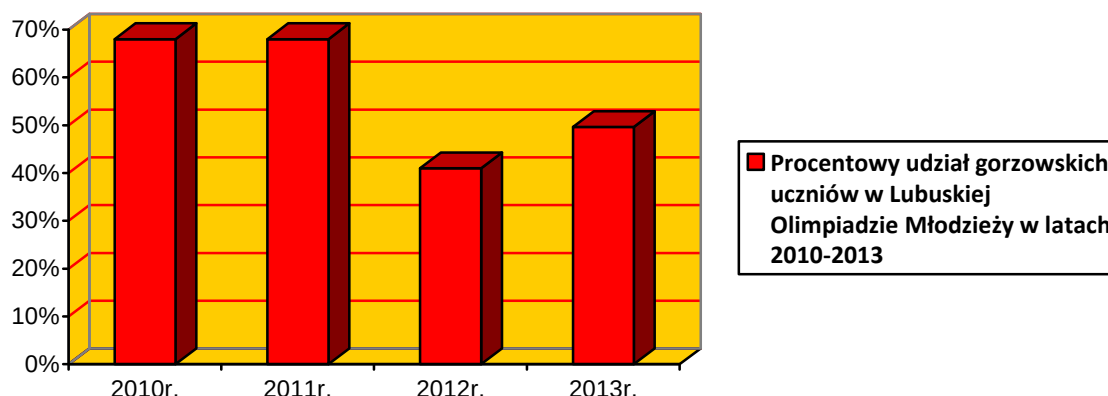
W 2013 roku uczniowie z gorzowskich szkół brali udział w organizowanej corocznie **Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży**. Poniżej przedstawiono procentowy udział uczestników z placówek oświatowych:

- szkoły podstawowe – 42%,
- gimnazja – 46%,
- licea – 61%.

Dla porównania w 2013 roku uczniowie gorzowskich szkół uczestniczyli w LOM w skali 49,67%, a w 2012 roku 41%, natomiast w 2011 i 2010 roku skala była wyższa i wynosiła 68%.

Wykres nr 5. Procentowy udział gorzowskich uczniów w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży w latach 2010-2013.

3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych

Program	Symbol Kult. fiz. 3	Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych
Działanie 1		Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie środków finansowych na potrzeby zespołów ekstraklasowych i pierwszoligowych oraz wybitnych zawodników promujących miasto
Miernik oceny działania 1		Okresowe dokonywanie analiz poziomu sportowego drużyn ekstraklasowych i pierwszoligowych oraz zawodników dyscyplin indywidualnych w oparciu o rankingi prowadzone przez krajowe i międzynarodowe federacje Sportu
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Stała poprawa warunków szkoleniowych zgodnych ze światowymi trendami, w tym również w Zespole Szkół Sportowych – rozbudowa zakresu szkolenia o gry zespołowe
Miernik oceny działania 2		Monitoring wyników sportowych na arenach krajowych i międzynarodowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Podniesienie poziomu usług medycznych dla gorzowskich sportowców
Miernik oceny działania 3		Analiza liczby zatrudnionych lekarzy oraz poziomu finansowania
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej

Działanie 1 i 2

1. Wykaz drużyn ekstraklasowych i I ligowych w 2013 roku:

- KS Stal Gorzów Wielkopolski S.A - żużel, KSSSE AZS PWSZ - koszykówka kobiet, KSz Stilon - szachy, GKPW 59 - piłka wodna, KS Petanque - bule.
- TKKF Stilon - piłka nożna kobiet, Kartel Gorzów - brydż sportowy, Gomad Gorzów – brydż sportowy
- I liga grupa północna.

2. Wykaz zawodników dyscyplin indywidualnych promujących miasto w 2013 roku:

- **kajakarstwo:** Karolina Naja, Paulina Wiewióra, Agnieszka Kowalczyk, Roman Rynkiewicz, Łukasz Woszczyński, Michał Hertel, Joshua Drojetzki, Lawrence Drojetzki, Grzegorz Błęka, Adam Bilewicz, Wojciech Chudy, Bartosz Pławski, Wiktor Głazunow (KS AZS AWF), Rafał Rosolski, Arkadiusz Krajewski (KS Admiry) oraz Aleksandra Janicka i Oskar Warszawski (MKKS);
- **wioślarstwo:** Zbigniew Schodowski, Michał Chrustowski, Mateusz Drab, Michał Jeliński, Maja Cyłwik i Olga Michałkiewicz
- **pływanie:** Anna Porzelska, Kinga Cichowska (MKP Słowianka);
- **pływanie w pletwach:** Bartłomiej Karpisz (WM Bars);
- **żużel:** Krzysztof Kasprzak;
- **ju-jitsu:** Paweł Krawczuk (GSS I R);
- **boks:** Aleksandra Paczka (BKS);

- **ju-jitsu brazylijskie:** Lubomir Grochocki, Mikołaj Dobrołowicz, Mateusz Donajski (KS Pretorian);
- **szachy:** Kacper Piorun, Kamil Dragun (**uzyskał tytuł arcymistrza(FIDE)**) i Klaudia Wiśniowska (Klub Szachowy Stilon).

Sport osób niepełnosprawnych:

- **lekka atletyka:** **Tomasz Błatkiewicz**, Mateusz Michalski - Maciej Lepiato, Łukasz Mamcarz, Wojciech Gołaski, Katarzyna Piekart, Mariusz Pietrucha, Sandra Pieczechlebek, Jakub Rega, Marek Witecki;
- **łucznictwo:** Marek Kantczak - łucznik bloczkowy, Milena Olszewska, Alicja Bukańska.

3.Osiągnięcia zespołów oraz zawodników indywidualnych w 2013r.:

Zespoły Ekstraligowe:

- Stal Gorzów Wielkopolski - żużel – V m-ce Drużynowych Mistrzostw Polski,
- KS Petanque - bule – V m-ce Klubowych Mistrzostw Polski Seniorów,
- KSz Stilon -szachy - srebrny medal DMP,
- KSSSE AZS PWSZ - koszykówka kobiet - VI miejsce Drużynowych MP w sezonie 2012/13 oraz VI miejsce po rundzie jesiennej sezonu 2013/14 z szansami na udział w rozgrywkach play – off pierwszej czwórki, czyli o medale mistrzostw Polski,
- GKS Gorzovia - tenis stołowy mężczyzn – IX m-ce w sezonie 2012/13 i degradacja do I ligi, ale na sezon 2013/14 drużyna została zgłoszona do II ligi – po rundzie jesiennej I m-ce w swojej grupie,
- GKPW - 59 - piłka wodna – w sezonie 2012/13VI(ostatnie) m-ce Drużynowych MP, w sezonie 2013/14 rozegrano tylko dwa mecze.

Zespoły pierwszoligowe:

- TKKF Stilon – piłka nożna kobiet – po sezonie 2012/13 III m-ce w grupie północnej I ligi, po rundzie jesiennej sezonu 2013/14 - II m-ce z szansami na awans do ekstraligi,
- GKS Gorzovia – tenis stołowy - I liga kobiet – po sezonie 2012/13 V m-ce w I lidze, ale na sezon 2013/14 zespół został zgłoszony tylko do II ligi – po rundzie jesiennej zajmował I m-ce w swojej grupie,
- GSPR - piłka ręczna mężczyzn – zespół wycofany z rozgrywek I ligi w rundzie wiosennej sezonu 2012/13. Do rozgrywek sezonu 2013/14 zespół nie został zgłoszony,
- brydż sportowy – Kart - el Gorzów – I liga grupa północna - VIII m-ce po sezonie 2012/13, a po rundzie jesiennej sezonu 2013/14 - VII m-ce. Gomad Gorzów - w sezonie 2012/13 awans do I ligi, a po rundzie jesiennej sezonu 2013/14 – IV m-ce w grupie północnej I ligi.

Wyniki sportowe osiągnięte przez zawodników indywidualnych podczas Mistrzostw Świata – seniorzy.

- **Karolina Naja - kajakarka AZS AWF** - 2 srebrne (w K-2 na 200 i sztafecie 4x200) oraz 1 brązowy w K-2 na 500 medale **mistrzostw świata**,
- **Kacper Piorun – KSz Stilon – 1 złoty(drużynowo)** i 1 brązowy indywidualnie w **mistrzostwach świata** w solvingu (rozwiązanie zadań szachowych),

Łącznie na mistrzostwach świata seniorów gorzowscy zawodnicy zdobyli 5. medali, w tym: 1. złoty, 2. srebrne i 2. brązowe.

Wyniki sportowe osiągnięte przez zawodników indywidualnych podczas Mistrzostw Europy – seniorzy.

- **Karolina Naja** – kajakarka AZS AWF - dwa złote medale na 500 i 1000 m oraz srebrny na 200 m mistrzostw Europy,
- **Zbigniew Schodowski** – wioślarz AZS AWF - srebrny medal mistrzostw Europy w ósemce wioślarskiej
- **Mikołaj Dobrołowicz** – KS Pretorian – złoty medal mistrzostw Europy seniorów(-91 kg) w SF ADCC,
- **Lubomir Grochocki** – KS Pretorian – złoty medal ME seniorów(-76 kg) w Jiu Jitsu Brazylijskim,
- **Lubomir Grochocki** – KS Pretorian – srebrny medal ME seniorów(-76 kg) w Submission Fighting,
- **Mateusz Donajski** – KS Pretorian – brązowy medal mistrzostw Europy seniorów(+98,9) w SF ADCC.

Łącznie na mistrzostwach Europy seniorów sportowcy gorzowskich klubów zdobyli 8. medali, w tym 4. złote, 3. srebrne i 1. brązowy.

Medale Mistrzostw Świata i Europy zdobywali również zawodnicy w kategorii juniorów.

W **Mistrzostwach Świata** 1 srebrny medal zdobył Bartosz Zmarzlik (KS Stal) – drużynowe mistrzostwa świata, natomiast w **mistrzostwach Europy** zdobyto łącznie 3 medale – 2 złote, w tym Bartosz Zmarzlik (KS Stal) – drużynowe mistrzostwa Europy i Kamil Dragun (KSz Stilon) – drużynowe mistrzostwa Europy oraz 1 srebrny Janicka Aleksandra (MKKS) w K-2 na 500 m.

Na arenach **Mistrzostw Polski** w 2013 roku seniorzy zdobyli 45 medali, w tym 16 złotych, 14 srebrnych i 15 brązowych.

4. Sportowcy niepełnosprawni Gorzowskiego Związku Sportów Niepełnosprawnych „Start” na arenach Mistrzostw Świata w 2013 roku zdobyli łącznie 4 medale:

- dwa w łucznictwie (złoty i brązowy - **Milena Olszewska**. w tym 1 złoty (w mikście) i 1 brązowy (indywidualnie).
- dwa lekkiej atletyce (2 srebrne) – **Sandra Pieczychlebek** – w sztafecie 4x400m oraz **Mariusz Pietrucha** również w sztafecie 4x400m.

W **lekkoatletycznych Mistrzostwach Europy** w 2013 roku zdobyto łącznie 6 medali, w tym 2. srebrne i 4. brązowe

- **Mariusz Pietrucha** – 1 srebrny w sztafecie 4x400 oraz 4. Brązowe (60, 200, 400 i 4x200 m)
- **Sandra Pieczychlebek** – srebrny medal w sztafecie 4x400 m.

Na **Mistrzostwach Polski** seniorów zawodnicy GZSN „Start” zdobyli łącznie 43 medale, w tym 21 złotych (LA – 15, strzelectwo sportowe – 1, łucznictwo – 5), 14 srebrnych (LA – 8, strzelectwo sportowe – 1, łucznictwo - 5.) oraz 8. brązowych (LA – 6, strzelectwo sportowe - 1 i łucznictwo – 1).

5. W 2013 roku **na sport kwalifikowany** miasto przeznaczyło **1 270 000 PLN**.

6. W 2013 roku dokonano okresowych analiz poziomu sportowego drużyn ekstra i pierwszoligowych oraz wybitnych zawodników dyscyplin indywidualnych. Informacja przedstawiona została na posiedzeniu Komisji Kultury, Sportu i Promocji Rady Miasta Gorzowa Wlkp.

Działanie 3

W 2013 roku nie prowadzono analiz związanych z zatrudnieniem lekarzy oraz poziomu finansowania usług medycznych dla gorzowskich sportowców.

3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście

Program	Symbol Kultura 1	Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście.
Działanie 1		Określenie potrzeb mieszkańców
Miernik oceny działania 1		Badania ilościowe lub jakościowe dot. imprez odbywających się w danym okresie oraz zainteresowanie nimi ze strony oczekujących grup społecznych.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle od 2010r.
Koordynator działania 1		Wydział Kultury *
Działanie 2		Szeroka konsultacja planowanych działań wśród uczniów gorzowskich szkół
Miernik oceny działania 2		Stworzenie raportu
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle od 2010r.
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta, Wydział Kultury
Działanie 3		Poszerzenie oferty instytucji kultury
Miernik oceny działania 3		Ranking nowych ofert
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągle
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

*W wyniku zmian organizacyjnych w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp. w 2013 roku Wydział Kultury rozszerzył swój zakres o nowe kompetencje - promocję i zyskał nową nazwę: Wydział Kultury i Promocji.

Działanie 1

Wydział Kultury i Promocji informuje, że w 2013r. nie prowadzono badań dotyczących wydarzeń kulturalnych w mieście. Były one prowadzone w poprzednich latach na potrzeby opracowywanej „Strategii rozwoju kultury w Gorzowie Wlkp. do roku 2020”.

Działanie 2

W 2013 roku nie prowadzono konsultacji planowanych działań kulturalnych wśród uczniów gorzowskich szkół. Były one przeprowadzane w 2012 roku na potrzeby opracowania „Strategii rozwoju kultury w Gorzowie Wlkp. do roku 2020”

Działanie 3

W ubiegłym roku gorzowskie instytucje kultury poszerzyły swoje oferty o następujące wydarzenia kulturalne:

Miejski Ośrodek Sztuki:

- ✓ **I Festiwal Sztuki Wideo GREEN AGE** - projekt cyklicznego festiwalu nowych technologii filmowych/krótkich form obrazu ruchomego, połączonego z konkursem na najciekawszą formę wideo. Konkurs zorganizowany został w kooperacji z uczelniami artystycznymi w kraju. I edycja odbyła się w dniach: 19-21 września 2013 r.
- ✓ **Filmowa lekcja** – zajęcia przybliżające zagadnienia związane z m.in.: filmowymi środkami wyrazu, korespondencją tekstów kultury, adaptacją dzieł literackich, kinem autorskim. Uczestnicy nabywają kompetencje do pełniejszego odczytywania sztuki filmowej, jej analizy oraz budowania wypowiedzi wartościujących zgodnych z podstawami krytyki filmowej. Program wpisuje się w podstawę programową wiedzy o kulturze oraz języka polskiego.
- ✓ **Globalna wioska** – warsztaty uczące poruszania się w społeczeństwie informacyjnym. Kształtują kompetencje medialne charakteryzujące świadomego i aktywnego odbiorcę przekazu medialnego, zapoznają z szeroko pojętym procesem komunikacji.
- ✓ **Mała Akademia Podróżnika** – zajęcia zabierające dzieci w podróż, która odkrywa przed nimi różnorodność świata. Wraz z bajkowymi przyjaciółmi najmłodszy wędrują do miejsc im bliskich np. jezioro, las, jak i tych dalszych np. z marzeń. Uczą się być świadomymi ekopodróżnikami dbającymi o środowisko i chroniącymi przyrodę.

Miejskie Centrum Kultury:

- ✓ **W Krainie Pani Muzyki** - cykl edukacyjno - muzyczny adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym oraz młodszych klas szkoły podstawowej. Na cykl spotkań składa się prezentacja instrumentów muzycznych oraz demonstracja ich brzmienia w lekkiej, dostosowanej do percepcji dziecka formie. W Krainie Pani Muzyki to prezentacja muzyki klasycznej, która odbywa się na kanwie treści bajki znanej dzieciom. Ponadto prezentowana jest muzyka korzeni, muzyka etniczna oraz muzyka ludowa.
- ✓ **GETTING OUT FESTIVAL**
Celem Festiwalu jest sprowokowanie wszystkich tworzących muzykę w domach, w głowach, w garażach, na dyskach komputerów do przedstawienia projektów przed publicznością w żywej, koncertowej formule. Festiwal nie stawia ograniczeń gatunkowych czy formalnych. Nie jest więc ważne czy ktoś jest solistą, gra w duecie, korzysta z elektroniki, sampli czy gra w „klasycznym” składzie kapeli rockowej. Premiujemy niepokorne, wywrotowe podejście do zastanych form i gatunków. Liczymy na szczery, autorski muzyczny przekaz wsparty niebanalnym (najlepiej polskim) tekstem. Nagrodą główną Festiwalu jest 16 godzin w profesjonalnym studio lub inna usługa obróbki dźwięku bądź edycji (wartości 4000 zł) i szansa na nagranie materiału, który będzie czymś więcej niż kolejną, ograniczoną technicznie publikacją w sieci. W tym amatorskim konkursie można zgłaszać wyłącznie autorski materiał.

CEA - Filharmonia Gorzowska:

- ✓ **Festiwal Muzyki Współczesnej im. Wojciecha Kilara** (I edycja w 2013 roku) – to jedno z ważniejszych wydarzeń muzycznych w regionie, którego ideą jest promocja muzyki XX i XXI wieku – jej twórców i ich dorobku oraz artystów specjalizujących się w jej interpretacji. Główny cel festiwalu to upowszechnianie dorobku współczesnych twórców i poszerzanie grona odbiorców tej twórczości, wciąż jeszcze stereotypowo uznawanej za elitarną i niezrozumiałą.

- ✓ **IN TOUCH** – Otwarte próby generalne (od października 2013) do udziału w których zapraszamy młodzież ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Bliskie spotkania z muzyką "na żywo" dają niepowtarzalną możliwość, by bliżej poznać arkana pracy orkiestry i dyrygenta oraz, by spotkać znakomitych artystów i wielkie osobowości muzycznych estrad.
- ✓ **Muzyczne Raczkowanie** (od października 2013) Projekt muzyczny przygotowany specjalnie dla przyszłych mam i szczęśliwych rodziców z dziećmi do lat 4. Mini-koncerty w miłej, kameralnej atmosferze – muzyka na dotknięcie ręki! Godzina pełnego relaksu w świetnym towarzystwie naszych milusińskich. Znakomita forma rodzinnego spędzenia czasu. Spotkania i rozmowy z przyjaciółmi przyszłych mam i "debiutujących" rodziców, odbywają się w dwóch grupach - do pierwszej z nich zapraszamy mamy w ciąży oraz rodziców z dziećmi 0-1,5 roku, do drugiej - rodziców z dziećmi w wieku 1,5 - 4 lata.
- ✓ **Spotkania w Klubie Melomana** (od października 2013) spotkania Dyskusyjnego Klubu Melomana – w każdy pierwszy czwartek miesiąca. Rozmowy o tym, co godnego uwagi było, jest i będzie w Filharmonii Gorzowskiej.

3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych

Program	Symbol Kultura 2	Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych
Działanie 1		Budowa centrum edukacji artystycznej
Miernik oceny działania 1		Oddane do użytku obiekty: sala koncertowa (I etap) oraz szkoły artystyczne (II etap)
Termin realizacji działania 1		I etap 2010, II etap 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Poprawa jakości bazy kulturalnej poprzez modernizację, adaptację i budowę nowych obiektów
Miernik oceny działania 2		Liczba obiektów oddanych do użytku
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury

Działanie 1

W związku z przygotowaniem Miasta Gorzowa Wlkp. do nowej finansowej perspektywy unijnej 2014-2020, podejmowano starania, aby zadanie związane z budową **szkół artystycznych**, stanowiące drugi etap **Centrum Edukacji Artystycznej**, zostało wpisane do dokumentów strategicznych rangi regionalnej oraz krajowej. Na wniosek Miasta Gorzowa Wlkp. zadanie to znalazło się w mandacie negocjacyjnym Kontraktu Terytorialnego.

Wizualizacja - filharmonia i szkoły artystyczne. Własność Miasto Gorzowa Wlkp.

Działanie 2

W ubiegłym roku nie podejmowano działań z tego zakresu.

3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania

Program	Symbol Kultura 3	Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania
Działanie 1		Opracowanie strategii rozwoju kultury
Miernik oceny działania 1		Badanie opinii publicznej - ocena świadczonych usług kulturalnych (poziom zadowolenia); Badanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług kulturalnych z uwzględnieniem kryterium demograficznego (prognozowanie);
Termin realizacji działania 1		Do 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Reorganizacja systemu świadczenia usług kulturalnych, w tym: *reorganizacja sieci instytucji kultury, * nowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi, * nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami, * tworzenie nowych podmiotów prawnych powołanych do świadczenia usług kulturalnych, * tworzenie i inspirowanie nowych projektów kulturalnych m.in. „Katedra produktem kulturowym Miasta”, Dom Historii jako miejsce stowarzyszeń * wykreowanie produktu turystycznego zgodnie ze strategią budowy marki Miasta
Miernik oceny działania 2		Raport
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury
Działanie 3		Konstruowanie projektu budżetu zapewniającego realizację określonych zadań z zakresu kultury
Miernik oceny działania 3		Analiza budżetu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

Działanie 1

W wyniku dwuletnich prac związanych z przygotowaniem strategii kultury w dniu 23 stycznia 2013r. Rada Miasta Gorzowa Wlkp. przyjęła „**Strategię rozwoju kultury Gorzowa Wlkp. do roku 2020**” uchwałą nr XLII/474/2013.

Działanie 2

Wydział Kultury i Promocji informuje, że w 2013r. przewidziano realizację następujących zadań:

✓ Reorganizacja sieci instytucji kultury:

likwidacja Domu Kultury „Małyszyn”,

likwidacja Klubu Nauczyciela,

✓ Nowe zadania do programu współpracy z organizacjami pozarządowymi:

organizacja przedsięwzięć w ramach Roku Wielokulturowości,

organizacja przedsięwzięć w ramach Roku Witolda Lutosławskiego ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

organizacja wydarzeń kulturalnych z okazji 100 – lecia Parku Róż.

✓ Nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami – dotacje celowe w ramach Programu Współpracy z organizacjami pozarządowymi:

Fundacja Szansa dla Niewidomych,

Stowarzyszenie Ptaki Polskie,

Fundacja Czysta Woda,

Stowarzyszenie Szeroki Kąt Widzenia,

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Oddział Zakładowy PTTK „Stilon”,

Stowarzyszenie „Instytut Przestrzeni Artystycznej”,

Kino „Helios”,

✓ Tworzenie i inspirowanie nowych projektów kulturalnych:

Projekt Multikulti – cykl pokazów slajdów podróżniczych dla dorosłych i organizacja warsztatów dla dzieci,

Projekt „Gorzów Wielkopolski – 12 smaków”,

„Tydzień z Papuszą” – współorganizacja z Kinem „Helios” i instytucjami kultury.

Działanie 3

Na zadania związane z kulturą w ubiegłym roku przeznaczono 13 631 125,73 PLN, w tym:

- ✓ Dotacje podmiotowe dla instytucji kultury, dla których organizatorem jest Miasto Gorzów Wlkp. 12 981 277,44 PLN
- ✓ Dotacje celowe na dofinansowanie realizacji zadań publicznych w zakresie kultury - Program Współpracy Miasta Gorzowa Wlkp. z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami 439 679,29 PLN
- ✓ Nagrody kulturalne Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp. 18 000 PLN
- ✓ Nagroda dla laureata konkursu „Lubuski Wawrzyn Literacki” 5 000 PLN
- ✓ Stypendia dla osób zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem kultury 18 000 PLN
- ✓ Dotacja celowa na dofinansowanie XXX Gorzowskich Spotkań Teatralnych zorganizowanych przez Teatr im. Juliusza Osterwy 40 000 PLN
- ✓ Spektakle w Teatrze im. Juliusza Osterwy dla mieszkańców Miasta z okazji obchodów Święta Narodowego Trzeciego Maja 5 000 PLN
- ✓ Festiwal Teatrów Ogródkowych – Scena Letnia – zorganizowany przez Teatr im. Juliusza Osterwy 100 000 PLN
- ✓ Pokaz specjalny i spotkanie z twórcami filmu „Papusza” 8 000 PLN
- ✓ V Samorządowe Forum Kultury Związku Miast Polskich 16 169 PLN

3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+

Program	Symbol Społ.1	Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 + oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Działanie 1		Realizacja Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Miernik oceny działania 1		Monitoring poprzez coroczne sporządzanie sprawozdań z realizacji Strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		GCPRIPS, Wydział Spraw Społecznych

Działanie 1 stanowi osobny przedmiot sprawozdania z realizacji Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +, które jest przedstawiane corocznie w miesiącu marcu Radzie Miasta przez Wydział Spraw Społecznych.

3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Prom.-rozw. 1	Budowa marki Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Realizacja założeń strategii zarządzania marką Gorzów.
Miernik oceny działania 1		Uchwalenie strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta *

*W wyniku zmian organizacyjnych w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp., które miały miejsce w latach 2011-2013 Wydział Rozwoju i Promocji Miasta przestał istnieć. Zadania związane z promocją są w gestii Wydziału Kultury i Promocji, z turystyką – w Wydziale Sportu i Turystyki, natomiast zagadnieniami związanymi z rozwojem miasta zajmuje się Wydział Rozwoju Miasta i Aglomeracji.

Wydział Kultury i Promocji informuje, że w 2013 roku już po raz trzeci w Gorzowie odbyła się impreza sportowa o randze światowej, ale o charakterze niszowym, biorąc pod uwagę kategorię sportową, pn. **Gorzów FIM Speedway Grand Prix**. Miasto Gorzów Wlkp. wsparło wydarzenie w zakresie organizacyjnym oraz promocyjnym.

Wydarzeniem o charakterze regionalnym, propagującym założenia marki – slow life oraz slow food, były **Lubuskie Kulinaria Regionalne – Festiwal Brzmienia i Podniebienia**.

Natomiast akcja promocyjna „**Leż jak chcesz - Strefa wolnej trawy**”, szerząca ideę slow life, skierowana została przede wszystkim do mieszkańców Gorzowa. W ramach przedsięwzięcia wyznaczono miejsca w parkach miejskich, gdzie gorzowianie mogą „legalnie gnieść trawę”.

W 2013 roku zrealizowano cztery **kampanie billboardowe** w mieście: Gra miejska – czas na roz(g)rywkę, gorzowskie festiwale, Gorzów FIM Speedway Grand Prix, kampania świąteczna „Gorzów – przystań na święta”. Wszystkie propagowały założenia marki Gorzów.Przystań.

Miasto Gorzów Wlkp. zleciło realizację **filmu promocyjnego** o mieście autorstwa Piotra Adamowicza, w całości nawiązującego do manifestu marki. Film był kilkakrotnie prezentowany gościom krajowym i zagranicznym, odbywającym wizytę w naszym mieście.

Przez cały rok był wydawany i bezpłatnie rozpowszechniany miejski miesięcznik informacyjny **SPAM* Solidna Porcja Aktywności Miejskiej**, propagujący aktywny udział w różnych formach aktywności w czasie wolnym. W propozycjach wielokrotnie pojawiały się wydarzenia wielokulturowe (2013 rok był ogłoszony Rokiem Wielokulturowości w Gorzowie), a także niszowe, zarówno w sferze kulturalnej (np. koncerty jazzowe, muzyki poważnej, alternatywnej), jak i sportowej (np. bowling, brydż).

W 2013 roku została zakończona w mieście inwestycja – w znaczący sposób ożywiająca rzekę Wartę – **marina** na 15 jachtów z bazą noclegową i żywieniową oraz kompleksem sportowo-rekreacyjnym. Mimo że jest to inicjatywa prywatna, właściciel kompleksu nazwą mariny „Przystań” oraz kolorystyką użytą w logotypie – zaproponowaną przez Wydział Kultury i Promocji – bezpośrednio nawiązał do marki, również idea ożywienia ruchu na Warcie jest realizacją Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów.

Materiały promocyjne oraz umowy licencyjne

W 2013 roku wykonane zostały następujące **materiały promocyjne**, nawiązujące do identyfikacji wizualnej marki: folder o mieście, karty do gry Memory, lunchbox, kubek z kasetą stilonowską, torba papierowa, długopis, ołówek, ręcznik, turystyczna mapa kieszonkowa Gorzowa Wlkp., gra miejska, kartki świąteczne. Do identyfikacji wizualnej marki dostosowano również grafikę miejskich pylonów.

W 2013 roku zawarto **59 umów licencyjnych** na korzystanie z elementów Systemu Jednolitej Identyfikacji Marki Gorzów. Licencjobjorcami były przede wszystkim organizacje pozarządowe, działające w sferze kultury, realizujące zadania publiczne na rzecz miasta, a także szkoły, instytucje, podmioty prywatne.

Monitoring marki w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp.

Od kwietnia do lipca 2013 roku została przeprowadzona **ankieta wśród wydziałów i biur**, której wyniki pozwoliły na ocenę, w jakim stopniu System Jednolitej Identyfikacji Wizualnej Marki Gorzów funkcjonuje po trzech latach od momentu wprowadzenia. Pytania ankietowe dotyczyły przede wszystkim: czcionki, listowników, poczty mailowej, prezentacji multimedialnych oraz projektów graficznych. Pracownicy zostali zapytani również o trudności, jakie pojawiły się w wyniku stosowania Systemu.

Wyniki ankiety zostały zaprezentowane podczas spotkania z dyrektorami wydziałów i biur Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., w trakcie którego zaproponowano także rozwiązanie pozwalające usprawnić stosowanie Systemu Jednolitej Identyfikacji Wizualnej Marki Gorzów przez wszystkich pracowników Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., mianowicie – utworzenie na portalu wewnętrznym Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. **katalogu wiedzy** zawierającego:

- ogólne zasady dotyczące identyfikacji wizualnej w Urzędzie Miasta,
- informację nt. czcionki,
- wzory obowiązujących listowników,
- instrukcję, jak zainstalować papeterię promocyjną w poczcie elektronicznej,
- podkłady do prezentacji multimedialnych do pobrania,
- wzór tabliczki na drzwi,
- wyciąg z Katalogu SIW.

3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Program	Symbol Prom.-rozw. 2	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1		Opracowanie i wdrożenie programu Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego, opierającego się na wykorzystaniu sieci kontaktów instytucjonalnych miasta (stowarzyszenia, miasta partnerskie, związki).
Miernik oceny działania 1		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Gromadzenie i opracowywanie wszelkich informacji o istotnych dla przedsiębiorczości i warunkach funkcjonowania gospodarczego w mieście
Miernik oceny działania 2		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 3		Wypracowanie i wdrożenie standardów profesjonalnej obsługi inwestora, ukierunkowanej na założone cele główne i operacyjne
Miernik oceny działania 3		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Biuro Obsługi Inwestora

Działanie 1

Biuro Obsługi Inwestora zakończyło współpracę z siecią EUNOP – Das EU-Net Oderpartnership z racji sfinalizowania projektu.

Działanie 2

Biuro Obsługi Inwestora działanie to realizuje poprzez aktywną współpracę ze Związkiem Miast Polskich, uczestnicząc w badaniu sektorowym **Systemu Analiz Samorządowych (SAS)**. Jest to system monitorowania lokalnych usług publicznych i jest budowany etapami od 1996 roku. Wyniki zbierane i obliczane przez miasta są przekazywane drogą elektroniczną do specjalnej komórki w Związku Miast Polskich, gdzie po weryfikacji i obróbce statystycznej są udostępniane na stronie internetowej www.sas24.org.

SAS to z jednej strony oprogramowanie służące przedstawicielom miast, gmin i powiatów jako baza wiedzy o uwarunkowaniach i wynikach realizowanych zadań, a z drugiej unikalne przedsięwzięcie analityczno-badawcze.

Dane gromadzone dotyczą usług, które stanowią znaczną część wydatków budżetów miast, takich jak: efektywność energetyczna, komunalna gospodarka mieszkaniowa, kultura, pomoc społeczna, transport, usługi komunalne.

Dzięki swojej funkcjonalności SAS jest znakomitą bazą danych i wskaźników obrazujących koszty i wyniki ilościowe oraz jakościowe usług dostarczanych przez miasto, a dzięki możliwości porównywania wyników z poprzednich lat staje się również narzędziem ukazującym główne uwarunkowania rozwojowe i efekty tego rozwoju. Dodatkowym atutem jest możliwość dokonania porównania z innymi miastami podobnej wielkości. Coraz szerszy zakres działalności miast obejmowany przez SAS sprawia, że staje się on narzędziem wykorzystywanym nie tylko przez jednostki samorządu terytorialnego, ale coraz częściej korzystają z niego potencjalni inwestorzy. W związku z tym, z powodzeniem możemy traktować bazę SAS, jako narzędzie promocji gospodarczej Gorzowa.

Działanie 3

W ramach tego działania Biuro Obsługi Inwestora:

- ✓ wdrożyło program wizerunkowy poprawiający postrzeganie Urzędu przez przedsiębiorców poprzez promocję lokalnego biznesu dzięki nagłaśnianiu laureatów konkursów takich jak: Lubuskie Społeczne Perły Biznesu, Lubuski Lider Biznesu;
- ✓ zleciło wykonanie **pylonów** (witaczy) **przy wjazdach do Miasta** tworzących przyjazny dla biznesu obraz Gorzowa;
- ✓ rozpoczęło współpracę z przedsiębiorcami w zakresie poprawy połączeń komunikacyjnych ze strefą przemysłową.

Pracownicy biura realizują również kontynuację procedury objęcia statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej **nowych terenów pod inwestycje**. Przedsiębiorcy są zainteresowani lokowaniem przedsięwzięć na terenach strefowych, ponieważ każdy z nich jest uprawniony do korzystania z pomocy regionalnej w postaci zwolnienia podatkowego w podatku dochodowym CIT z dwóch tytułów: poniesionych nakładów inwestycyjnych lub tworzenia nowych miejsc pracy.

Droga proceduralna jest skomplikowana i czasochłonna, dlatego też kolejne etapy związane z próbą objęcia statutem nowych terenów inwestycyjnych będą procedowane w 2014 roku.

Festiwal Brzmienia i Podniebienia – Kulinaria 2013. Fot. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

Niewątpliwie działaniem promocyjnym oraz tworzącym warunki dla rozwoju przedsiębiorczości są odbywające się od paru lat w Gorzowie i cieszące się wielkim powodzeniem **targi kulinarne**, przyciągające firmy z wielu branż, jak choćby cukierniczej, piekarniczej, wędliniarskiej, mleczarskiej, restauratorskiej, gospodarstw rolnych, producentów miodów, przypraw, nalewek i piwa zarówno z Gorzowa i okolic jak i innych miast Polski. W 2013 roku na targach wystawiło się **62 wystawców**.

Festiwal Brzmienia i Podniebienia – Kulinaria 2013 odbyły się w dniach 7-8 września 2013 roku. Organizatorami imprezy byli: Wydział Kultury i Promocji, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Gorzowski Rynek Hurtowy.

Według szacunków wydziału samą halę targową w dwa dni odwiedziło ponad 10 000 osób. Do tego należy dodać uczestników koncertów, które odbywały się na dużej scenie na placu targowym. Targom towarzyszyły atrakcje: występy Poluzjantów, Mariki i Spokoarmii, zespołu Vabank i Tea Time Boogie oraz chóru męskiego z Herfordu. Zorganizowane zostały również warsztaty i pokazy kulinarne.

Przy okazji uroczystego otwarcia Festiwalu, zostały wręczone listy gratulacyjne Prezydenta Miasta pani Wieńczysławie Piórkowskiej za szarlotkę z renetą landsberską, która została wpisana na Listę Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Browarowi Witnica za uhonorowane tym samym wyróżnieniem piwo witnickie.

3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna

Program	Symbol Prom-rozw. 3	Dostępność komunikacyjna
Działanie 1		Działania na rzecz ustanowienia kolejowych połączeń transgranicznych
Miernik oceny działania 1		Liczba spotkań z partnerem z RFN Liczba dokumentów dotyczących współpracy
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta *
Działanie 2		Stworzenie możliwości powstania komunikacji lotniczej
Miernik oceny działania 2		Dokumenty dotyczące lotniska Wieloletni Plan Inwestycyjny
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

* W związku ze zmianami organizacyjnymi w Urzędzie Miasta, jakie zaszły w 2011 roku, koordynatorami Działania 1 są Sekretarz Miasta (były Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej), który nieprzerwalnie pełni rolę prokurenta w Europejskim Ugrupowaniu Interesów Gospodarczych, przy współpracy z Wydziałem Rozwoju Miasta i Aglomeracji.

Działanie 1

Rok 2013 był ostatnim rokiem działalności **Europejskiego Ugrupowania Interesów Gospodarczych Linii Kolejowej Berlin – Gorzów Wlkp. (IGOB, EUIG)**, którego celem było reaktywowanie bezpośrednich połączeń na linii kolejowej nr 203 Berlin - Gorzów Wlkp. oraz działanie na rzecz rozwoju tej linii, a także ułatwienie rozwoju gospodarczego członków Ugrupowania oraz innych inwestorów łączących swą działalność z rozwojem tej linii kolejowej. Miasto Gorzów było członkiem EUIG, które zostało powołane 6 czerwca 2006 roku na podstawie Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 2137/85. Siedzibą Ugrupowania był Frankfurt n/Odrą (Niemcy). EUIG swoją działalność zakończyło 31 grudnia 2013 roku.

Następcą EUIG będzie od 2015 roku Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej „**TransOderana**”. Samorządy, w tym Miasto Gorzów Wlkp., będące zwolennikami utworzenia nowego Ugrupowania zobowiązały się podjąć uchwałę w sprawie współuczestnictwa w procesie tworzenia „Eurodystryktu TransOderana Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej. Rada Miasta Gorzowa Wlkp. przyjęła taką uchwałę w dniu 27 lutego 2013 roku (nr aktu XLIV/513/2013).

„TransOderana” będzie instytucją powołaną do dalszego rozwoju, ułatwiania i wspierania polsko-niemieckiej współpracy terytorialnej. W jej skład wejdą jednostki samorządu terytorialnego z Polski (woj. lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego) oraz Brandenburgii (powiat Märkisch Oderland). Efektem działań „TransOderany” ma być wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii Europejskiej. Aby osiągnąć założone efekty, opracowywana jest koncepcja jej zadań. Według wstępnych założeń Ugrupowanie ma między innymi realizować transgraniczne projekty zmierzające do zmniejszania izolacji obszarów jego działania poprzez poprawę dostępu do sieci komunikacyjnej drogowej, kolejowej i wodnej oraz budowanie zrównoważonej oferty komunikacyjnej. Miałoby się także zajmować pozyskiwaniem i wspieraniem innowacyjnych małych i średnich przedsiębiorstw. Planowana jest także realizacja transgranicznych projektów infrastrukturalnych z obszaru ochrony środowiska, zwłaszcza służących ochronie środowiska

naturalnego przed negatywnym oddziaływaniem człowieka. Twórcy widzą także możliwość wykorzystania „TransOderany” do stworzenia sieci w zakresie już istniejącej oferty turystycznej na pograniczu polsko-niemieckim oraz stworzenia nowej oferty turystycznej. Realizacja projektów transgranicznych ma być finansowana ze środków UE, które Ugrupowanie musiałoby samodzielnie pozyskiwać.

Również rok 2013 był rokiem zakończenia realizacji projektu **„Transgraniczny, turystyczny system informacji wzdłuż linii kolejowej Hoppegarten – Gorzów Wlkp. - Drezdenko”**, realizowanego wspólnie przez polskie i niemieckie gminy, leżące wzdłuż linii kolejowej nr 203: Kostrzyn nad Odrą, Witnicę, Santok, Zwierzyn, Stare Kurowo oraz Drezdenko a po stronie niemieckiej: Seelow, Letschin, Kuestriner Vorland, Golzow, Gusow-Platkow, Verlinden-Altrostenthal, Muencheberg, Rehfelde, Strausberg i Hoppegarten.

W rezultacie działań zapisanych w projekcie, przy dworcach kolejowych w każdej z wyżej wymienionych gmin, ustawione zostały czerwone tablice turystyczne wraz z drogowskazami. W Gorzowie takie oznakowanie zostało ustawione przy głównym dworcu kolejowym w centrum miasta oraz przy stacji na Wieprzycach.

Uroczyste, symboliczne odsłonięcie oznakowania powstałego po stronie polskiej zorganizowano we wrześniu zeszłego roku w Witnicy. Od tego momentu czerwone oznakowanie jest charakterystyczne dla linii kolejowej nr 203 od Hoppegarten aż po Drezdenko, czyli dawnej kolei wschodniej.

Elementy systemu oznakowania powstałe w ramach projektu „Transgraniczny, turystyczny system informacji wzdłuż linii kolejowej Hoppegarten – Gorzów Wlkp. - Drezdenko” – od lewej główny dworzec kolejowy w Gorzowie Wlkp. oraz otoczenie przy stacji kolejowej na Wieprzycach. Fot. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

Polsko-niemiecki projekt został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013. Beneficjentem projektu był Powiat Maerisch-Oderland, natomiast partnerem wiodącym po stronie polskiej – Powiat Gorzowski.

Inicjatorem przedsięwzięcia było Europejskie Ugrupowanie Interesów Gospodarczych (EUIG), którego członkiem założycielem jest Miasto Gorzów Wlkp. i które, jak już wspomniano powyżej, działało na rzecz rozwoju wspomnianej linii kolejowej. Pojawienie się tablic przy dworcach jest właśnie jednym z tych nich.

Informacje zawarte na tablicach mają za zadanie przybliżyć odbiorcy historię kolei wschodniej oraz wskazać miejsca atrakcyjne turystycznie w danej miejscowości. Oprócz tego ideą projektu było uatrakcyjnienie samej kolei, jako ekologicznego i taniego środka transportu.

Koszt projektu po stronie polskiej wynosi ok. 1 mln PLN (250 tys. Euro), natomiast koszt całego projektu to 772 tys. Euro.

Działanie 2

Jak podaje Wydział Rozwoju Miasta i Aglomeracji, kwestia związana ze stworzeniem możliwości powstania komunikacji lotniczej dla Gorzowa, została uwzględniona w zapisach **Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020**, przyjętej Uchwałą nr XXXII/319/12 przez Sejmik Województwa Lubuskiego w dniu 19 listopada 2012 roku. **Budowa lotniska do celów biznesowych i sportowo-turystycznych w okolicach Gorzowa**, a także **budowa bazy Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (HEMS) w północnej części województwa** - są inwestycjami na tyle istotnymi dla rozwoju województwa, że zaliczono je do Wykazu kluczowych inwestycji o charakterze regionalnym i ponadregionalnym.

Z zapisów Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego wynika, że wsparcie budowy lotniska w okolicach Gorzowa znacznie poprawi sytuację biznesową (m.in. komunikację z Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną), bezpieczeństwo (planowano docelowo umieścić tam również bazę Lotniczego Pogotowia Ratunkowego) oraz społeczną (dla rozwoju sportów lotniczych) północnej części województwa. Niemniej jednak działania związane z budową lotniska wymagają przeprowadzenia pełnego procesu, począwszy od uzgodnienia lokalizacji, planowania i projektowania poprzez prace inwestycyjne, do wdrożenia i uzyskania certyfikatu.

Konieczność utworzenia w Gorzowie lub okolicach bazy HEMS jest naturalną konsekwencją umieszczania siatki baz we wszystkich miastach wojewódzkich. Takie wymagania stawia województwu lubuskiemu Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, planując swoją bazę w Gorzowie, a także Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta w grudniu 2011r. przez Radę Ministrów. Dzisiejsze rozlokowanie baz HEMS w naszym regionie stawia Gorzów i jego okolice w niekorzystnej sytuacji, gdyż podstawowy zasięg działania śmigłowca EC 135 wynosi 80 km i jest osiągany w ciągu 22 minut. Rejon operacyjny działania śmigłowców - wg oficjalnych danych ze strony LPR - startujących w Zielonej Górze, Poznaniu czy Szczecinie sięga w najlepszym wypadku terenu gmin sąsiadujących od północy, południa i wschodu z Gorzowem.

Trwają prace mające na celu doprowadzenie do utworzenia bazy HEMS w północnej części województwa. Pracownicy Urzędu Miasta przygotowali stanowisko do kontraktu terytorialnego w którym wskazano ewentualne źródła finansowania, koszty i zadania w ramach inwestycji.

Prowadzono także rozmowy z przedstawicielami Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie. Uzyskano wgląd w dokumentację techniczną nowopowstającego lądowiska i map topograficznych terenu. Na tej podstawie przeprowadzona została wizja lokalna działki przy ul. Dekerta, na której teoretycznie możliwa jest lokalizacja bazy Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Ponadto, w wyniku udziału m.in. Urzędu Miasta w konsultacjach społecznych, udało się wprowadzić do zapisów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (na lata 2014-2020) zapis mówiący o możliwości budowy nowych baz, a nie tylko modernizacji już istniejących, jak było to pierwotnie zawarte w dokumencie.

W roku 2013, przy współpracy gminy Deszczno, opracowano i wprowadzono do Kontraktu Terytorialnego stanowisko dotyczące budowy lotniska do celów biznesowych i sportowo – turystycznych w okolicach Gorzowa. Obejmowało ono informacje o podmiotach odpowiedzialnych, kosztach czy źródłach finansowania.

3.3 Ład przestrzenny

3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta

Program	Symbol Ład 1	Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta
Działanie 1		Określenie w dokumentach planistycznych niezbędnych terenów do realizacji priorytetowych kierunków rozwoju miasta, w tym: -utworzenie campusu akademickiego -utworzenie wielofunkcyjnych centrów sportowych (Poligony, Prochownia, Kanał Ulgi) -stworzenie ośrodków innowacyjno-badawczych -rozwój funkcji mieszkaniowej, usług i przemysłu
Miernik oceny działania 1		% terenów objętych planami miejscowymi
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe

Koordynator działania 1	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Gospodarki komunalnej (WGK), Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN),
Działanie 2	Opracowanie kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta.
Miernik oceny działania 2	Zatwierdzenie koncepcji przez Radę Miasta
Termin realizacji działania 2	Do 2012r.
Koordynator działania 2	Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3	Tworzenie miejskiej sieci wewnątrzosiedlowych terenów zielonych (skwerów) powiązanych z obszarami parkowymi
Miernik oceny działania 3	Powierzchnia terenów zielonych określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),
Działanie 4	Zapobieganie niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta poprzez stworzenie systemu terenów otwartych i zielonych: -wyznaczenie obszarów objętych zakazem zabudowy -opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Miernik oceny działania 4	Powierzchnia uchwalonych planów
Termin realizacji działania 4	Do 2012 r.
Koordynator działania 4	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Geodezji i Katastru (WKG),
Działanie 5	Systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo-promienistej, w tym: -realizacja nowych terenów zieleni wysokiej w tym parku na Zawarcu -realizacja i wzmacnianie istniejących osi terenów zielonych wchodzących w miasto -wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta -powiązanie systemu terenów otwartych i zielonych z systemem regionu -obowiązkowe wyznaczanie terenów pod zadrzewienia przyuliczne -powiązanie terenów zielonych ciągami rowerowymi
Miernik oceny działania 5	-powierzchnia terenów zielonych projektowanych -powierzchnia terenów zielonych wykonanych -km nasadzeń zadrzewień przyulicznych -km projektowanych nasadzeń, zadrzewień przyulicznych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Administracji Budowlanej (WAB)

Wyjaśnienie: Nowy Wydział Transportu Publicznego powstał zgodnie z ustawą o transporcie publicznym z dnia 16 grudnia 2010r., mówiącą m.in. o podziale zadań na operatora i organizatora komunikacji. Wydział ten tworzą byli pracownicy Miejskiego Zakładu Komunikacji oraz (nieistniejącego już) Wydziału Dróg i Transportu Publicznego. Pozostałą część Wydziału Transportu Publicznego, zajmującą się drogami w mieście, połączono z Wydziałem Gospodarki Komunalnej tworząc nowy – Wydział Infrastruktury Miejskiej.

Działanie 1

Poniżej zaprezentowane zostały informacje przedłożone przez Wydział Urbanistyki Miasta.

1. W roku 2013 **uchwalono** miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:

mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LVII/638/2013 z dn. 30.10.2013r.) z przeznaczeniem pod funkcje: zabudowy mieszkaniowej, usługowej (w tym usług oświaty), usług sportu i rekreacji, tereny infrastruktury, tereny zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią oraz inne wynikające z uwarunkowań.

2. W roku 2013 **kontynuowano pracę** nad następującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dn. 31.03.2010 r.). Przedmiotem opracowania planu jest przeznaczenie terenu na funkcje usług turystyki, sportu i rekreacji, usług, mieszkaniową, obsługi komunikacji w tym komunikacji wodnej, tereny zieleni urządzonej oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych;

- ✓ mpzp obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008r.). Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod usługi z parkingiem wielopoziomowym, teren przestrzeni publicznej, zieleni urządzonej z ciągiem pieszo – rowerowym oraz inne wynikające z uwarunkowań. Projekt miejscowego planu został przedstawiony na sesji Rady Miasta Gorzowa Wlkp. w dniu 30 października 2013 r., jednak Rada nie przyjęła uchwały przedstawiającej ww. miejscowy plan;
- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańska a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011r.) Przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności zabudowy, usługi, tereny infrastruktury w tym ujęcie wody, tereny zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią, tereny rolnicze oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych.

3. W roku 2013 **podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzenia** następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- ✓ Uchwała Nr XLIV/519/2013 Rady Miasta Gorzowa z dn. 27.02.2013r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia *mpzp* miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy drogą ekspresową S-3, ul. Sulęcińską i południową granicą miasta,
- ✓ Uchwała Nr XLIV/520/2013 Rady Miasta Gorzowa z dn. 27.02.2013r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia MPZP miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy ul. Sulęcińską, ul. Poznańską i południową granicą miasta,
- ✓ Uchwała Nr LII/601/2013 Rady Miasta Gorzowa z dn. 26.06.2013 r.. w sprawie przystąpienia do sporządzenia MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od Chróścika ograniczonego terenami lasów od strony wschodniej, południowej i zachodniej.

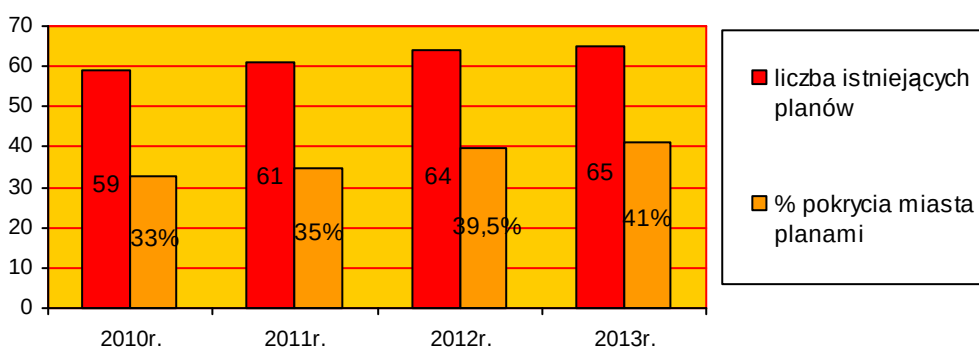
Diagram nr 1. Liczba planów miejscowego zagospodarowania przestrzennego w Gorzowie Wlkp. – stan na grudzień 2013r.

W 2013 roku procent pokrycia miasta Gorzowa Wlkp. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi ok. 41 % obszaru miasta. Poniżej znajduje się wykres nr 3 przedstawiający stopień pokrycia planami miasta w procentach oraz liczbę uchwalonych planów w latach 2010-2013.

Wykres 6. Procentowy stopień pokrycia planami miasta oraz liczba uchwalonych planów w latach 2010-2013.

Działanie 2

W 2013 roku nie podjęto zadań w tym zakresie.

Działanie 3

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi, **uchwalonym** w roku 2013 tereny przeznaczone pod **funkcje zieleni** zajmują łączną powierzchnię **5,79 ha**. Jednocześnie w planach miejscowych dla poszczególnych funkcji określa się minimalną powierzchnię biologicznie czynną, które również wpływają na wzrost terenów zielonych w mieście.

W doniesieniu do **planów będących w trakcie opracowania w 2013 roku** tereny zielone zostały wyznaczone w:

- ✓ projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z dn. 31.03.2010r.),
- ✓ projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańska a rzeką Wartą (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr VI/55/2011 z dn. 23.02.2011r.),
- ✓ Koncepcji mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy drogą ekspresową S-3, ul. Sulęcińską i południową granicą miasta (Uchwała Nr XLIV/519/2013 Rady Miasta Gorzowa z dn. 27.02.2013r.).

Działanie 4

W zapisach w uchwalonym w 2013 roku miejscowym planie dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi określone zostały zasady zabudowy, a tym samym w pewnych obszarach nie dopuszczają możliwości lokalizacji budynków, jak np. tereny rolne, objęte formami ochrony przyrody, urządzeń melioracji wodnych.

Na wszystkich rysunkach miejscowych planów wyznacza się obowiązujące i nieprzekraczalne linie zabudowy, które określają obszary, na których można lokalizować zabudowę. Ponadto we wszystkich planach określa się dla poszczególnych obszarów maksymalny procent powierzchni zabudowy działki oraz minimalny procent powierzchni biologicznej działki. Dodatkowo:

- ✓ w projekcie miejscowego planu obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą zostały określone obszary ZZ – tereny zagrożenia powodzią. Na tym obszarze, a także na obszarze terenie ZP – zieleni urządzonej nie określa się zasad zabudowy ww. obszarów. Jest to obszar o powierzchni ok. 5ha, pamiętać należy jednak, iż jest to projekt i może jeszcze ulec zmianie.
- ✓ w projekcie miejscowego planu dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańska a rzeką Wartą wyznaczono obszary zieleni publicznej, rolne, melioracji, ochrony przeciwpowodziowej, a także obszary zagrożenia podtopieniami. Jest to obszar o powierzchni ok. 445,3 ha, pamiętać należy jednak, iż jest to projekt i może jeszcze ulec zmianie.
- ✓ w koncepcji miejscowego planu dla obszaru położonego pomiędzy drogą ekspresową S-3, ul. Sulęcińską i południową granicą miasta zostaną wyznaczone obszary terenów wolnych od zabudowy jednak ze względu na stopień zaawansowania prac planistycznych, nie można w sposób ostateczny określić powierzchni ww. obszarów.

Działanie 5

1. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustalane są zasady zagospodarowania terenu, w tym z uwzględnieniem zasady systematycznego rozwoju terenów zieleni jako struktury osiowo – promienistej, w tym: wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta. Ww. zadanie obecnie realizowane jest w projektach:

- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańska a rzeką Wartą,
- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą,
- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy drogą ekspresową S-3, ul. Sulęcińską i południową granicą miasta,
- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy ul. Sulęcińską, ul. Poznańską i południową granicą miasta.

2. Zadania określone w Działaniu 5 zostały zrealizowane w uchwalonym w 2013 roku planie - mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi.

3. Wydział Inwestycji informuje, że w 2013 roku w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych zaprojektowano następujące tereny zielone i nasadzenia przyuliczne:

- ✓ przebudowa ul. Marcinkowskiego od ul. Myśliborskiej do ul. Matejki (alejki) - I etap (dokumentacja):
 - tereny zielone 2023 m²,
 - nasadzenia drzew 3 szt.,
- ✓ budowa parkingów przy szpitalu wraz z przebudową ulicy Dekerta (dokumentacja):
 - tereny zielone 4030 m²,
 - nasadzenia drzew 19 szt.,
 - nasadzenia krzewów 786 szt.,
- ✓ przebudowa ul. Wyczółkowskiego (dokumentacja):
 - tereny zielone 850 m²,
 - nasadzenia krzewów 32 m²,
- ✓ rozbudowa kanalizacji deszczowej na skrzyżowaniu ulic: Górczyńska-Wyszyńskiego:
 - tereny zielone 1095 m².

Ponadto w 2013 roku w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych wykonano następujące tereny zielone i nasadzenia przyuliczne:

- ✓ Przebudowa ulicy Kobylogórskiej - I etap:
 - tereny zielone 4100 m²,
- ✓ Przebudowa chodników w celu dostosowania do ruchu pieszo-rowerowego:
 - tereny zielone 727 m²,
- ✓ Budowa chodnika wzdłuż ul. Komisji Edukacji Narodowej:
 - tereny zielone 226 m²,
- ✓ Budowa miejsc parkingowych w rejonie ul. Jana Pawła II, ul. Maczka:
 - tereny zielone 95 m²,
- ✓ Przebudowa ulicy Estkowskiego i ulicy Kos. Gdyńskich w Gorzowie Wlkp.:
 - tereny zielone 671 m²,
- ✓ Przebudowa ulicy Siedlickiej w Gorzowie Wlkp.:
 - tereny zielone 460 m²,
- ✓ Przebudowa zatok parkingowych wraz z budową odwodnienia przy ul. Niemcewicza:
 - tereny zielone 1942 m²,
 - nasadzenia drzewa 39 szt,
- ✓ Budowa Miasteczka Ruchu Drogowego:
 - tereny zielone 2910 m²,
 - nasadzenia drzewa 30 szt,
- ✓ Modernizacja odcinka ul. Kasprzaka - Stara Kasprzaka:
 - tereny zielone 71 m²,
- ✓ Utwardzenie ulicy Billewiczówny:
 - tereny zielone 447 m².

4. Wydział Infrastruktury Miejskiej w 2013 roku w ramach powyższego zadania uzupełnił ubytki drzewostanu przyulicznego, przy:
 ul. Walczaka w ilości 14 szt.,
 ul. Krasińskiego w ilości 22 szt.,
 ul. Piłsudskiego w ilości 33 szt.,
 ul. Czartoryskiego w ilości 15 szt.
 oraz przy ul. Kasprzaka w ilości 27 szt.

3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą

Program	Symbol Ład 2	Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
Działanie 1		Stworzenie sprawnego układu komunikacji obsługującego centrum miasta: - przebudowa i optymalizacja układu drogowego centrum miasta - optymalizacja transportu zbiorowego - utworzenie zespołu deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta - utworzenie ciągu spacerowo rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - budowa kładki pieszej łączącej Stare Miasto z Zawarciem
Miernik oceny działania 1		Nakłady budżetu miasta na przebudowę układu komunikacyjnego
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK),
Działanie 2		Odtworzenie znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta: - odtworzenie portu rzeczno- - utworzenie Mariny dla jednostek sportowo-turystycznych - budowa przystani sportowych - rewaloryzacja wiaduktu kolejowego i mostu kolejowego - połączenie kanału Ulgi z rzeką Wartą
Miernik oceny działania 2		Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3		Stworzenie wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej: - ukształtowanie bulwarów zielonych nad Wartą w powiązaniu z obszarami Natura 2000 - ukształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty - utworzenie ciągu spacerowo-rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - rewaloryzacja poszczególnych ulic i placów - rewaloryzacja i humanizacja zabudowy centrum - poprawa jakości infrastruktury - ukształtowanie tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych
Miernik oceny działania 3		Powierzchnia obszarów zrewitalizowanych z wyłączeniem terenów pod budynkami, powierzchnia zrewitalizowanych budynków
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągle
Koordynator działania 3		Wydział Administracji Budowlanej (WAB-pracownia konserwatora zabytków), Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDT), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WSR), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, PEC*
Działanie 4		Włączenie do centrum terenów położonych na lewym brzegu rzeki Warty: - budowa nowego centrum administracyjnego miasta w tym Urzędu Miasta - budowa kładki pieszej łączącej Zawarcie ze Starym Miastem - ukształtowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej
Miernik oceny działania 4		Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągle
Koordynator działania 4		Wydział Inwestycji (WIN), Sekretarz Miasta, Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział

	Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 5	Stworzenie sieci ogólnodostępnych parkingów
Miernik oceny działania 5	Liczba nowych miejsc parkingowych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągle
Koordynator działania 5	Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),

*PEC (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gorzowie Wlkp.) w 2010 roku zostało wchłonięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Działanie 1, 2 i 3

Kładka piesza łącząca Stare Miasto z Zawarciem została zawarta w **miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Zielona, Grobla i Wał Okrężny** uchwalonym 25 czerwca 2008 r. Uchwałą Rady Miasta Nr XXXVII/584/2008.

Wydział Inwestycji informuje, że w 2013 roku w ramach przebudowy i optymalizacji układu drogowego centrum miasta w **ulicy Estkowskiego** od strony ronda Kosynierów Gdyńskich zmodernizowano odcinek ulicy o długości 211 metrów i poniesiono nakłady finansowe w wysokości 704 517,53 PLN.

Wydział Infrastruktury Miejskiej w 2013 roku, w ramach prac związanych ze stworzeniem sprawnego układu komunikacji obsługującego centrum miasta wykonał **remont nawierzchni torowiska tramwajowego ul. Sikorskiego**, na odcinku od ul. Młyńskiej do „Parku 111” na kwotę 35 646 PLN.

W obecnie opracowywanym projekcie **mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą** zostały wyznaczone tereny przeznaczone na funkcje usług turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowej, na których można zrealizować budowę mariny.

Kształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty jest realizowana w **projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą**.

Miejski Konserwator Zabytków w 2013 roku podejmował następujące czynności przyczyniające się do realizacji zapisów Działania 2 i 3:

- ✓ wydał decyzje zezwalające na prace remontowe, modernizację obiektów, modernizację ogrzewania na terenie obszarów zabytkowych i w budynkach zabytkowych, wydano nakazy wykonania prac remontowych w budynkach, wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie, wpisano do rejestru zabytków budynek po byłym prosektorium w zespole szpitalnym przy ul. Warszawskiej – kaplica z przeznaczeniem na cele sakralne na rzecz Parafii Grekokatolickiej;
- ✓ wydał postanowienia uzgadniające decyzje o warunkach zabudowy celu publicznego dla inwestycji dotyczącej rozbudowy umocnienia rzeki Kłodawki pomiędzy ulicami 30 Stycznia i Dąbrowskiego w Gorzowie. Inwestycja obejmuje działki nr 993, 994, 1341, 1342, 1344/1, 1346, 1355, 1386/3, 1386/4, 1386/5 z obszaru nr 5 „Śródmieście”, działania te ujęte zostały w programie rewitalizacji historycznego układu urbanistycznego Nowego Miasta wpisanego do rejestru zabytków;
- ✓ wydał wytyczne konserwatorskie do remontu Estakady kolejowej – działania te zostały ujęte w programie rewitalizacji terenów poprzemysłowych i kolejowych.

Działanie 4

Wydział Urbanistyki podaje, że w zakresie planowania przestrzennego działanie zostało zrealizowane poprzez wskazanie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w latach poprzednich (wymienionych poniżej):

- ✓ mpzp dla Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Grobla, Woskowa, Przemysłowa (Uchwała Nr XLIII/479/2005 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 5.01.2005 r.). Plan określa nową przestrzeń funkcji usługowej oraz usługowo – mieszkaniowej.
- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Zielona, Grobla i Wał Okrężny (Uchwała Nr XXXVII/584/2008 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 25.06.2008 r.). W planie określono przeznaczenie terenu na funkcję administracyjną pod Urząd Miasta, ukształtowano nową zabudowę mieszkaniową i usługową oraz wskazano, w którym miejscu musi być zapewnione dojście do rzeki Warty w celu poprowadzenia kładki przed rzeką.
- ✓ mpzp miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Przemysłowej i Wawrzyniaka (Uchwała Nr LVI/909/2009 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 24.06.2009r.). Celem planu jest uporządkowanie

przestrzeni i określenie przeznaczenia terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z dopuszczeniem usług, a także usług (w tym usług oświaty).

Wydział Gospodarki Nieruchomościami informuje, że w 2013 roku podejmował działania w ramach prac związanych z obszarem miasta **na lewym brzegu rzeki Warty**, w części przewidzianej pod budowę nowego centrum administracyjnego. Na podstawie postanowienia sądowego w sprawie zniesienia współwłasności nieruchomości – miasto przejęło od osób prywatnych ostatnie dwa udziały w zabudowanej nieruchomości przy ul. Wał Okrężny 27 i stało się tym samym właścicielem całego terenu przeznaczonego pod usługi publiczne. Łączny koszt przejęcia tych udziałów wynosi 44 458, 50 PLN.

Po wyburzeniu przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej tego budynku oraz pozostałych wykwaterowanych już budynków komunalnych – teren został uporządkowany i przygotowany do realizacji inwestycji budowy nowego centrum administracyjnego.

Działanie 5

Wydział Inwestycji w roku 2013 nie prowadził inwestycji związanych z parkingami w śródmieściu, natomiast w ramach zadania inwestycyjnego „Przebudowa zatok parkingowych wraz z budową odwodnienia przy ul. Niemcewicza” (I etap) wykonano **218 miejsc parkingowych**.

3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta

Program	Symbol Ład 3	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta
Działanie 1		Powstrzymanie degradacji zasobów mieszkaniowych i użytkowych oraz zmiana substandardu zamieszkania - zidentyfikowanie zagrożeń technicznych wymagających pilnej interwencji - bieżące prace remontowe i konserwacyjne - rozpoznanie kompleksowe w zakresie zagrożeń technicznych, użytkowych i przestrzennych
Miernik oceny działania 1		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 2		Identyfikacja gospodarcza i społeczna - zdefiniowanie funkcji i przeznaczenia terenów oraz identyfikacja odbiorcy, użytkownika, uczestnika i mieszkańca
Miernik oceny działania 2		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 3		Zmiana substandardu mieszkaniowego - poprawa warunków zamieszkania i obsługi -określenie uczestników grup mieszkańców lub grup interesu w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych -rozpoznanie potrzeb, oczekiwań i określenie obszarów terytorialnych - przygotowanie i opracowanie planów i projektów zgodnie z zasadą „nic o nas bez nas” wraz z określeniem form i zasad finansowania
Miernik oceny działania 3		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe Liczba powstałych mieszkań i podmiotów gospodarczych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 4		Przywrócenie rangi należnej śródmiejskiemu historycznemu obszarowi miasta

	- kształtowanie wizerunku rewitalizacji obszarów i przejrzysta informacja - konsekwentna realizacja poszczególnych etapów rewitalizacji
Miernik oceny działania 4	Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków

Ochroną i opieką nad dziedzictwem kulturowym, w tym zabytkową substancją miasta, zajmuje się Miejski Konserwator Zabytków. Dział na podstawie porozumienia z dnia 18 maja 2006r. w sprawie przejęcia kompetencji z zakresu właściwości Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez Miasto Gorzów Wlkp., zawartego pomiędzy Wojewodą Lubuskim a Miastem Gorzów Wlkp. (Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2006r., Nr 35, poz. 785).

Do zadań wykonywanych w Pracowni Miejskiego Konserwatora Zabytków należą m.in. zagadnienia związane z oceną zachowania zabytków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków oraz ujęte w gminnej ewidencji zabytków, przeprowadzenie niezbędnych badań rozpoznawczych zabytkowej tkanki miasta, weryfikacja informacji na temat materialnego dziedzictwa kulturowego oraz zarządzanie, w tym kierowanie pracami rewitalizacji w zakresie „**Lokalnego programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych – miejskich, poprzemysłowych i powojennych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015**”.

Miejski Konserwator Zabytków informuje, że w 2013 roku w ramach bieżących prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych zostały przyznane dotacje na remont zabytkowej elewacji oraz rekonstrukcję elementów zabytkowych kamienic przy ul. **Łokietka 26** (uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. nr XLVI/540/2013, z dnia 27.03.2013 rok) przy ul. **Armii Polskiej 22** (uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. nr XLVII/539/2013 z dnia 27.03.2013r.), przy ul. **Śląskiej 40-41 i Łokietka 26** (uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. nr XLVIII/538/2013 z dnia 27.03.2013r.).

Poniżej znajdują się koszty realizacji powyższych zadań:

- ✓ remont elewacji kamienicy przy ul. Łokietka 26 – koszt 8 429 PLN,
- ✓ remont elewacji przy ul. Armii Polskiej 22 – koszt 55 246,76 PLN
- ✓ remont dachu przy ul. Śląskiej 40-41 – koszt 60 160,85 PLN
- ✓ remont elewacji ul. Armii Polskiej 22 (II etap) – 11 113,82 PLN.

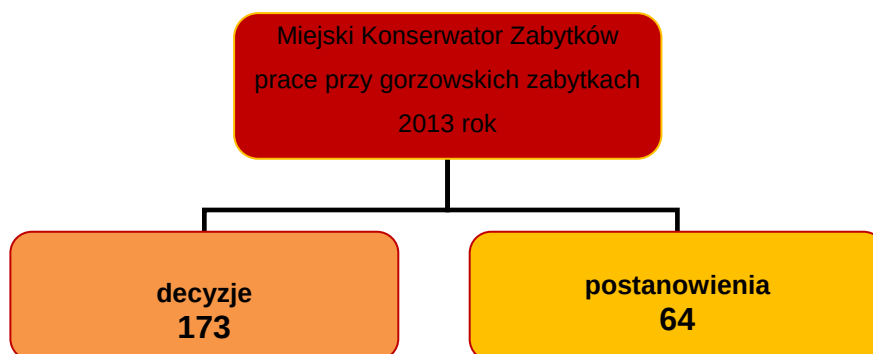
Miejski Konserwator Zabytków w 2013 r. wydawał **173 decyzje i 64 postanowienia** zezwalające na prowadzenie prac przy zabytkach.

Decyzje Konserwatora dotyczyły budynków mieszczących się przy ulicach: Armii Polskiej, Obotryckiej, Śląskiej, Łokietka, Drzymały, Armii Polskiej, Mieszka I, Chrobrego, Walczaka, Warszawskiej, Fabrycznej, Krzywoustego, Słowackiego, Waryńskiego, Sikorskiego, Mickiewicza, Dąbrowskiego, Borowskiego, 30-go Stycznia, Teatralnej, Poznańskiej, Towarowej, Wyszyńskiego, Jagielly, Kosynierów Gdyńskich, Jasnej oraz rzeki Kłodawki.

Inwestycje objęte ww. decyzjami obejmowały m.in.: remont dachu, wymiany reklamy, remont elewacji, wymiany okien, remont strychu, docieplenia, wymiany witryny, wymiany pokrycia dachowego, montaż reklamy, wymiany okien i drzwi, wycinkę drzew, remont fontanny, umocnienie brzegów, remont budynku, budowę instalacji gazu, prace konserwatorskie, docieplenia i kolorystykę, instalację CO, przebudowę lokalu, remont balkonów, montaż daszków, remont wnętrz gospodarczych, rozbiórkę budynku gospodarczego, badania konserwatorskie, zagospodarowanie terenu, nadbudowę budynku, montaż komina, cięcia pielęgnacyjne, montaż anteny satelitarnej, rozbiórkę garaży, wykonanie drzwi ewakuacyjnych, remont klatki schodowej, rozbiórkę altany śmietnikowej, budowę garażu.

Diagram nr 2. Liczba decyzji i postanowień wydanych w 2013 roku przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w ramach prac przy gorzowskich zabytkach.

Postanowienia dotyczyły budynków mieszczących się m.in. przy ulicach: Hawelańskiej, Wyszyńskiego, Walczaka, Mieszka I, Kobylogórskiej, Szkolnej, Zabytkowej, Pocztowej, Garbary, Matejki, 30 Stycznia, Dąbrowskiego, Kosynierów Gdyńskich, Krasieńskiego, Mickiewicza, Towarowej, Jagiellończyka, Armii Polskiej, Grobla, Wodnej, Wełniany Rynek, Formalskiej, Łużyckiej, Bohaterów Warszawy, Matejki, Konstytucji 3-go Maja, Dworcowej, Kazimierza Wielkiego, Łokietka, Teatralnej, Śląskiej, Kolejowej, Sulęcińskiej, Norwida, Dzieci Wrzesińskich, Knaka, Przemysłowej, Sikorskiego, Spichrzowej, Kolejowej, Warszawskiej, Ogrodowej, Obotryckiej i Mostowej.

Dotyczyły one: przebudowy lub budowy instalacji gazowych, warunków zabudowy, przebudowy korytarza, remontów, dociepleń ścian, budowy transformatora, witryny, ocieplenia budynku i kolorystyki elewacji, budowy złącza kablowego, zmiany sposobu użytkowania, przebudowy, rozbudowy, w tym przebudowy poddasza, budowy balkonu, rozbudowy strychu, przebudowy otworu okiennego, docieplenia ścian szczytowych, czy też samego budynku, wyklucia otworu, wentylacji.

Miejski Konserwator Zabytków wydał także postanowienie dotyczące zabezpieczenia i budowy brzegu rzeki Kłodawki. Zostały wydane wytyczne konserwatorskie oraz postanowienie uzgadniające projekt decyzji celu publicznego dla inwestycji jaką jest rozbudowa umocnienia brzegu rzeki Kłodawki pomiędzy ulicami 30 Stycznia i Dąbrowskiego – inwestycję poszerzono o kolejne działki.

3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej

Program	Symbol Ład 4	Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej
Działanie 1		Utworzenie bazy metadanych dla Gorzowa Wlkp.
Miernik oceny działania 1		Liczba zgłoszonych zbiorów danych
Termin realizacji działania 1		Do 2013
Koordynator działania 1		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)
Działanie 2		Utworzenie właściwej struktury organizacyjnej
Miernik oceny działania 2		Liczba zbiorów danych włączonych do systemu.
Termin realizacji działania 2		Do 2016
Koordynator działania 2		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta, Wydziały merytoryczne
Działanie 3		Uzbrojenie techniczne do przetwarzania i udostępniania danych
Miernik oceny działania 3		Liczba udostępnionych zbiorów danych.
Termin realizacji działania 3		Do 2016
Koordynator działania 3		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta
Działanie 4		Prowadzenie miejskiego geoportalu
Miernik oceny działania 4		Ilość wejść do systemu, ilość korzystających z systemu, Czas uzyskania dostępu do informacji, Sporządzanie corocznych analiz podejmowanych działań.
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)

Działanie 1

W związku z obowiązkiem utworzenia i publikacji metadanych dotyczących zagospodarowania przestrzennego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium) Urząd Miasta

Gorzowa Wlkp. dokonał zgłoszenia danych do ewidencji zbiorów i usług. Metadane dotyczące III grupy tematycznej danych przestrzennych zawarte w rozdziale 3 załącznika do Ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.10.76.489) powinny zostać utworzone do dnia 3 grudnia 2013 roku.

Ze względu na przeciągające się prace w Departamencie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, związane z opracowywaną wersją edytora danych na potrzeby zbiorów danych przestrzennych takich jak m.in. mpzp i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Urząd Miasta Gorzowa dopiero 30 grudnia 2013 roku uzyskał kod aktywizacyjny, który umożliwił stworzenie konta do utworzenia na stronie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju edytora metadanych: **Medard**.

Urząd Miasta przystąpił do wewnętrznych prac informatycznych związanych z dostępem stanowiska pracy do obsługi Medardu. Obecnie przystąpił do tworzenia metadanych z zakresu zagospodarowania przestrzennego. Za ich stworzenie odpowiedzialny jest Wydział Urbanistyki Miasta.

Działanie 2

W 2013 roku utworzono następujące zbiory danych dotyczące: placówek edukacyjnych, ofert inwestycyjnych, cmentarzy, obszarów chronionych w mieście, ścieżek rowerowych, bazy do Systemu Informacji Miejskiej (SIM), jak bieżąco uzupełnia się bazę punktów zainteresowania (POI). W najbliższym czasie ukończona zostanie baza danych przestrzennych dotycząca gminnej ewidencji zabytków.

Działanie 3

- ✓ **Geoportal** miasta Gorzowa Wlkp., z którego można korzystać pod adresem **www.wms.gorzow.pl**, działa od lipca 2012 roku.
- ✓ Uzbrojenie techniczne do przetwarzania i udostępniania danych pozostaje w 2013 roku bez zmian.
- ✓ Zbiory danych przestrzennych udostępnione poprzez geoportal miasta Gorzowa to: ortofotomapa z 2008 roku oraz z 2011 roku, działki ewidencyjne, kontury klasyfikacyjne, budynki, adresy, POI (jak Urząd Miasta Gorzowa, Lubuski Urząd Wojewódzki, Straż Miejska, Straż Pożarna, Policja), oferty inwestycyjne, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, rejestr zabytków, gminna ewidencja zabytków w zakresie budynków należących do Gminnej Ewidencji Zabytków, obszary rewitalizacyjne w mieście, placówki edukacyjne, obszary ochrony przyrody, ścieżki rowerowe, mapa topograficzna 1:2500 z lat 1927-1934.

Działanie 4

Prace techniczne zostały zakończone i uruchomiono usługę geoportalu na platformie E-Urząd.

3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych

Program	Symbol Ład 5	Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych
Działanie 1		Budowa, rozbudowa miejskiej sieci światłowodowej
Miernik oceny działania 1		Ilość węzłów sieci światłowodowej. Ilość km sieci światłowodowej.
Termin realizacji działania 1		Do 2015
Koordynator działania 1		Wydział Informatyki
Działanie 2		Dostawa komercyjnych usług szerokopasmowych
Miernik oceny działania 2		Badanie poziomu cen usług elektronicznych. Ankiety badające poziom zadowolenia. Cykliczne badania opinii publicznej. Ilość gospodarstw korzystających z usług sieci szerokopasmowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Informatyki
Działanie 3		Budowa sieci bezprzewodowej opartej na technologii Wi-Max

Miernik oceny działania 3	Współczynnik obszarowy i ludnościowy pokrycia usługami sieciowymi terenów miasta.
Termin realizacji działania 3	Do 2013
Koordynator działania 3	Wydział Informatyki

Działanie 1

Wydział Informatyki podaje, że nie zmieniła się liczba węzłów i długość sieci w przeciągu lat 2010-2013.

Działania 2 i 3

Stowarzyszenie Lubuska Sieć Szerokopasmowa (LSS) (www.lss.gorzow.pl), po przekazaniu przez miasto Gorzów Wlkp. prawa do rezerwacji do częstotliwości, zajmuje się budową sieci bezprzewodowej opartej na technologii Wi-MAX i dostawą komercyjnych usług szerokopasmowych.

LSS wybrało w trybie koncesyjnym inwestora-operatowa i podpisało w listopadzie 2012 roku z firmą ESPOL Sp. z o.o. ze Szczecina umowę na świadczenie odpłatnych usług bezprzewodowego, szerokopasmowego dostępu do sieci Internet na częstotliwości obejmującej cztery duplexowe kanały radiowe, każdy o szerokości 3,5 MHz, z zakresu 3600-3800 MHz na obszarze koncesyjnym 08.01.

W Gorzowie uruchomiono stację bazową i rozpoczęto świadczenie usług. Szczegółowe informacje znajdują się na <http://www.gorzow.ewi.net.pl/>

3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Ład 6	Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Budowa, przebudowa i remont układu komunikacyjnego miasta Gorzowa w celu jego usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu pojazdów oraz pieszych .
Miernik oceny działania 1		Analiza wykonania budżetu, Ocena stanu technicznego dróg na terenie miasta.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego, Wydział Inwestycji
Działanie 2		Wprowadzenie systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych miasta optymalizującego ruch międzypielnicowy
Miernik oceny działania 2		Badania natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach. Analiza wykonania budżetu.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

Działanie1

Wydział Inwestycji w roku 2013 w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych wykonał następujące inwestycje drogowe:

✓ **Przebudowa ulicy Kobylogórskiej - I etap.**

Przebudowa została zrealizowana na odcinku o długości około 650m, tj. od skrzyżowania z ul. Krótką do skrzyżowania z ul. Zagrodową (bez skrzyżowania). Na zrealizowanym odcinku ul. Kobylogórskiej wykonano **nową konstrukcję jezdni** o normowej szerokości na całej długości przebudowanej drogi (dwa pasy ruchu - każdy po 3,5m), **kanalizację deszczową**, **oświetlenie uliczne**, **remont istniejącego mostu nad Kanałem Siedlickim**, **budowę kładki dla ruchu pieszo-rowerowego nad Kanałem Siedlickim**, **budowę chodników**, **ścieżkę rowerową**, **parkingi**, **urządzenia zabezpieczające ruch** (bariery zabezpieczające ruch pieszych i rowerzystów).

Wartość poniesionych kosztów wynosi 5 145 940,54 PLN.

✓ **Przebudowa chodników w celu dostosowania do ruchu pieszo-rowerowego.**

Inwestycja została wykonana w **ul. Piłsudskiego** w rejonie Przedszkola Miejskiego nr 23 i skrzyżowania z ul. Czereśniową. W ramach inwestycji wykonano **ścieżkę rowerową** o długości c.a. 180m o szerokości 2,0 m z kostki betonowej, **przebudowę chodników**, **przebudowę skrzyżowania**

wraz z **przebudową sygnalizacji świetlnej** oraz zmian programu sygnalizacji i systemu detekcji, **nasadzenia zielenią**. Wartość zadania wynosi 580 671,28 PLN.

✓ **Budowa chodnika wzdłuż ul. Komisji Edukacji Narodowej.**

W ramach inwestycji wykonano **przebudowę ciągu pieszego** na odcinku 230m łączącego chodnik przy ul. Szarych Szeregów z obszarem osiedla mieszkalnego w rejonie skrzyżowania z ul. Janockiego. Wartość poniesionych kosztów wynosi 69 624,83 PLN.

✓ **Budowa miejsc parkingowych w rejonie ul. Jana Pawła II, ul. Maczka.**

W ramach inwestycji wykonano **21 miejsc parkingowych, ciąg pieszey oraz przejście dla pieszych**. Wartość poniesionych kosztów wynosi 90 808,06 PLN.

✓ **Przebudowa odcinków ulic gruntowych: Niwicka, Zuchów, Baczewskiego, Gruntowa, Skautów.**

W ramach zadania wykonano **utwardzenie ulic gruntowych** nawierzchnią tłuczniovą z kruszywa naturalnego w ulicy Niwickiej 630 m², w ulicy Zuchów 980 m², w ulicy Gruntowej 480 m², w ulicy Baczewskiego 819 m², w ulicy Biwakowej 464 m², w ulicy Skautów 301 m². Wartość poniesionych kosztów wynosi 126 825,36 PLN.

✓ **Przebudowa ulicy Siedlickiej.**

W ramach zadania wykonano **przebudowę jezdni** ul. Siedlickiej na długości 230 m, **przebudowę ciągów pieszych** dojścia do posesji, **przebudowę zjazdów** na posesje przyległe. Wartość poniesionych kosztów wynosi 407 054,61 PLN.

✓ **Przebudowa ulicy Estkowskiego i ulicy Kosynierów Gdyńskich.**

W ramach inwestycji **zmodernizowano jezdnię** na odcinku 211 metrów i **wykonano przebudowę chodników, przebudowę skrzyżowania oraz usunięto kolizję kanalizacji deszczowej**. Wartość poniesionych kosztów wynosi 704 517,53 PLN.

Przebudowana ulica Estkowskiego w centrum miasta. fot. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

✓ **Utwardzenie ulicy Billewiczówny.**

W ramach inwestycji wykonano **utwardzenie drogi** kruszywem stabilizowanym mechanicznie na odcinku 185m oraz **nasadzenia zielenią** (trawniki). Wartość zadania wynosi 116 679,72 PLN.

✓ **Przebudowa zatok parkingowych wraz z budową odwodnienia przy ul. Niemcewicza.**

W ramach inwestycji wykonano **218 stanowisk postojowych** w tym 18 przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych wraz z **oświetleniem ulicznym i kanalizacją deszczową**. Wartość poniesionych kosztów wynosi 1 543 755,65 PLN.

✓ **Modernizacja odcinka ul. Kasprzaka - Stara Kasprzaka.**

W ramach inwestycji wykonano **dokończenie modernizacji drogi** z betonu asfaltowego o długości 79m wraz z **regulacją miejsc postojowych i chodników**. Wartość poniesionych kosztów wynosi 207 993 PLN.

Wydział Infrastruktury Miejskiej podaje, że w ubiegłym roku w ramach powyższego zadania wykonał:

- ✓ **remont ulicy Matejki** (rejon skrzyżowania ul. Matejki z ul. Fredry) na kwotę 64 065 PLN;
- ✓ **remont ulicy Walczaka**, tj. wymianę warstwy ścieralnej na odcinku od ul. Energetyków do granic miasta Gorzowa na kwotę 390 733 PLN;
- ✓ **przebudowę ulicy Pomorskiej** na odcinku od ul. Zamenhofs do Ronda Solidarności na kwotę 888 641 PLN.

W 2013 roku nie wykonywano oceny stanu technicznego dróg na terenie miasta.

Działanie 2

Nie wykonywano zadań związanych z Działaniem 2.

3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej

Program	Symbol Ład 7	Rozwój publicznej komunikacji miejskiej
Działanie 1		Modernizacja taboru autobusowego
Miernik oceny działania 1		Liczba zakupionych autobusów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 2		Modernizacja taboru tramwajowego
Miernik oceny działania 2		Liczba zakupionych tramwajów
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2011 r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 3		Modernizacja infrastruktury komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba zakupionych wiat przystankowych. Liczba zmodernizowanych peronów i zatok autobusowych oraz peronów tramwajowych. Liczba przystanków wyposażonych w system informacji pasażerskiej. Liczba wybudowanych i zmodernizowanych pętli i dworców autobusowych.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

Działanie 1

Wydział Transportu Publicznego podaje, że w 2013 roku nie zakupiono nowych autobusów, a jedynie **8 autobusów używanych**. Tabor autobusowy jest w 100% niskopodłogowy

Działanie 2

W 2013 roku nie zakupiono nowych tramwajów. Niemniej jednak realizując założenia „**Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Związku Celowego Gmin MG-6 na lata 2014-2025**”, przyjętego w grudniu 2013r. przez Radę Miasta Gorzowa Wlkp., planuje się **rozwój trakcji tramwajowej oraz zakupy 15 nowych tramwajów i kompleksową modernizację 18 wozów** obecnie używanych, w ramach pozyskanych środków unijnych w latach 2014 – 2020.

Działanie 3

Wydział Transportu Publicznego w 2013 roku nie zakupił nowych wiat przystankowych oraz nie zmodernizował peronów tramwajowych. Nie wybudowano i nie modernizowano pętli i dworców autobusowych. **Zmodernizowano natomiast 2 zatoki oraz 9 peronów autobusowych.**

3.4 Ochrona środowiska

3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi

Program	Symbol Środ. 1	Zarządzanie zasobami wodnymi
Działanie 1		Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem
Miernik oceny działania 1		Badania jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona przeciwpowodziowa
Miernik oceny działania 2		Brak podtopień terenów; Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę systemu melioracyjnego; Nakłady poniesione na utrzymanie wałów przeciwpowodziowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Gospodarka wodno-ściekowa
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ujęć wody i oczyszczalni ścieków, Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Jakość wód podziemnych pobieranych przez miejskie ujęcia wody, Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni miejskiej.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wydział Inwestycji
Działanie 4		Gospodarowanie wodami opadowymi
Miernik oceny działania 4		Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej Długość sieci kanalizacji deszczowej Ilość zainstalowanych urządzeń oczyszczających wody opadowe
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

W 2013 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – Delegatura w Gorzowie Wlkp. na zlecenie miasta wykonał **badania wód rzeki Kłodawki** w dwóch punktach pomiarowych (powyżej miasta i przy ujściu) w zakresie 13 wskaźników zanieczyszczeń. Ocena elementów biologicznych (wskaźnik okrzemkowy) wykazała, iż rzeka Kłodawka osiągnęła umiarkowany potencjał ekologiczny (III klasa w 5 stopniowej skali). Spośród badanych parametrów fizykochemicznych jedynie stężenia ogólnego węgla organicznego przekroczyły wartości dopuszczalne dla II klasy (potencjał poniżej dobrego). Maksymalny potencjał (I klasa) odnotowano dla: temperatury, zawiesiny, odczynu, tlenu, przewodności elektrolitycznej, fosforanów, fosforu ogólnego, azotu azotanowego, amonowego i ogólnego. Na poziomie II klasy (dobry potencjał) kształtowały się stężenia: BZT₅, i azotu Kjeldahla. Na podstawie wykonanych badań można stwierdzić, iż wody rzeki Kłodawki w 2013 roku osiągnęły umiarkowany potencjał ekologiczny, przy czym tylko jeden ze wspomagających ocenę parametrów fizykochemicznych przekroczył wartości dopuszczalne dla klasy I i II. Wysokie stężenia ogólnego węgla organicznego obserwowano już w punkcie pomiarowym w Kłodawie, a więc miasto nie ma wpływu na istniejące przekroczenia tego wskaźnika. Poniesione nakłady na badania wynoszą **9 983,66 PLN**.

Działanie 2

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w zakresie swoich zadań dokonał **konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych**.

Wykonane prace polegały w szczególności na odmulaniu dna (14 241 mb.), wykaszaniu dna i skarp rowów (22 997m) oraz oczyszczeniu przepustów (59 szt., 517m). Koszt wykonania konserwacji 22.997m rowów melioracyjnych wyniósł **107 500 PLN**.

Wydział Inwestycji informuje, że w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych w kierunku ochrony przeciwpowodziowej w roku 2013 podjęto następujące zadania:

- ✓ **Ochrona przeciwpowodziowa obszaru w zlewni Kanału Siedlickiego** - Etap I - wybrany został wykonawca zadania, które jest realizowane w trybie „zaprojektuj i wybuduj”. Opracowane zostały projekty budowlane na przebudowę Kanału Siedlickiego, Rowu S-2 oraz budowę pompowni i kanałów – pompownia. Uzyskane zostało pozwolenie wodnoprawne na przebudowę Kanału Siedlickiego i Rowu S-2. Poniesione nakłady wynoszą 10 000 PLN.

- ✓ **Budowa systemu odprowadzania wód opadowych z zachodniej części miasta Gorzowa Wlkp.** - uzyskane zostało pozwolenie na budowę oraz uzgodniona została dokumentacja projektowa. Poniesione nakłady wynoszą 15 774,75 PLN.
- ✓ **Budowa elementów kanalizacji deszczowej rejonu Zawarcia** - dostarczono i zamontowano drugą pompę do przepompowni wód deszczowych zlokalizowanej przy ul. Wał Okrzejski. Poniesione nakłady wynoszą 118 695 PLN.

Działanie 3

1. Nakłady finansowe poniesione przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. w 2013 roku na roboty budowlane związane z rozbudową i modernizacją sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, ujęć wody i oczyszczalni ścieków:

- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej: 24 164 861,9 PLN,
- modernizacja oczyszczalni ścieków: 1 011 254,09 PLN.

2. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w 2013 roku:

- ✓ sieć wodociągowa (magistralna i rozdzielcza) wynosi 405,6 km,
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej związanej z Funduszem Spójności to ok. 16,6 km,
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej przez osoby fizyczne i prawne w ramach zawartych porozumień z PWiK Sp. z o.o. oraz inicjatyw społecznych Urzędu Miasta Gorzowa – ok. 1,2 km;
- ✓ sieć kanalizacyjna – ok. 248,3 km
- budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej związanej z Funduszem Spójności to ok. 35,3 km,
- budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej przez osoby fizyczne i prawne w ramach zawartych porozumień z PWiK Sp. z o.o. oraz inicjatyw społecznych Urzędu Miasta Gorzowa – ok. 0,1 km.

3. Szacunkowa liczba mieszkańców korzystających z sieci (stan na grudzień 2013 rok):

- ✓ wodociągowej 123 167 osób (w 2013 roku podłączono ok. 279 osób),
- ✓ kanalizacyjnej – 119 921 osób 9w 2013 roku podłączono ok. 222 osoby).

4. Jakość wód podziemnych w 2013 roku.

Jakość wód podziemnych ujmowanych na ujęciach charakteryzuje podwyższona zawartość żelaza oraz manganu. Technologia uzdatniania wody stosowana przez zakłady wodociągowe pozwala dostarczać do odbiorców wodę spełniającą obowiązujące przepisy, tj. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2007r., nr 61, poz. 417 ze zmianami).

5. Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z Oczyszczalni Ścieków w Gorzowie Wlkp. w 2013 roku.

Oczyszczalnia Ścieków odprowadza ścieki oczyszczone o jakości zgodnej z obowiązującymi przepisami oraz pozwoleniem wodnoprawnym z dnia 1 stycznia 2007r. ważnym do 1 stycznia 2017r. Jakość ścieków oczyszczonych jest we wszystkich parametrach lepsza, niż wymagana wyżej określonymi przepisami prawa oraz pozwoleniem wodnoprawnym.

Działanie 4

Wydział Infrastruktury Miejskiej realizuje zapisy Działania 4, poprzez **zarządzanie siecią kanalizacji deszczowej** na terenie miasta Gorzowa Wlkp., która swym zakresem obejmuje zlecanie prac konserwacyjnych, m.in. czyszczenie kanałów, wpustów i studni deszczowych, separatorów, a także remonty sieci i usuwanie jej awarii oraz naliczanie i odprowadzanie do Marszałka Województwa Lubuskiego opłat za korzystanie ze środowiska poprzez wprowadzenie wód opadowych lub roztopowych z powierzchni zanieczyszczonej o trwałej nawierzchni ujętych w zamknięte lub otwarte systemy kanalizacyjne.

W 2013 roku na utrzymanie sieci kanalizacji deszczowej miasto wydało **482 014 PLN**.

Natomiast **rozbudowa sieci** realizowana jest w głównej mierze przez Wydział Inwestycji w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych.

Wydział Inwestycji w roku 2013 w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych wykonał następujące inwestycje związane z siecią kanalizacji deszczowej.

✓ Przebudowa ulicy Kobylogórskiej - I etap.

Przebudowa została zrealizowana na odcinku o długości około 650m, tj. od skrzyżowania z ul. Krótką do skrzyżowania z ul. Zagrodową (bez skrzyżowania).

Na zrealizowanym odcinku **ul. Kobylogórskiej** wykonano **nową kanalizację deszczową**.

Wartość poniesionych kosztów wynosi 5 1465 940,54 PLN.

✓ Budowa elementów kanalizacji deszczowej rejonu Zawarcia.

Dostarczono i zamontowano **drugą pompę do przepompowni wód deszczowych zlokalizowanej przy ul. Wał Okrzejny**. Poniesione nakłady wynoszą 118 695 PLN.

✓ Przebudowa zatok parkingowych wraz z budową odwodnienia przy ul. Niemcewicza.

W ramach inwestycji wykonano 218 stanowisk parkingowych na odcinku od **ul. L. Staffa do ul. J. Malczewskiego z nową kanalizacją deszczową**.

Wartość poniesionych kosztów wynosi 1 543 755,65 PLN.

3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych

Program	Symbol Środ. 2	Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych
Działanie 1		Utrzymanie zasady dokonywania nasadzeń kompensacyjnych (zastępczych) w zamian za udzielane zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów
Miernik oceny działania 1		Analiza udzielanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona terenów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo przed zainwestowaniem
Miernik oceny działania 2		Stopień zainwestowania terenów jw.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 3		Rekultywacja terenów zdegradowanych
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rekultywację
Termin realizacji działania 3		Do 2015
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Inwestycji
Działanie 4		Wprowadzanie do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach obowiązku tworzenia powierzchni biologicznie czynnej zalecenia co do dokonywania nasadzeń trwałych, zwłaszcza drzew
Miernik oceny działania 4		Powierzchnia terenów, dla których wydano zalecenia
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 5		Prowadzenie postępowań w sprawach zniszczenia zieleni
Miernik oceny działania 5		Ilość postępowań
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Straż Miejska; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa podaje, że w 2013 r. na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.) udzielono **300 zezwoleń** na usunięcie:

✓ **1 339 drzew oraz krzewów,**

✓ **o łącznej powierzchni 2 065,52 m².**

Zezwolenia te dotyczyły drzew i krzewów rosnących na nieruchomościach będących w posiadaniu osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, szkół, administratora cmentarza oraz firm i innych podmiotów.

Z nieruchomości będących we władaniu miasta, drzewa i krzewy usuwano na podstawie zezwoleń wydawanych przez organy wskazywane przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa informuje także, że w ramach udzielonych zezwoleń zobowiązano do dokonania **nowych nasadzeń:**

✓ **w ilości 996 szt. drzew oraz krzewów,**

✓ o powierzchni 1 307 m².

Pracownicy Wydziału Infrastruktury Miejskiej informują, że na terenach zieleni miejskiej nasadzonych zostało łącznie **395 sztuk młodych drzew**.

✓ W ramach zadań realizowanych przez Wydział Infrastruktury Miejskiej nasadzono **95 sztuk nowych drzew**, w tym:

- 14 szt. gat. Olcha czarna – skwer przy ul. Dąbrowskiego, wzdłuż rzeczki Kłodawki.
- 1 szt. gat. Dąb czerwony – skwer przy ul. Dąbrowskiego, teren z obeliskiem Dowgielewiczowej.
- 1 szt. gat. Dąb „Fastgiata” – skwer przy ul. Dąbrowskiego, teren z obeliskiem Dowgielewiczowej.
- 1 szt. gat. Lipa drobnolistna – skwer przy ul. Dąbrowskiego, przy sklepie meblowym.
- 4 szt. gat. Ambrowiec – skwer przy ul. Łokietka.
- 4 szt. gat. Ambrowiec – skwer przy ul. Wybickiego – naprzeciw McDonalda.
- 1 szt. gat. Śliwa wiśniowa „Pissardii” – skwer „Niezanego Żołnierza” przy ul. Chrobrego.
- 1 szt. gat. Lipa drobnolistna – przy ul. Chrobrego, przy skwerze „Niezanego Żołnierza”.
- 22 szt. gat. Jarzab mączny – przy ul. Krasieńskiego.
- 3 szt. gat. Jarzab mączny – przy ul. Dąbrowskiego, naprzeciw skweru.
- 1 szt. gat. Lipa drobnolistna – przy ul. Dąbrowskiego, przy skwerze „Niezanego Żołnierza”
- 1 szt. gat. Jarzab mączny – przy ul. Dąbrowskiego, przy Zespole Szkół Budowlanych.
- 2 szt. gat. Jarzab pospolity – przy ul. Mickiewicza, w pobliżu sklepu „Lidl”.
- 15 szt. gat. Jarzab pospolity – przy ul. Walczaka, wzdłuż ogrodzenia byłego „Stilonu”.
- 14 szt. gat. Klon pospolity – przy ul. Kosynierów Gdyńskich, skwer przy PWiK.
- 14 szt. gat. Lipa drobnolistna – przy ul. Walczaka.
- 4 szt. gat. Lipa drobnolistna - przy ul. Borowskiego, przy narożniku z ul. Dąbrowskiego.
- 4 szt. gat. Lipa drobnolistna - przy ul. Krzywoustego.

✓ W ramach nasadzeń zastępczych realizowanych przez inne podmioty, pod nadzorem wydziału nasadzono na terenach zieleni miejskiej **300 szt. młodych drzew**: 15 szt. gat. Jarzab pospolity – przy ul. Czartoryskiego.

- 4 szt. gat. Głóg dwuszyjkowy – na Rondzie Ofiar Katynia przy ul. Walczaka.
- 3 szt. gat. Klon zwyczajny „Globusom”- między ul. Korcza i ul. Górczyńską
- 3 szt. gat. Klon zwyczajny „Royal Red” - między ul. Korcza i ul. Górczyńską.
- 65 szt. gat. Jarzab pospolity – przy ul. Słowiańskiej.
- 25 szt. gat. Lipa drobnolistna – przy ul. Słowiańskiej.
- 33 szt. gat. Leszczyna turecka – przy ul. Piłsudskiego.
- 6 szt. gat. Jarzab pospolity – przy ul. Łukasińskiego.
- 12 szt. gat. Kasztanowiec czerwony – na terenie Parku Wiosny Ludów.
- 40 szt. gat. Lipa drobnolistna - na terenie Parku 750-lecia Miasta.
- 3 szt. gat. Klon czerwony - na terenie Parku 750-lecia Miasta.
- 5 szt. gat. Kasztanowiec czerwony – na terenie Parku Górczyńskiego.
- 3 szt. gat. Ambrowiec amerykański – na terenie Parku Górczyńskiego.
- 3 szt. gat. Jarzab mączny – na terenie Parku Górczyńskiego.
- 2 szt. gat. Klon pospolity „Globusom” – na terenie Parku Górczyńskiego.
- 2 szt. gat. Głóg dwuszyjkowy – na terenie Parku Kopernika.
- 2 szt. gat. Jarzab mączny odm. długolistna – na Rondzie Piłsudskiego.
- 1 szt. gat. Klon pospolity odm. „Schwedlera” – na rondzie Piłsudskiego.
- 5 szt. gat. Lipa drobnolistna – przy ul. Górczyńskiej.
- 10 szt. gat. Jarzab pospolity „Fastgiata” – na skwerze przy ul. Fredry / Matejki.
- 16 szt. gat. Jarzab mączny odm. długolistna – na Rondzie Piłsudskiego.
- 5 szt. gat. Jarzab pospolity – przy ul. Matejki.
- 2 szt. gat. Lipa drobnolistna „Brillantissimum” – przy ul. Matejki.
- 2 szt. gat. Śliwa „Pissardii” – przy ul. Matejki.
- 2 szt. gat. Lipa drobnolistna „Greenspire” – przy ul. Matejki.
- 5 szt. gat. Lipa drobnolistna – przy ul. Fabrycznej.
- 27 szt. gat. Grab pospolity odm. kolumnowa – przy ul. Kasprzaka.

Wydział Inwestycji nie dokonywał nasadzeń w 2013 roku.

Działanie 2

W **projekcie mpzp miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą** zagospodarowuje się obszary wartościowe krajobrazowo. Celem planu jest wypracowanie bezpiecznych pod względem ochrony przeciwpowodziowej rozwiązań i niedopuszczenie do zabudowy i utwardzenia nadbrzeża rzeki Warty.

Projekt mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańska a rzeką Wartą obejmuje obszar Natura 2000 o wartości przyrodniczo – krajobrazowej.

Oba obszary **nie są zagospodarowane**.

Działanie 3

Działania Zakładu Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp. zmierzające do rekultywacji terenów zdegradowanych:

zadania:

- ✓ Kontynuacja rekultywacji wyłączonych z eksploatacji **kwater składowiska** w Chróściku. Nakłady w 2013r. wyniosły: 178 417 PLN.
- ✓ Uruchomienie na terenie ZUO w Chróściku placu **bioremediacji skażonych gruntów** wykorzystującego technologię usuwania zanieczyszczeń ropopochodnych za pomocą bakterii.
- ✓ **Otwarcie pola golfowego** (czerwiec 2013r.) zaprojektowanego na terenie byłego składowiska odpadów przy ul. Śląskiej w Gorzowie Wlkp. 9-dołkowe pole golfowe pełni funkcję ośrodka szkoleniowego dla dzieci, młodzieży oraz studentów z terenu powiatu gorzowskiego poprzez utworzenie akademii do nauki gry w golfa.
Publiczny charakter pola sprawia, że jego oferta jest na poziomie ogólnodostępnym dla szerszego grona mieszkańców. Inwestycja ta łączy w sobie dbałość o ekologię, ochronę środowiska oraz mądre wykorzystanie istniejących już terenów zielonych, co jest jak najbardziej zgodne z kierunkami rozwoju współczesnych miast.

Pole golfowe po byłym składowisku odpadów komunalnych na Zawarcu. Fot. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp.

Działanie 4

Zadanie ciągle realizowane poprzez właściwe ustalenie przeznaczenia terenów i określenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania we wszystkich opracowanych planach miejscowych.

W uchwalonym mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi poza wyznaczonymi powierzchniami biologicznie czynnymi zostały wyznaczone wzdłuż drogi 119KDZ (ul.Kobylogórska) tereny zieleni o charakterze alejowym, powierzchnia drogi wynosi ok. 2,4 ha.

Działanie 5

Postępowania w sprawach zniszczenia zieleni prowadzone są zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawą o ochronie przyrody oraz kodeksem wykroczeń.

W 2013 r. **na podstawie ustawy o ochronie przyrody**, w Wydziale Ochrony Środowiska i Rolnictwa prowadzono **pięć** postępowań w sprawie zniszczenia drzew spowodowanego niewłaściwą pielęgnacją.

Wydział Infrastruktury Miejskiej w ubiegłym roku na Komendę Miejską Policji zgłosił **3 akty wandalizmu** o charakterze zniszczenia zieleni miejskiej:

1. Zgłoszenie o nielegalnej wycince 2 szt. drzew przy ul. Koniawskiej.
2. Zgłoszenie o nielegalnej wycince 2 szt. drzew przy Alei 11 Listopada.
3. Zgłoszenie o uszkodzeniu drzewa w wyniku kolizji drogowej przy ul. Piłsudskiego.

Postępowania prowadzone w 2013r. przez Straż Miejską dotyczyły (w sumie było ich 740):

1. Niszczenie zieleni na terenach publicznych – 243 (w tym 2 wnioski do Sądu o ukaranie, 84 mandaty karne, 157 pouczeń);
2. Zaśmiecania terenów zielonych i rekreacyjnych – 406 (w tym 2 wnioski do Sądu o ukaranie, 43 mandaty karne, 361 pouczeń);
3. Nie sprzątanie odchodów przez właścicieli psów na terenach zielonych i rekreacyjnych – 91 (7 mandatów karnych, 84 pouczenia).

3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza

Program	Symbol Środ. 3	Ochrona powietrza
Działanie 1		Ograniczenie tzw. niskiej emisji
Miernik oceny działania 1		Badania jakości powietrza Nakłady poniesione na ograniczenie niskiej emisji
Termin realizacji działania 1		Do 2017 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; PEC*; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej; Wydział Inwestycji
Działanie 2		Termoizolacja budynków
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
Działanie 3		Przejsięcie na paliwo ekologiczne w autobusach komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba pojazdów z silnikami na paliwo alternatywne
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Miejski Zakład Komunikacji

*PEC (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gorzowie Wlkp.) w 2010 roku zostało wchłonięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Działanie 1

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa podaje następujące informacje nt. działań podejmowanych w 2013r. w celu ograniczenia niskiej emisji:

- ✓ Rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą (realizowane przez takie jednostki jak: PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Wielkopolską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o., Spółdzielnie Mieszkaniowe).
Poniesione nakłady – 4 327 289,58 PLN.
- ✓ Redukcja emisji z niskich źródeł komunalno-bytowych polegająca na wymianie kotłów opalanych paliwem stałym na kotły gazowe (ZGM).
Poniesione nakłady – 102 986,70 PLN.
- ✓ Ograniczanie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków oraz wykonanie audytów energetycznych i projektów ocieplenia (realizowane przez ZGM i Wspólnoty Mieszkaniowe)
Poniesione nakłady – 7 613 218,87 PLN.
- ✓ Zwiększenie możliwości lepszego przewietrzania w mieście poprzez likwidację zdekapitalizowanej zabudowy (ZGM).
Poniesione nakłady – 685 148,24 PLN.
- ✓ W uchwalonych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o lokalizacji inwestycji celu publicznego i decyzjach o warunkach zabudowy ujmowano zapisy dotyczące

włączania systemów grzewczych budynków do scentralizowanych systemów grzewczych lub stosowania niskoemisyjnych źródeł ciepła. W uchwalonych planach uwzględniano ustalenia sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu umożliwiające ograniczenie emisji pyłu PM₁₀

- ✓ Wydanie 136 pozwoleń na budowę dotyczących realizacji sposobu ogrzewania lokali z zastosowaniem gazowego źródła ciepła.
Łącznie poniesiono nakłady: 12 728 643,39 zł.

W celu uszczegółowienia powyższych informacji Zakład Gospodarki Mieszkaniowej podaje, że wykonał **wymianę kotłów centralnego ogrzewania** w lokalach mieszkalnych na łączną kwotę 62 688,47 PLN, w następujących lokalach: przy ul. Mieszka I 44, ul. Lipowej 21, 22 i 23, ul. Krzywoustego 16/8, 30-go Stycznia 13/12.

Ponadto ZGM zajmował się **wymianą pieców kaflowych na piece centralnego ogrzewania gazowego** (etażowe) w lokalach:

przy ul. Mickiewicza 24/6 na kwotę 11 050,90 PLN, Fabrycznej 48/1 na kwotę 5 940 PLN, Krzywoustego 5/4 na kwotę 23 347,33 PLN.

Likwidację pieców kaflowych i włączenie do miejskiej sieci centralnego ogrzewania wykonano w lokalach budynków przy ul. Kosynierów Gdyńskich 70., 71, 73, Mickiewicza 9, 10, 12A, 13, 14 i 15 na łączną kwotę 965 126,64 PLN oraz przy ul. Kosynierów Gdyńskich 20 b-c, 20 d-e na łączną kwotę 102 778,01 PLN.

Najważniejszą informacją w 2013 roku dotyczącą ochrony powietrza jest ta odnośnie uzyskania dofinansowania na realizację projektu pt. „**Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza w śródmieściu Gorzowa Wlkp.**” z Programu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1 **Program pilotażowy KAWKA**”. Projekt został złożony przez Miasto Gorzów Wlkp. oraz PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów. W związku z powyższym podejmowane będą działania przygotowujące do zmiany sposobu ogrzewania w mieście.

Celem projektu będzie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez modernizację wysokoemisyjnych systemów zaspaznienia w energię ciepłą (piece kaflowe, c.o. etażowe) na obszarze o przekroczonych dopuszczalnych poziomach zanieczyszczeń – w śródmieściu Gorzowa Wlkp. i włączenie odbiorców do miejskiego systemu ciepłowniczego. Obszarem przedsięwzięcia będzie dzielnica Nowe Miasto w obrębie ulic Kosynierów Gdyńskich, Roosevelta, Wyszyńskiego, Drzymały i Jagiełły. Wartość projektu ok. 65 000 000 PLN.

Ponadto w **załączniku nr 2** do niniejszego raportu, załączona została tabela, w której wymienione są zadania niezbędne do przywracania poziomów dopuszczalnych PM₁₀ w Gorzowie Wlkp., zrealizowane w 2013 roku przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA, Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Działanie 2

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej podaje, że w 2013 roku wykonano **termoizolacje** poniższych **budynków** na łączną kwotę **3 854 462,74 PLN**:

ul. Wyszyńskiego 15, ul. Kos. Gdyńskich 33-35, Kazimierza Wielkiego 77, ul. Boh. Westerplatte 2, ul. Kolejowa 5, ul. Wawrzyniaka 31, ul. Wawrzyniaka 54, ul. Wodna 8, ul. Kos. Gdyńskich 98, ul. Chrobrego 27, ul. Drzymały 27, ul. Walczaka 2, ul. Wełniany Rynek 14-16, ul. Szkolna 3, ul. Drzymały 19, ul. Warszawska 99, ul. Łokietka 21, ul. Dzieci Wrzesińskich 1, 2, 3, 4, 4a, 7, 8, ul. Podmiejska 2, ul. Drzymały 10, ul. Plac Słoneczny 10.

W ramach Działania 2 wykonano również **ocieplenie ścian szczytowych** poniższych budynków na łączną kwotę **3 550 838, 82 PLN**:

ul. Borowskiego 23, ul. Słowackiego 7, ul. Fabryczna 56, ul. Kobylogórska 104, ul. Kolejowa 6, ul. Międzychodzka 4, ul. Spokojna 70, ul. Towarowa 4, ul. Waryńskiego 19, ul. Zieleniecka 13, 30 Stycznia 10, 14, 24, ul. Armii Polskiej 21, 26, 27, ul. Chrobrego 5, 37, ul. Dworcowa 9, ul. Kosynierów Gdyńskich 10, 105, 106A, ul. Krzywoustego 5, 11, 15, ul. Pocztowa 7, ul. Wodna 3, ul. Drzymały 31, ul. Drzymały 33, ul. Chrobrego 23, ul. Drzymały 16a, ul. Warszawska 55, Teatralna 20, 38, ul. Dąbrowskiego 25, ul. Ogrodowa 2, ul. Łokietka 26, ul. Zabytkowa 9, ul. Grottera 1, 41, ul. Żeromskiego 9, ul. Matejki 13, ul. Marcinkowskiego 95-97.

W 2013 roku wykonano **projekty budowlane ocieplenia budynków** na łączną kwotę **64 690 PLN**. ul. Fabryczna 34, ul. Fabryczna 56, ul. Fabryczna 60, ul. Kobylogórska 104, ul. Kolejowa 6, 7, 10, ul. Kolejowa 7, 10, ul. Spokojna 70, ul. Śląska 71, ul. Towarowa 4, 17, ul. Wawrzyniaka 52, 54, ul. Zieleniecka 13, ul. Kosynierów Gdyńskich 101, ul. 30 Stycznia 8, ul. Sikorskiego 35, ul. Łokietka 31 oraz audyty energetyczne na łączną kwotę 16 091,00zł. ul. Sikorskiego 10, 26, ul. Chrobrego 23, ul. Teatralna 4, ul. Grottgera 1,41, ul. Żeromskiego 9, ul. Matejki 13, ul. Marcinkowskiego 95-97.

Wydział Inwestycji w roku 2013 w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych wykonał następujące termomodernizacje budynków.

- ✓ termomodernizacja obiektów oświatowych w Gorzowie Wlkp. - **Gimnazjum nr 9** przy ul. Zamenhofa 2A.

W ramach zadania wykonano ocieplenie ścian zewnętrznych o powierzchni 2200 m², ocieplenie stropodachu o powierzchni 1800 m², wymianę stolarki okiennej o powierzchni 800 m², wykonanie instalacji ciepłej wody z zastosowaniem systemu solarnego kolektorów słonecznych. Wartość poniesionych kosztów wynosi **1 763 632,72 PLN**.

- ✓ modernizacja i wyposażenie pracowni kształcenia praktycznego w **Centrum Kształcenia Zawodowego** w Gorzowie Wlkp.

W ramach zadania wykonano **ocieplenie jednej ściany zewnętrznej** o powierzchni 400 m² oraz **wymianę stolarki okiennej** w ilości 26 szt. Wartość poniesionych kosztów wynosi **1 840 091,68 PLN**.

Działanie 3

W 2013 roku nie zakupiono pojazdów z silnikami na paliwo alternatywne.

3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego

Program	Symbol Środ. 4	Poprawa klimatu akustycznego
Działanie 1		Stworzenie mapy akustycznej miasta Gorzowa Wlkp
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Do 2013 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Budowa ekranów akustycznych
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji

Działanie 1

Zadanie związane z wykonaniem **mapy akustycznej dla miasta Gorzowa Wlkp.** zostało zrealizowane w 2012 roku. Poniesione nakłady na jej realizację wynoszą **606 918,90 PLN**.

Została ona opracowana w celu oceny klimatu akustycznego miasta. Nie jest ona pojedynczą mapą, ale zbiorem informacji opisowych i graficznych. W jej skład wchodzi zestaw map obrazujących długookresowe średnie poziomy dźwięku A dla pory dzień-noć-wieczór-noć (wskaźnik L_{DWN}) oraz nocnej (wskaźnik L_N). Każdy z tych wskaźników został obliczony dla czterech rodzajów źródeł hałasu: drogowego, kolejowego, tramwajowego i przemysłowego.

Na potrzeby mapy akustycznej powstała także mapa wrażliwości hałasowej obszarów. Celem tej mapy jest wskazanie wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla określonych obszarów na terenie Gorzowa.

Mapa akustyczna, która jest udostępniona na stronie internetowej miasta, prezentuje stan środowiska na czas jej realizacji (październik 2011- czerwiec 2012) i będzie aktualizowana co 5 lat.

Mapa akustyczna była punktem wyjścia do opracowania **programu naprawczego** dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, którego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do wymaganych standardów jakości środowiska. Dokument pt. „**Program ochrony środowiska przed hałasem dla Gorzowa Wielkopolskiego**”, został przyjęty przez Radę Miasta Gorzowa Wlkp. uchwałą nr XLVIII/546/2013, w dniu 24 kwietnia 2013r.

Działanie 2

W 2013 roku Miasto nie wybudowało żadnych ekranów akustycznych.

3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje

Program	Symbol Środ. 5	Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje
Działanie 1		Przebudowa torowisk linii tramwajowych
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Inwestycji; Miejski Zakład Komunikacji

W 2013 roku nie było przebudowy torowisk. Prowadzono jedynie naprawy bieżące.

3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi

Program	Symbol Środ. 6	Gospodarka odpadami komunalnymi
Działanie 1		Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku
Miernik oceny działania 1		Ilość deponowanych odpadów w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku Ilość odpadów wysegregowanych w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
Działanie 2		Selektywna zbiórka odpadów
Miernik oceny działania 2		Ilość odpadów zebranych selektywnie
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
Miernik oceny działania 3		Ilość unieszkodliwianych odpadów niebezpiecznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

Działanie 1

1. Ilość zdeponowanych odpadów w stosunku do masy odpadów trafiających do ZUO w 2013r.

Łączna ilość przyjętych odpadów: 95881,61 Mg. Ilość odpadów przyjętych i poddanych procesowi unieszkodliwiania poprzez składowanie : 11674,44 Mg

2. Ilość odpadów wysegregowanych w stosunku do masy odpadów trafiających do ZUO w 2013r.

Łączna ilość przyjętych odpadów wynosi 95881,61 Mg. Procesowi sortowania poddano odpady komunalne o kodach:

20 03 01 - Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne - 42 069,02 Mg

20 03 99 - Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach - 881,077 Mg

20 03 01 - Odpady komunalne tzw. suche - 5535,22 Mg

W wyniku przetwarzania na instalacji sortowania odpadów wysegregowano poniższe odpady:

19 12 01 Papier i tektura - 2801,05 Mg (materiał przeznaczono do kompostowania)

15 01 01 Opakowania z papieru i tektury - 1296,78 Mg (przekazano do dalszego recyklingu)

19 12 02 Metale żelazne - 510,87 Mg (przekazano do dalszego recyklingu)

19 12 03 Metale nieżelazne - 33,31 Mg (przekazano do dalszego recyklingu)

19 12 04 Tworzywa sztuczne i guma - 562,79 Mg (przekazano do dalszego recyklingu)

19 12 05 Szkło - 337,21 Mg (przekazano do dalszego recyklingu)

20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - 10,67 Mg (przekazano do dalszego recyklingu)

19 12 07 Drewno - 57,06 Mg (materiał przeznaczono do kompostowania)

16 05 05 Inne baterie i akumulatory - 7,72Mg (przekazano do dalszego recyklingu)
 16 01 03 Zużyte opony - 15,56 Mg (wykorzystano do produkcji paliwa alternatywnego)
 19 12 09 Minerale (np. piasek, kamienie) - 6104,09Mg (warstwa przesypowa na składowisku)
 19 12 10 Odpady palne (paliwo alternatywne) - 3019,37 Mg (produkcja paliwa alternatywnego)
 19 12 12 Inne odpady (balast posortowniczy) - 16712,784 Mg (składowanie)
 19 12 12 ex - inne odpady (frakcja organiczna) - 17893,42 Mg (wykorzystano do kompostowania)

Działanie 2

Zakład Utylizacji Odpadów podaje, że w 2013 r. przyjęto odpady pochodzące z **selektywnej zbiórki** w ilości:

15 01 01 - opakowania z papieru - 245,09 Mg
 15 01 02 opakowania z tworzyw sztucznych - 526,36 Mg
 15 01 06 zmieszane odpady opakowaniowe - 64,64 Mg
 15 01 07 - opakowania ze szkła - 613,43 Mg

Działanie 3

Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych w 2013 r.

Ilość przyjętych odpadów niebezpiecznych: 15 473,26 Mg, z czego:

- unieszkodliwiono poprzez składowanie - 5988,928 Mg
 - tymczasowo zmagazynowano - 3603,83 Mg

3.4.7. Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku

Program	Symbol Środ. 7	Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.
Działanie 1		Edukacja ekologiczna
Miernik oceny działania 1		Ilość zorganizowanych konkursów, kampanii i imprez dla mieszkańców
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
Działanie 2		Udostępnianie informacji o środowisku
Miernik oceny działania 2		Ilość opublikowanych informacji
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Działanie 1

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa zorganizował w 2013 roku 2 konkursy dla dzieci i młodzieży:

- ✓ **Konkurs na zbiórkę puszek aluminiowych,**
- ✓ **Konkurs „Zbieramy Makulaturę”**

W konkursach tych uczestniczyły dzieci i młodzież z przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Ponadto współpracowano i wspierano Zarząd Okręgu Ligii Ochrony Przyrody oraz placówki oświatowe w organizacji różnorodnych przedsięwzięć edukacyjnych, w tym realizacji Programu „Zielone Lubuskie”.

Wydział był inicjatorem i koordynatorem w naszym mieście ogólnooświatowej akcji „Godzina dla Ziemi”.

Poniesione nakłady na powyższe działania wynoszą **18 911,99 PLN**.

Działanie 2

W Systemie Informacji o Środowisku dostępnym w BIP opublikowano w 2013 roku dane o **154 dokumentach** zawierających informacje o środowisku.

4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 w roku 2013.

Jak wynika z treści niniejszego sprawozdania za 2013 rok, przygotowanego przez Wydział Rozwoju Miasta i Aglomeracji z dostarczonych informacji od podmiotów realizujących zapisy Strategii, większość działań jest realizowana. Część z nich jest wpisana do zadań samorządu i wykonywana corocznie, a niektóre są działaniami jednorazowymi.

Najistotniejszymi zadaniami z punktu widzenia rozwoju miasta i jego otoczenia, zrealizowanymi w ubiegłym roku, było osiągnięcie kolejnego etapu związanego z powstaniem parku naukowo-przemysłowego. Otóż w listopadzie 2013r. powołania została spółka Gorzowski Ośrodek Technologiczny Park Naukowo-Przemysłowy Sp. z o.o. i podpisany został jej akt założycielski. Idea Parku wynika z rozpoznanych potrzeb przemysłu, inteligentnych specjalizacji regionu oraz prognozy rozwoju gospodarki miasta i Aglomeracji Gorzowskiej.

Powyższe jest zadaniem zlokalizowanym w obszarze strategicznym *Oświata i nauka*. Natomiast ważnym działaniem podjętym w celu tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w ramach obszaru strategicznego *Polityka społeczna* były starania o poszerzenie Kostrzyńsko Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej m.in. o tereny w Gorzowie. Obecny jej obszar ulega wyczerpaniu, dlatego tak istotne jest pozyskanie nowych terenów pod inwestycje.

W ramach realizacji działań zapisanych w obszarze strategicznym *Ład przestrzenny* istotnym zadaniem z punktu widzenia zrównoważonego transportu było przyjęcie nowego planu transportowego, którego zapisy odpowiadają obecnym potrzebom mieszkańców (m.in. rozbudowa torowiska tramwajowego w najbardziej zasiedlone osiedla mieszkaniowe).

W obszarze *Ochrona środowiska* najważniejszym wydarzeniem w 2013 roku było uzyskanie dofinansowania z programu pilotażowego KAWKA na realizację projektu pt. „Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza w śródmieściu Gorzowa Wlkp.”. W związku z powyższym planuje się zlikwidowanie indywidualnych palenisk domowych w śródmieściu i podłączenie mieszkań do miejskiego systemu ciepłowniczego.

Ponadto prowadzono dalsze prace związane z ochroną przeciwpowodziową obszaru w zlewni Kanału Siedlickiego, a mianowicie opracowano projekty budowlane na przebudowę Kanału Siedlickiego oraz uzyskano pozwolenie wodnoprawne.

Wraz z nadchodzącą unijną perspektywą finansową, miasto Gorzów wraz z otaczającymi je gminami wiąże ogromne plany rozwojowe. Będą one realizowane przede wszystkim w ramach nowego instrumentu finansowego o nazwie **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne**, który dedykowany jest szczególnie miastom wojewódzkim i ich obszarom funkcjonalnym. Władze niższego szczebla, znając dobrze lokalne powiązania, potrafią przygotować projekty, odpowiadające na ich potrzeby rozwojowe.

Gorzów wraz z gminami: Bogdaniec, Deszczno, Kłodawa i Santok, tworzącymi miejski obszar funkcjonalny są w fazie opracowania wspólnej strategii rozwoju pn. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego” (strategia MOF), a także jej dokumentu wykonawczego – „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego” (strategia ZIT).

Wizją strategii MOF jest: „Miejski Obszar Funkcjonalny Gorzowa Wielkopolskiego liderem kreatywności w regionie, kumulującym kapitał twórczy i potencjał innowacyjny”, natomiast misją: „Budowa funkcji metropolitalnych MOF GW w oparciu o tradycje gospodarcze regionu oraz najwyższe standardy zrównoważonego i innowacyjnego rozwoju”.

W celu realizacji powyższych zapisów proponowane są do realizacji dwa cele strategiczne wraz z licznymi celami operacyjnymi, które przedstawiono poniżej:

Cel strategiczny 1. Budowanie trwałej przewagi konkurencyjnej MOF GW.

Cel operacyjny 1.1. Wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego (szczególnie przemysłowego) oraz publicznego na terenie MOF GW.

Cel operacyjny 1.2. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji.

Cel operacyjny 1.3. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej MOF GW.

Cel strategiczny 2. Zrównoważone kształtowanie podstawowych funkcji MOF GW.

Cel operacyjny 2.1. Integracja oraz wzmocnienie infrastruktury transportu MOF GW ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji zbiorowej.

Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury wzmacniającej ład ekologiczny w MOF GW.

Cel operacyjny 2.3. Rewitalizacja zdegradowanych obiektów oraz przestrzeni publicznych na terenie MOF GW.

Cel operacyjny 2.4. Zintegrowana polityka kształtowania przestrzeni oraz infrastruktury wzmacniającej ład funkcjonalny na terenie MOF GW.

Cel operacyjny 2.5. Zintegrowane zarządzanie MOF GW.

W ramach Strategii MOF przewiduje się do realizacji grupę **projektów**, które mają **kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru i w sposób bezpośredni realizują jej cele**:

1. Dokończenie budowy drogi ekspresowej S 3.
2. Modernizacja drogi krajowej nr 22.
3. Modernizacja sieci dróg wojewódzkich w MOF GW.
4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowej nr 203.
5. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury i taboru transportu publicznego w MOF GW.
6. Utworzenie lotniska do celów biznesowych i sportowo – turystycznych.
7. Budowa bazy lotniczego pogotowia ratunkowego HEMS.
8. Modernizacja Międzynarodowej Drogi Wodnej E – 70.
9. Utworzenie Akademii Gorzowskiej.
10. Budowa Centrum Edukacji Artystycznej etap II: Zespół Szkół Artystycznych.
11. Budowa Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego Park Naukowo – Przemysłowy.
12. Rozwój Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o. poprzez budowę specjalistycznych centrów usług medycznych.
13. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich.
14. Rewitalizacja i odnowa obszarów wiejskich MOF GW.
15. Rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych oraz infrastruktury ochrony środowiska i promowanie gospodarki niskoemisyjnej.
16. Poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w MOF GW.

Obszarowo **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne** (ZIT) będą realizowane na terenie miast wojewódzkich i powiązanych z nimi obszarów funkcjonalnych.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (MIR) wyznaczyło możliwy zestaw interwencji do realizacji w ramach strategii ZIT, który obejmuje: rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny, przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskiego obszaru funkcjonalnego, poprawa stan środowiska przyrodniczego w MOF, wspieranie efektywności energetycznej oraz promowanie strategii niskoemisyjnych, wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę MOF oraz poprawa dostępu jakości usług publicznych w całym MOF, wzmacnianie badań, rozwoju technologicznego oraz innowacji.

Uruchomienie środków na realizację ZIT, ulokowanych w regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020, uwarunkowane jest spełnieniem określonych warunków stawianych przez MIR. Jednym z nich jest przygotowanie strategii ZIT. Jak już wcześniej wspomniano, miasto Gorzów wraz z otaczającymi gminami stworzyło projekt takiej strategii.

W strategii ZIT znalazły się następujące, **kluczowe inwestycje dla rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Gorzowa**:

1. Budowa elementów infrastruktury promującej transport niskoemisyjny w Gorzowie Wlkp.
2. Centrum Edukacji Zawodowej przy ulicy Warszawskiej w Gorzowie Wlkp.
3. Konserwacja średniowiecznych murów obronnych i baszt wraz z zagospodarowaniem otoczenia.
4. Kształcenie zawodowe – atrakcyjne i potrzebne.
5. Modernizacja obiektu kulturowego przy ul. Pomorskiej z przeznaczeniem na Miejskie Centrum Kultury w Gorzowie Wlkp.

6. Projekty systemowe na wszystkich szczeblach edukacji.
7. Promocja gospodarcza i turystyczna MOF Gorzowa Wlkp.
8. Przebudowa ulicy Kostrzyńskiej.
9. Rewitalizacja hali nr 1 przy ul. Targowej w Gorzowie Wlkp.
10. Rewitalizacja Parku Siemiradzkiego w Gorzowie Wlkp.
11. Rewitalizacja zabytkowej willi Jaehnego wraz z zagospodarowaniem terenu pod Miejski Ośrodek Sztuki w Gorzowie Wlkp.
12. Rozwój infrastruktury komunikacji publicznej na terenie gmin strefy zewnętrznej MOF GW.
13. System ścieżek rowerowych na terenie MOF GW.
14. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie MOF Gorzowa Wlkp.
15. Zbrojenie terenów inwestycyjnych na terenie MOF Gorzowa Wlkp.
16. Adaptacja budynku dworca kolejowego w Deszcznie na potrzeby Biblioteki Gminnej.

Ponadto, zadaniami komplementarnymi to tych wymienionych powyżej, których realizację planuje się z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko:

1. System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp. Beneficjent: Miasto Gorzów Wlkp./ Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim Sp. z o.o.
2. Budowa Centrum Edukacji Artystycznej etap II: Zespół Szkół Artystycznych. Beneficjent: Miasto Gorzów Wlkp.
3. Modernizacja sieci ciepłowniczych polegająca na wymianie sieci kanałowych i napowietrznych na sieci w technologii rur preizolowanych. Beneficjent: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.
4. Likwidacja wysokoemisyjnych lokalnych źródeł ciepła (kotłowni) wraz z modernizacją sposobu zasilania budynków zaopatrywanych w ciepło z lokalnych kotłowni gazowych. Beneficjent: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.
5. Rozbudowa sieci ciepłowniczej na terenie miasta Gorzowa Wlkp. Beneficjent: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.
6. Budowa wodnego akumulatora ciepła. Beneficjent: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów.
7. Optymalizacja zarządzania istniejącymi sieciami wodociągowymi i kanalizacyjnymi. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wielkopolskim.
8. Inwestycje mające na celu ograniczenie zużycia energii i efektywniejszego jej wykorzystania. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wielkopolskim.
9. Automatyzacja procesów oczyszczania ścieków i uzdatniania wody. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wielkopolskim.
10. Inwestycje mające na celu dalszą poprawę wyposażenia obszarów rozwijających się w sieci wodociągowe i kanalizacyjne oraz wymianę zużytej sieci wodociągowej. Beneficjent: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wielkopolskim.
11. Budowa termicznego zakładu unieszkodliwiania odpadów dla regionu północnego województwa lubuskiego z produkcją energii elektrycznej i ciepłej, z instalacją do suszenia osadów pościekowych. Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
12. Budowa kwatery na azbest na potrzeby województwa lubuskiego. Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
13. Rekultywacja istniejącego składowiska odpadów. Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
14. Budowa punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych i niebezpiecznych na potrzeby północnej części województwa (w ramach obszaru działalności RIPOK-u *Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych* w Chruściku). Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

5. Wybrane dane statystyczne.

Załącznik nr 1 „Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży” – informacje udostępnione przez Komendę Miejską Policji w Gorzowie, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie, Straż Miejską oraz Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa, przekazane za pośrednictwem Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

Załącznik nr 2 Sprawozdanie z realizacji działań zmierzających do przywracania poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 zgodnie z "Programem ochrony powietrza dla Miasta Gorzowa Wlkp." za 2013 rok, przygotowane przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA, Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Załącznik nr 3 Zestawienie inwestycji realizowanych w 2013 roku przez Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. (kwoty zgodne ze „Sprawozdaniem z wykonania Budżetu Miasta za 2013r.” z dnia 31 marca 2013r.).

Załącznik nr 4 - Zestawienie wniosków o dofinansowanie (zgodnie umowami o dofinansowanie oraz aneksami do tych umów) złożonych w 2013r. (współfinansowanych ze środków UE oraz z innych źródeł międzynarodowych i krajowych), przygotowany przez Wydział Integracji Europejskiej.

Załącznik nr 5 - Wykaz dotacji unijnych, które wpłynęły do budżetu Miasta Gorzowa Wlkp. w 2013 roku, przygotowany przez Wydział Budżetu i Rachunkowości.

Załącznik nr 1 „Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży” – informacje udostępnione przez Komendę Miejską Policji w Gorzowie, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie, Straż Miejską oraz Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa, przekazane za pośrednictwem Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp.

KOMENDA MIEJSKA POLICJI W GORZOWIE WLKP.

Programy prewencyjne realizowane przez Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp., w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa oraz zapobiegania przestępczości i zachowaniom patologicznym, nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale również wśród dorosłych mieszkańców miasta i powiatu gorzowskiego. KMP w Gorzowie realizuje:

- Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości Wśród Dzieci i Młodzieży oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Wydział Prewencji KMP propaguje od kilku lat, jako zadanie stałe - „Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją. Policjanci prowadzą spotkania, podczas których poruszają zagadnienia z zakresu: odpowiedzialności prawnej nieletnich, „cyberprzemocy”, prawnych aspektów narkomanii, zagrożeń, jakie niosą ze sobą akty przemocy, sposobów reagowania na agresję w przypadku, gdy jest się jej ofiarą lub tylko świadkiem, zjawiska handlu ludźmi, ucieczek, zaginięć małoletnich.

Powyższe zadania realizowane są w ramach autorskich programów Wydziału Prewencji KMP w Gorzowie Wlkp. tj. „Lepiej zapobiegać niż karać” i „Start w dorosłość – Veto agresji i przemocy” oraz wytycznych Wydziału Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp.

- Akcja „Stop 18”, realizowana była we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji KMP w Gorzowie Wlkp. oraz Straży Miejskiej w Gorzowie Wlkp. Akcja polegała na rozpropagowaniu ulotek informacyjnych w punktach sprzedaży papierosów. W ramach tej akcji rozdano materiały informacyjne w 22 sklepach.

- Program „Lepiej zapobiegać niż karać”

W celu zminimalizowania demoralizacji i przestępczości nieletnich policjanci Izby Dziecka kontynuowali, tak jak w latach poprzednich, działania prewencyjne w ramach programu „Lepiej zapobiegać niż karać” oraz zrealizowali cykl spotkań z młodzieżą w ramach projektu „Przemoc w rodzinie- jednym głosem mówimy-nie”. Powyższe działania przeznaczone są głównie dla uczniów szkół gimnazjalnych, gdyż w tym wieku najczęściej nieletni wchodzi w konflikt z prawem i popełniają najwięcej czynów karalnych.

Ogółem w 2013 roku wykonano 62 czynności profilaktycznych, w ramach których objęto działaniami ok. 300 uczniów.

- „Razem Bezpieczniej”, w ramach tego programu Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. podejmuje następujące inicjatywy i działania:

* Działania profilaktyczne „SENIORZE! Nie daj się oszukać”, „Aktywny senior”, których celem jest podniesienie świadomości osób w podeszłym wieku.

* „Znicz” - stała akcja prowadzona między 30 października, a 2 listopada, we współpracy z Miejskim Zakładem Komunikacji, podczas której policjanci realizują działania prewencyjno informacyjne, mające poprawić bezpieczeństwo – opracowano ulotkę świąteczną.

* „Bezpieczne święta” – stała akcja ulotkowa prowadzona od 15 grudnia oraz przed Świątami Wielkanocnymi - prowadzona wspólnie z MZK, podczas której plakaty umieszczane są w autobusach i tramwajach

-Uczestnictwo w konferencjach i innych formach profilaktycznych:

* Cała Polska Czyta Dzieciom- odbyły się 3 spotkania – udział ok. 70 dzieci.

* Udział w WOŚP – stoisko informacyjne z promocją akcji „Bądź widoczny, bądź bezpieczny”.

* Seminarium Szkoleniowe „Profilaktyka Narkotykowa w Lubuskich Szkołach”- szkolenie z elementami coachingu, które odbyło się w Łagowie, organizowane przez Fundację „Contra Crimen” i Wydział Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp.

- * Uczestnictwo w XI Międzyszkolnym Konkursie o Bezpieczeństwie Pt. „Bądź bezpieczny w domu, szkole, na ulicy” organizowanym w LO nr 3 w Gorzowie Wlkp.
- * Spotkanie z przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowej pod kątem opracowania metod ograniczenia dewastacji i niszczenia mienia przez młodzież.
- * Udział w spotkaniu wspólnie ze Strażą Miejską w Gorzowie Wlkp. oraz Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej w Gorzowie Wlkp. i Wydziałem Infrastruktury Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. pod kątem zniwelowania nierówności na tle narodowościowym.
- * Udział w spotkaniach na temat osób bezdomnych w Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej w Gorzowie Wlkp.
- * Udział w konferencji w LO przy ul. Taczaka w Gorzowie wlkp. na temat bezpiecznych wakacji.
- * Stała współpraca Wydziału Prewencji z sądami w sprawach nieletnich.
- * Udział w komisjach opiekuńczo – wychowawczych dotyczących nieletnich.
- * Spotkanie w spółdzielni „Metalowiec”, celem wypracowania metod usprawnienia systemu bezpieczeństwa w obszarze działania spółdzielni.
- * Udział w szkoleniu liderów na temat wdrożenia programu pilotażowego szacowania ryzyka związanego z przemocą w rodzinie.
- * Stały nadzór pod kątem działań „Bezdomni 2013/2014”.
- * Udział w otwarciu „Miasteczka Ruchu Drogowego” – stoisko z ulotkami.
- * Organizacja I Ogólnopolskiej Nocy Profilaktyki – zorganizowanie happeningu „Przestańmy Biec”, promującego modę na życie bez uzależnień. Konferencja połączona z dyskusją na temat „Profilaktyki uzależnień” przeplatana spotami z zakresu alkoholizmu, narkomanii, przemocy, przy udziale przedstawicieli instytucji związanych z profilaktyką uzależnień: Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Gorzowie Wlkp., Caritas. Aktywny udział harcerzy, uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (plakaty i hasła na temat uzależnień), występy artystyczne na scenie na bulwarze. Udział Straży Pożarnej – pozoracje na wodzie.
- * Udział Wydziału Prewencji w debacie o bezpieczeństwie – prezentacja oraz moderowanie debaty „Razem decydujemy o bezpieczeństwie”. Ponadto przedstawienie uczniom szkół licealnych oraz studentom Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. filmu edukacyjnego „Kibic. Nie warto ryzykować”.
- * Udział w obchodach „Święta Policji” – stoisko z ulotkami.
- * Przeprowadzono diagnozę, pod kątem wykroczeń popełnianych przez nieletnich, pracy dzielnicowych w zakresie tematyki nieletnich.
- * Udział w imprezie zorganizowanej przez Zespół Szkół Elektrycznych w Gorzowie, odnośnie bezpiecznego kibicowania.
- * Udział w debacie w kinie „Helios” w związku z cyklem spotkań „Obejrzałem Problem”, dotyczący filmu pod tytułem „Chce się żyć”.
- * W ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przeprowadzonym” zorganizowano w KMP w Gorzowie Wlkp. dyżury specjalistów z instytucji pomocowych.
- * Udział w spotkaniu w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej filia nr 1 w ramach ogólnopolskiej kampanii „Tydzień z Internetem 2013” adresowane dla osób 50+ oraz najmłodszych użytkowników Internetu.
- * Udział w 6 spotkaniach w siedzibie MZK w Gorzowie Wlkp. na temat „Bezpieczna Droga do szkoły” z uczniami klas I-III szkół podstawowych oraz przedszkolaków.
- * Udział w Ogólnopolskim Projekcie pn. „Odświeżamy Nasze Miasta. TOB3CIT”. – patrole wspólnie z pracownikami sanepidu.
- * Udział w 2 spotkaniach w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gorzowie Wlkp. na temat „Radzimy sobie z presją – sztuka odmawiania”.
- * Udział w akcji młodzieżowej zorganizowanej przez Ochotniczą Straż Pożarną „Siedlice” pn. „Być zdrowym – to modne”.
- * Udział w programie profilaktycznym adresowanym do uczniów szkół gimnazjalnych „Piramida” realizowanym przez PTZN – debata z uczniami w kinie „60 Krzesel” dot. odpowiedzialności prawnej nieletnich.

- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Udział w ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „Pozory mylą, dowód nie”. Celem akcji było zwrócenie uwagi na problem sprzedaży alkoholu niepełnoletnim. Policja pragnie między innymi przypomnieć sprzedawcom o konieczności sprawdzania dowodów tożsamości młodych osób, które chcą kupić alkohol, jeśli mają wątpliwości co do ich pełnoletniości. W ramach tej kampanii policjanci przekazywali plakaty oraz naklejki z hasłem przewodnim. Policjanci KMP w Gorzowie Wlkp. realizując czynności

prewencyjne i profilaktyczne włączają się w lokalne działania i kampanie społeczne, kontrolują punkty sprzedaży alkoholu, przeprowadzają spotkania z uczniami, rodzicami i kadrami pedagogicznymi szkół o wszystkich profilach.

- Narodowy Plan Działań Na Rzecz Dzieci i Młodzieży

Program „LUPO” skierowany do uczniów szkół podstawowych, którego głównym celem jest nauka bezpiecznych zachowań oraz przybliżenie pracy policjanta. Głównym realizatorem programu „LUPO” jest dzielnicowy, natomiast spotkania w kl. „O” realizowane są przez Wydział Prewencji KMP w Gorzowie Wlkp..

W roku 2013 przeprowadzono:

- w kl. „O” 61 spotkań – 1855 dzieci
- w kl. I-IV – 404 spotkań – 15903 dzieci
- w kl. V-VI - kilkadziesiąt spotkań przygotowujących do Powiatowego Turnieju Wiedzy „Bezpieczne wakacje z Lupo” w których udział wzięło ponad 450 dzieci. W turnieju powiatowym udział wzięło 9 dzieci.

Powiatowy Turniej Wiedzy „Bezpieczna Zerówka” został przygotowany przez Wydział Prewencji KMP i uczestniczyło w nim 56 drużyn 3-osobowych. Łącznie – 168 dzieci kl. „O”

- „Bezpieczna Zerówka”

W roku 2013r przeprowadzono w przedszkolach 9 spotkań, w których uczestniczyło 200 dzieci. (pozostałe spotkania przeprowadzone w przedszkolach - w grupach 6-latków - wliczono do programu LUPO). Podczas spotkań z dziećmi w przedszkolach wykorzystywany jest „Autochodzik” – miasteczko ruchu drogowego.

- „Dni Otwarte”

W roku 2013r. czterokrotnie zorganizowano Dni Otwarte w KMP w Gorzowie Wlkp. Podczas odwiedzin uczniowie mogli zapoznać się z pracą Policji, pracą Izby Dziecka, sprzętem policyjnym, a przy tej okazji utrwalano wiadomości z zakresu bezpiecznych zachowań i odpowiedzialności karnej - w zależności od wieku odwiedzających.

Komendę odwiedziło łącznie 200 uczniów, w tym dzieci z przedszkola, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich.

- Krajowy Program Zapobiegania i Zwalczania Handlu Ludźmi

W ramach obchodów Europejskiego Dnia Przeciwko Handlu Ludźmi funkcjonariusze Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp.:

*przeprowadzili spotkania informacyjno - edukacyjne w klasach ponadgimnazjalnych w których wykorzystano film poruszający tematykę handlu ludźmi – brało w nich udział ok. 800 osób.

*Przeprowadzono kampanię informacyjną na terenie miasta Gorzowa Wlkp. poprzez rozdawanie ulotek dotyczących problematyki handlu ludźmi, poprzez rozpropagowanie ulotek informacyjnych w środkach komunikacji miejskiej dotyczących Europejskiego Dnia Przeciwko Handlu Ludźmi.

STRAŻ MIEJSKA W GORZOWIE WLKP.

Strażnicy miejscy w 2013 roku brali udział w następujących akcjach:

- 11 kwietnia 2013r. Straż Miejska wspólnie z KMP w Gorzowie Wlkp. wzięła udział w finale V konkursu „Wróć bezpiecznie z wakacji”, organizowanym w IV LO dla młodzieży szkół średnich na terenie Gorzowa Wlkp.;

- 1 czerwca 2013r. udział w festynie z okazji Dzień Dziecka organizowany na Bulwarze Zachodnim przez Zamiejskowy Wydział Kultury Fizycznej w Gorzowie Wlkp. oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji,

- w okresie lipiec-sierpień 2013r. organizacja przez Straż Miejską zajęć wakacyjnych dla dzieci na torze rowerowym w Parku Kopernika,

- w okresie lipiec-sierpień spotkania edukacyjne z zakresu bezpiecznego zachowania się w kontaktach z osobami obcymi oraz bezpieczeństwa na drogach z dziećmi na półkoloniach w Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnym „Słowianka” (łącznie 6 spotkań),

- 21 listopada 2013r. - w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej odbył się VII powiatowy finał Wojewódzkiego Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie „Bezpieczna zerówka”, który współorganizowany był przez Straż Miejską, Komendę Miejską Policji i Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej. Finał poprzedzony był spotkaniami z uczniami wszystkich klas „zerowych” na terenie Gorzowa Wlkp.

KOMENDA MIEJSKA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W GORZOWIE WLKP.

1. W 2013 roku Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. przeprowadziła następujące działania prewencyjne w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży: 19 kontroli na terenie placówek oświatowych i miejscach gromadzenia się dzieci i młodzieży. Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 18 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu nie przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej. W obiektach tych stwierdzono ogółem 61 nieprawidłowości w tym: w 7 obiektach stwierdzono nieprawidłowości mogące spowodować zagrożenia życia ludzi. Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły: nieprowadzenie przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych instalacji użytkowych oraz urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic; braku oznakowania i drożności dróg ewakuacyjnych; braku prowadzenia szkoleń dla pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej; braku zapewnienia przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru, braku instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych. W tym przeprowadzono 5 kontroli w obiektach przeznaczonych do wypoczynku dzieci i młodzieży w związku z organizowaniem na ich terenie kolonii i półkolonii zimowych i letnich. Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu nie przestrzegania przepisów ochrony przeciwpożarowej.

2. Upowszechnianie wiedzy w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz zasad bezpiecznych zachowań podczas występowania różnego rodzaju zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, w tym dzieci i młodzieży - poprzez realizację akcji informacyjno-edukacyjnych między innymi w środkach masowego przekazu oraz stronie internetowej KM PSP i KG PSP:

- * w miesiącu kwietniu przeprowadzono na łamach „Radia RMG” oraz „Gazety Wyborczej”, akcję informacyjno-edukacyjną w zakresie szkodliwości oraz zagrożeń wynikających z wypalania traw;
- * w dniu 31 maja 2013r. za pośrednictwem TVP 3 w Gorzowie Wlkp. przeprowadzono akcję edukacyjno-profilaktyczną w zakresie zagrożeń związanych z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym silnego wiatru i burz;
- * dniu 9 czerwca 2013r. za pośrednictwem TVP INFO, na łamach programu „Głos Mediów” przeprowadzono akcję edukacyjno-profilaktyczną w zakresie zasad bezpieczeństwa oraz zagrożeń jakie niesie ze sobą wypoczynek nad wodą;
- * w dniu 24 października 2013r. za pośrednictwem Radia „Gorzów” – przeprowadzono akcję edukacyjno-informacyjną w zakresie niebezpieczeństw związanych z wystąpieniem czadu oraz korzyści płynących z zastosowania w mieszkaniach czujek dymu oraz detektorów tlenku węgla. Ponadto powyższy materiał rozpowszechniono na stronie internetowej KM PSP w Gorzowie Wlkp. oraz portalu społecznościowym;
- * w dniu 12 listopada 2013r. zamieszczono na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym zrealizowany w KM PSP w Gorzowie Wlkp., spot profilaktyczno- edukacyjny w zakresie niebezpieczeństw związanych z wystąpieniem czadu oraz korzyści płynących z zastosowania w mieszkaniach czujek dymu oraz detektorów tlenku węgla. Spot jest wyświetlany również na telebimie reklamowym w centrum miasta;
- * przed rozpoczęciem okresu grzewczego przeprowadzono akcję edukacyjno-profilaktyczną dla administratorów budynków mieszkalnych w zakresie: zagrożeń związanych z możliwością wystąpienia tlenku węgla w lokalach mieszkalnych, w których odbywa się proces spalania oraz sposobie zapobiegania tym zagrożeniom. Administratorom budynków przekazano materiały promujące akcje „Nie dla czadu”;

W ramach upowszechniania wiedzy o ochronie przeciwpożarowej oraz zasadach bezpieczeństwa i popularyzowania Państwowej Straży Pożarnej zamieszczono: na stronie internetowej KM PSP w Gorzowie Wlkp. (www.strazgorzow.pl) – 49 informacji oraz na stronie internetowej KG PSP – www.straz.gov.pl - 8 informacji.

W ramach upowszechniania zasad bezpieczeństwa wzięto udział w 20 akcjach informacyjno-edukacyjnych zewnętrznych oraz w 12 własnych.

3. Prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz pogadanek o tematyce przeciwpożarowej dla grup dzieci i młodzieży:

- * W styczniu 2013r. z inicjatywy Wojewody Lubuskiego, na zamierzonym stawku w „Parku róż”, strażacy Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp., przeprowadzili akcję

informacyjno-edukacyjną w temacie niebezpieczeństw związanych z nieroztropnym poruszaniem się po zamrożonych akwenach oraz jak skutecznie pomóc osobie, pod którą załamał się lód.

* W dniu 16 października 2013r. strażacy z Jednostek Ratowniczo – Gaśniczych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. wraz z innymi organizacjami, służbami oraz instytucjami, wzięli udział w akcji „Europejskiego Dnia Przywracania Czynności Serca”, którą przeprowadzono na Starym Rynku w Gorzowie Wlkp.

Celem powyższej inicjatywy było upowszechnienie wśród społeczeństwa udzielania pierwszej pomocy osobie, u której wystąpiło nagle i niespodziewane zatrzymanie krążenia.

* Udział w dniu 5 grudnia 2013r. w konferencji „Nie dla czadu” zorganizowanej przez Wojewodę Lubuskiego oraz Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w auli II Liceum Ogólnokształcącego na ul. Przemysłowej w Gorzowie Wlkp.

W ramach akcji zamontowano czujki dymu oraz tlenu węgla w niżej wymienionych obiektach na terenie miasta Gorzowa Wlkp.:

- Stowarzyszenia - Klub Abstynenta 24 GODZINY przy ul. Łużyckiej,

- Izby wytrzeźwień przy ul. Walczaka,

- Schroniska im. Św. Brata Alberta przy ul. Strażackiej.

* W dniu 18 grudnia 2013r. na boisku Zespołu Szkół nr 13 w Gorzowie Wlkp. przeprowadzono pokaz pirotechniczny organizowany przez Wojewodę Lubuskiego przy współpracy z policją i strażą pożarną, którego celem była prezentacja zgubnych skutków używania fajerwerków niezgodnie z ich instrukcją lub przeznaczeniem oraz bez zachowania podstawowych środków ostrożności.

* W październiku 2013r. przeprowadzono cykl pokazów sprzętu oraz pogadanek w 28 przedszkolach i w 8 szkołach podstawowych w Gorzowie Wlkp. w ramach Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie.

4. Zorganizowano 80 pokazów sprzętu w macierzystych jednostkach oraz zapewniono udział zastępów z Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej w pokazach technik ratowniczych podczas imprez organizowanych przez samorządy lokalne i instytucje.

5. Zastępy Państwowej Straży Pożarnej brały udział w praktycznych sprawdzianach organizacji oraz warunków ewakuacji z przedszkoli oraz innych placówek oświatowych prowadzonych wspólnie z dyrekcją ww. placówek.

WYDZIAŁ EDUKACJI URZĘDU MIASTA GORZOWA WLKP.

Tabela - Działania prewencyjne w gorzowskich przedszkolach.

Przedszkola	Działania prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa w roku 2013
Przedszkole Miejskie nr 1	1. Wykonanie zabezpieczenia p.poż. w obiekcie przedszkola. 2. Gry planszowe Strażak, karty Memory(zabawy rozwijające wiedzę o bezpieczeństwie).
Przedszkole Miejskie nr 2	1. Realizacja zadań z programu Wychowawczego i Profilaktycznego. 2. Realizacja działań z programu „Ku Dziecku” dot. bezpieczeństwa. 3. Zajęcia edukacyjne dla dzieci – bezpieczeństwo w kontakcie z psem, nauka ostrożności wobec obcego psa, rozpoznawanie zagrożeń. 4. Udział dzieci w prelekcjach, zabawach edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa 5. Uczestnictwo dzieci w VII Powiatowym Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Bezpieczna Zerówka”. 6. Udział dzieci w konkursie wiedzy promującej zdrowie i bezpieczny styl życia w P-6. 7. Udział dzieci w konkursie plastycznym „Bezpieczne ferie”. 8. Remont części dachu, nawierzchni przed wejściem do budynku. 9. Zabezpieczanie kostką brukową osuwającej się ziemi na skarpach. 10. Dokonywanie przeglądów, konserwacji urządzeń, analiza stanu bezpieczeństwa. 11. Udział pracowników w szkoleniach z zakresu BHP i Poż.
Przedszkole Miejskie nr 3	1. Udział w Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie "Bezpieczna zerówka". 2. Spotkania z policjantką w przedszkolu - nauka bezpiecznego poruszania się po drogach "Autochodzik". 3. Spotkania ze strażą miejską. 4. Spotkanie ze strażakiem. 5. Organizowanie konkursów plastycznych dotyczących bezpieczeństwa dzieci.

	6. Udział w konkursach plastycznych dotyczących bezpieczeństwa.
	7. Wycieczka na skrzyżowanie w centrum miasta - nauka przechodzenia przez jezdnię z policjantem.
	8. Wycieczka do Komendy Miejskiej na "Dni otwarte" - zwiedzanie Komendy oraz zapoznanie się z pracą policjanta.
	9. Wycieczka do lasu - prezentacja bezpiecznych zachowań w lesie.
	10. Przygotowanie i występy z przedstawieniem "Bezpieczne wakacje przedszkolaka".
Przedszkole Miejskie nr 4	1. Udział dzieci w Miejskim Turnieju Zerówek „Bezpieczny Przedszkolak”.
	2. Pogadanki na temat bezpieczeństwa ze Strażą Miejską, Policją Str. Pożarną.
Przedszkole Miejskie nr 7	1. Cykl spotkań z policją "Bezpieczna droga do przedszkola", "Bezpieczne zabawy na śniegu", udział w festynie.
	2. Organizacja turnieju powiatowego "Bezpieczna zerówka".
	3. Współpraca ze Strażą Pożarną i Strażnikami Miejskimi- pogadanki, wycieczka do remizy strażackiej, udział w festynie.
	4. Rozprowadzenie ulotek wśród rodziców - I/2013 "Bezpieczne ferie", VI/2013 "Bezpieczne wakacje".
	5. Pozyskanie z klubu Stal Gorzów kamizelek odbłaskowych i znaczków odbłaskowych.
	6. Zajęcia na przedszkolnej ścieżce rowerowej - nauka bezpiecznej jazdy na rowerkach, rozpoznawanie znaków drogowych.
	7. Prezentacja multimedialna dla dzieci "Bezpieczny start do szkoły" - VI/2013.
	8. Udział w konkursie ogólnopolskim i zajęcie III miejsca „Bawimy się bezpiecznie i wesoło w przedszkolu” Szczecin.
	9. Realizacja programu własnego "Zdrowy i bezpieczny przedszkolak".
Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 9	1. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym: - udział w Powiatowym Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie „Bezpieczna zerówka”, - współpraca z Policją, Strażą Pożarną, Strażą Miejską (pogadanki i pokazy), - udział w ewakuacjach z budynku w związku z alarmami bezpieczeństwa,
	2. Bezpieczeństwo na terenie przedszkola i poza nim: - rozmowy na temat bezpiecznego korzystania ze sprzętu terenowego na placu zabaw, codzienne oczyszczanie terenu placu zabaw z zanieczyszczeń, rozmowy na temat bezpiecznego zachowania się na spacerze,
	3. Bezpieczeństwo w domu i poza nim: - tematy kompleksowe (opowiadania, piosenki, prace plastyczne, scenki sytuacyjne, zabawy tematyczne) dotyczące używania urządzeń elektrycznych, spożywania leków, spotkania z obcą osobą, spotkania z groźnym psem, zgubienia się w hipermarkecie, - zamieszczanie informacji na powyższe tematy na stronie internetowej przedszkola do zapoznania się przez rodziców.
Przedszkole Miejskie nr 10	1. Spotkania ze Strażą Pożarną, Policją, Strażą Miejską.
	2. Udział w turnieju "Bezpieczna zerówka".
	3. Realizacja programu " 6 - latek idzie do szkoły".
	4. Realizacja programu "Zippi".
	5. Realizacja programu "Czyste powietrze wokół nas".
	6. Lekcje edukacyjne Autochodzik.
	7. Realizacja programu "Zielona szkoła - zielone przedszkole".
	8. Spotkanie z Panem Bateriajką.
	9. Realizacja programu "Bezpieczna droga do przedszkola".
	10. Pogadanka "Bezpieczne zachowania wobec zwierząt" - stowarzyszenie Anakonda.
	11. Przeprowadzanie ewakuacji dzieci podczas alarmów miejskich.
Przedszkole Miejskie nr 13	1. Spotkanie z przedstawicielem Policji - pogadanka, wyjście do Komendy Wojewódzkiej Policji.
	2. Spotkanie z przedstawicielem Straży Pożarnej i Straży Miejskiej
	3. Spotkanie z Ratownikiem Medycznym i pielęgniarką - pokaz i pogadanka.
	4. Udział dzieci z Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie "Bezpieczna Zerówka".
	5. Zawieranie umów dotyczących zasad zachowania bezpieczeństwa w czasie pobytu w przedszkolu, na spacerach i wycieczkach.

	6. Respektowanie głośnych prób syren alarmowych poprzez przeprowadzanie ewakuacji dzieci z budynku przedszkola.
	7. Podejmowanie działań w zakresie bezpieczeństwa poprzez realizację zadań dydaktycznych (w ciągu całego roku).
Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 14	1. Spotkania ze Strażą Miejską, Spotkania z policjantami, pogadanki w grupach, zajęcia dydaktyczne, szkolenia BHP, udział w konkursach o bezpieczeństwie.
Przedszkole Miejskie nr 15	1. Współorganizowanie i udział w turnieju "Bezpieczny przedszkolak". 2. Organizowanie dla dzieci spotkań i pogadanek na temat bezpieczeństwa ze Strażą Miejską, Policją. 3. Wycieczka do Straży Pożarnej, zwiedzanie i zapoznanie się z zagrożeniami.
Przedszkole Miejskie nr 16	1. Spotkania z policjantem i strażakiem 2. Spotkanie z przedstawicielami straży miejskiej. 3. Udział dzieci w programie "Bezpieczna zerówka". 4. Udział dzieci w próbnym ewakuacjach. 5. Udział dzieci w programie "Czyste powietrze wokół nas" organizowany przez PSSE.
Przedszkole Miejskie nr 17	1. Udział dzieci 6-letnich w Turnieju o Bezpieczeństwie. 2. Realizacja programu: "Kuchcikowo", "Mamo, tato wolę wodę" (zdrowe żywienie); "Akademia Aquafresh" (higiena jamy ustnej). 3. Udział dzieci i personelu przedszkola w 4 ewakuacjach. 4. Organizacja spotkań i zajęć edukacyjnych dla dzieci z udziałem służb mundurowych: policji, straży miejskiej, straży pożarnej oraz w cyklu zajęć z pierwszej pomocy przedmedycznej "Mały ratownik" i profilaktyki przemocy "Bezpieczne dziecko-aktywne formy zapobiegania przemocy". 5. Udział w ogólnopolskiej akcji "Bezpieczne wakacje". 6. Okresowe przeglądy techniczne budynku i sprzętu, kontrole sanepidu; szkolenia BHP i Ppoż, badania lekarskie.
Przedszkole Miejskie nr 18	Udział dzieci w konkursie Bezpieczny Przedszkolak, pogadanki, spotkania z policjantem, strażakiem, strażą miejską, zajęcia edukacyjne
Przedszkole Miejskie nr 20	1. Udział Dzieci w Turnieju wiedzy o bezpieczeństwie pod hasłem "Bezpieczna zerówka". 2. Organizowanie prelekcji i spotkań z przedstawicielami służb tj. policjantem, strażą miejską i strażakiem na temat przestrzegania zasad bezpieczeństwa. 3. Udział dzieci i personelu w treningach ewakuacji.
Przedszkole Miejskie nr 21	1. Udział dzieci 6 l w konkursie o zasięgu powiatowym "Bezpieczna zerówka". 2. Udział dzieci 3- 6 l w konkursie wewnątrz przedszkolnym "Bądź bezpieczny". 3. Udział dzieci w pogadance na temat bezpiecznych zachowań przeprowadzonej przez strażników ze Straży Miejskiej. 4. Udział dzieci w pogadance na temat bezpiecznych zachowań przeprowadzonej przez strażaka z Miejskiej Straży Pożarnej. 6. Udział dzieci w pogadance na temat bezpiecznych zachowań przeprowadzonej przez policjantów z Komendy Miejskiej Policji.
Przedszkole Miejskie nr 23	1. Pozyskanie 50 szt. Kamizelek odblaskowych. 2. Realizacja programu "Szkoła promująca zdrowie". 3. Udział w Europejskie Dniu Przywracania Czynności Serca.
Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 27	1. Udział w Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie "Bezpieczna zerówka". 2. Spotkania z policjantką w przedszkolu - nauka bezpiecznego poruszania się po drogach "Autochodzik". 3. Spotkania ze strażą miejską. 4. Spotkanie ze strażakiem. 5. Spotkanie z funkcjonariuszem KMP- zajęcia w bibliotece - "Bezpieczna droga do przedszkola". 6. Wycieczka nad jezioro Lipie w ramach akcji "Bezpieczne wakacje". 7. Wycieczka na skrzyżowanie w centrum miasta - nauka przechodzenia przez jezdnię z policjantem. 8. Wycieczka do Komendy Miejskiej na "Dni otwarte" - zwiedzanie Komendy oraz zapoznanie się z pracą policjanta.

	9. Wycieczka do Witnicy na ścieżkę dydaktyczną - spotkanie z leśniczym, nauka bezpiecznych zachowań w lesie.
	10. Udział w konkursach plastycznych dotyczących bezpieczeństwa.
	11. Organizowanie konkursów plastycznych dotyczących bezpiecznych zachowań.
Przedszkole Miejskie nr 29	1. Kontrola stanu technicznej sprawności obiektu wg harmonogramu (wykonanie przeglądu technicznego instalacji gazowej; czyszczenie przewodów kominowych wentylacyjnych oraz sprawdzenie stanu technicznego; badania hydrantów wewnętrznej sieci wodociągowej przeciwpożarowej, okresowa - roczna kontrola stanu technicznego budynku).
	2. Szkolenia pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
	3. Okresowa analiza stanu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony p.poż.. Przegląd warunków pracy przez służbę BHP - luty 2013.
	4. Kontrola obiektów należących do przedszkola pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów - 30.07.2013.
	5. Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji - ćwiczenia nadzorowane przez Inspektora p.poż. - 27.09.2013.
	6. Akcji "Warto być dobrym" we współpracy ZSTiO oraz GTPS w Gorzowie. Czynny udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych oraz pokazie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej - 12.06.2013.
	7. Cykliczne spotkania i pogadanki dla dzieci nt. bezpieczeństwa i pierwszej pomocy przedmedycznej m.in. "Europejski dzień bez samochodu" (23.09.2013). Zapraszanie specjalistów tj.: ratownik medyczny, pracownik PCK, technik analityki medycznej, pracownicy straży pożarnej, miejskiej oraz policji.
	8. Uczestnictwo w akcji "Bezpieczny przedszkolak". Udział w turnieju wiedzy o bezpieczeństwie pod hasłem "Bezpieczna zerówka" (eliminacje powiatowe).
Przedszkole Miejskie nr 30	1. Udział dzieci w ewakuacji z placówki 2 x w roku .
	2. Spotkania z policją, strażą miejską - pogadanki nt. bezpiecznego zachowania na drodze, w kontaktach z obcymi.
	3. Udział dzieci w przedszkolnym konkursie pt. "Bezpieczne wakacje".
	4. Udział dzieci sześciolletnich w turnieju "Bezpieczna zerówka".

Tabela działania prewencyjne w gorzowskich szkołach podstawowych i gimnazjach.

Szkoły podstawowe i gimnazja	Działania prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa w roku 2013
Szkoła Podstawowa nr 1	1. Profilaktyka uzależnień - warsztaty w klasach V.
	2. "Jak radzić sobie z emocjami: warsztaty profilaktyczne w klasach IV, V, VI- przy współudziale pracowników PP-P.
	3. Testy socjometryczne przeprowadzane w klasach IV.
	4. Przeprowadzenie badań na temat bezpieczeństwa uczniów klas I - VI, opracowanie raportu i wniosków do dalszej pracy.
	5. " Pedagog szkolny w czym może mi pomóc" pogadanka dla klas I oraz IV.
	6. Realizacja programu profilaktycznego " Uczeń na medal. Klasa na medal" w klasach I-VI.
	7. Program Lupo Klasy I - IV.
	8. "Bezpieczna zerówka" - zajęcia profilaktyczne przeprowadzone przez policjantów KMP.
	9. "Świat bez przemocy" - warsztaty w klasach V przeprowadzone przy współudziale pracowników z PP-P.
	10. "Rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w klasie" warsztaty dla klas III.
	11. Wyjście klas V i VI do Komendy Wojewódzkiej Policji.
	12. Dyżury nauczycieli na przerwach.
	13. System bezdzwonkowy w klasach I-III.
	14. Pedagogizacja rodziców podczas zebrań.
	15. Organizowanie posiedzeń Szkolnej Komisji Opiekuńczo - Wychowawczych.
	16. Udział przedstawicieli szkoły w zespołach interdyscyplinarnych oraz w postępowaniach związanych z procedurą Niebieskiej Karty.
	17. Współpraca z instytucjami: Policją, Pogotowiem Opiekuńczym, ZPP-P, Ośrodkami Terapeutycznymi, GCPRiPS, Specjalistycznymi Ośrodkami Wsparcia dla ofiar Przemocy w Rodzinie, Sądem: Wydziałem Rodzinny i dla Nieletnich

Szkoła Podstawowa nr 4	1. Spotkania organizowane w klasach z przedstawicielem Policji.
	2. Pogadanki nauczycieli o bezpieczeństwie.
	3. Cykl szkoleń dla uczniów "Uczymy ratować ludzkie życie".
	4. Organizacja zajęć Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego.
	5. Udział uczniów w Dniach Otwartych Policji.
	6. Dołącz do Klubu Bezpiecznego Puchatka - program dla kl.I.
Szk. Podstawowa Nr 5	1. I-VI 2013r. Miejski Konkurs "Bądź bezpieczny na drodze" - maj. Zajęcia dotyczące bezpieczeństwa podczas zimowych. Zajęcia dotyczące bezpieczeństwa podczas wakacji. Karta rowerowa - Plakaty "Kask to nie obciach", "Bezpieczna rodzina na drodze"
	2. IX-XII 2013r. Spotkanie z policjantem nt. bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą. Zajęcia dot. ruchu ulicznego. Poznawanie znaków drogowych. Wycieczka na skrzyżowanie obok szkoły. Poznawanie i zapoznanie się z sygnalizacją świetlną i natężeniem ruchu. Ćwiczenia jak przechodzić przez jezdnię.
	3. Klasy V - Wyjście do Miejskiej Komendy Policji. Broszuryk informacyjne dla klas młodszych (I) "Pierwsze kroki na drodze".
Szk. Podstawowa Nr 9	1. Przeciwdziałania zagrożeniu zdrowia i życia: "Bezpieczna droga do szkoły" współpraca policji "Zapobieganie agresji w szkole" współpraca policji
	2. Przeciwdziałanie uzależnieniom - udział w kampanii "Zachowaj Trzeźwy Umysł" - zajęcia profilaktyczne.
	3. Przeciwdziałanie agresji i przemocy - pogadanki, lekcje wychowawcze, ankiety oraz tworzenie kontraktów z uczniami.
	4. Udział w akcji "Klub Bezpiecznego Puchatka".
Szkoła Podstawowa nr 10	1. Wprowadzenie skrzynki zaufania oraz pudełek zaufania w klasie.
	2. Współpraca z różnymi instytucjami: -spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Pożarnej, Pogotowia, Straży Miejskiej, ENEA
	3. Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów „Bezpieczeństwo w szkole”
	4. Przeprowadzenie szkolenia klas VI w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
	5. Udział w pokazie zorganizowanym przez Policję „Fajerwerki- jak bezpiecznie z nimi postępować”.
	6. Udział klas V w dniach otwartych WKP, wysłuchanie między innymi prelekcji i pokazu odnośnie cyber - przemocy i bezpieczeństwa na drodze.
	7. Spotkanie ze studentem prawa odnośnie aktów prawnych obowiązujących w Polsce a dotyczących dzieci i ich rodzin.
	8. Konkurs literacki "Poprawne relacje w moim otoczeniu".
	9. Konkurs Plastyczny „Twoja wiedź i czujka w domu, tlenek węgla nic złego nie zrobi nikomu”.
	10. Konkurs ogólnopolski „bezpieczna szkoła- bezpieczny uczeń"- certyfikat.
	11. Konkurs plastyczny „Bezpieczna woda”.
	12. Bezpieczne wakacje- pogadanka z policjantem.
	13. Konkurs „Bezpieczne wakacje z WORD”.
	14. Międzyszkolny konkurs gry planszowej "Jestem bezpieczny na drodze”.
	15. Międzyszkolny konkurs miedzowy „Bezpieczny w domu, w szkole i na ulicy”.
	16. Przeprowadzenie ankiet wśród wychowawców w celu zdiagnozowania sytuacji uczniów w szkole.
	17. Współpraca z GCPR i PS, Sądem, kuratorami oraz PO.
	18. Współpraca z rodzicami i opiekunami prawnymi dzieci.
	19. Przeprowadzenie lekcji wychowawczych w klasach I- VI o wskazanej tematyce z bezpieczeństwa np. Cyber-. przemocy itd.
	20. Praca pedagoga w grupach roboczych „Niebieskiej karty”.
Szkoła Podstawowa nr 12	1. Spotkanie z policjantem z Wydziału Prewencji KMP na temat cyberprzemocy i odpowiedzialności prawnej nieletnich w kl. V i VI.
	2. Pogadanki prowadzone przez wychowawców na temat bezpiecznej drogi do szkoły.
	3. Zapoznanie z Regulaminem Placu Zabaw przy naszej szkole.
	4. Pogadanka na temat bezpieczeństwa w drodze na basen oraz podczas pobytu na basenie.
	5. Konkurs plastyczny dla klas I - III "Jestem bezpieczny na drodze”.
	6. Spotkanie z dzielnicowym klas I - III pt. "Mały Elementarz Bezpieczeństwa”.

	7. Spotkanie z przedstawicielem Miejskiej Straży Pożarnej w oddziale przedszkolnym na temat zachowania bezpieczeństwa podczas pożaru. 8. Spotkanie z policjantami z Wydziału Prewencji KMP w oddziale przedszkolnym na temat bezpiecznego poruszania się po drodze, kontaktu z osobą obcą oraz groźnym psem. 9. Warsztaty z zakresu udzielania pierwszej pomocy. 10. Udział uczniów z oddziału przedszkolnego w Turnieju "Bezpieczna Zerówka".
Szkoła Podstawowa nr 15	1. Organizacja różnego rodzaju zajęć dla uczniów z przedstawicielami Policji, Sądu itp. nt. bezpieczeństwa w różnych sytuacjach: spotkania, warsztaty, pogadanki. 2. Prowadzenie przez wychowawców, pedagoga szkolnego zajęć dydaktyczno-wychowawczych dot. respektowania norm społecznych, zdrowej rywalizacji, kultury zachowania w różnych sytuacjach, w tym na stadionach sportowych itp. 3. Sporządzanie gazetek tematycznych o bezpieczeństwie w gabinetach klasowych i na korytarzach. 4. Pogadanki przeprowadzane w klasach przez wychowawców na temat bezpieczeństwa uczniów w czasie wolnym od nauki. 5. Indywidualne spotkania pedagoga szkolnego z uczniami szkoły dot. bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach. 6. Indywidualne spotkania pedagoga szkolnego z uczniami zagrożonymi demoralizacją. 7. Realizacja wybranych haseł programu profilaktycznego dla ucz. kl. I-III "Cukierki". 8. Realizacja wybranych haseł programu profilaktycznego dla ucz. kl. IV-VI "Jak żyć z ludźmi". 9. Spotkanie przedstawicieli Policji z ucz. kl. I dot. bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, a także bezpiecznego zachowania się w sytuacjach trudnych. 10. Spotkanie ucz. kl. V-VI z przedstawicielami Policji dot. bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach, cyberprzemocy, zakazu stosowania gazów obronnych. 11. Przygotowanie przez pedagoga szkolnego dla ucz. kl. I zakładki dot. bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach "Rady dla Ciebie". 12. Przeprowadzenie dla uczniów objętych opieką świetlicową cyklu zajęć dot. Bezpieczeństwa. 13. Udział specjalistów (psycholog, kurator sądowy, policjant, strażnik miejski) w spotkaniach z rodzicami dot. bezpieczeństwa w szkole.
Gimnazjum nr 9	1. Lekcje wychowawcze dotyczące bezpiecznego zachowania się w szkole i poza szkołą. 2. Zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnień, agresywnych zachowań, cyberprzemocy. 3. Współpraca szkoły z kuratorami sądowymi, przedstawicielami policji. 4. Posiedzenia Szkolnej Komisji Opiekuńczo - Wychowawczej. 5. Zapoznanie uczniów z regulaminami pracowni. 6. Rozmowy profilaktyczno - wychowawcze na terenie Policijnej Izby Dziecka. 7. Zajęcia z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ramach lekcji techniki. 8. Uczestnictwo w Ogólnopolskim Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym na poziomie powiatu i województwa. 9. Udział w projekcie edukacyjnym dla gimnazjów pt. "Pierwsza pomoc dla szkół podstawowych". 10. Udział młodzieży w zajęciach specjalistycznych w edukacji ratowniczej w ramach projektu "Kompleksowe umiejętności - gwarantem przyszłości" (EFS).
Zespół Szkół nr 6	1. kl. I-III pogadanka z policją na temat: bezpiecznej drogi do szkoły, kontaktów z obcymi osobami i pozostawienie dziecka samego w domu. 2. kl. IV-VI pogadanki z pedagogami nt. stosunków w klasie (zachowania agresywne, „Jesteśmy różni”) 3. Warsztaty asertywności. 4. pogadanki z policjantem dot. bezpieczeństwa podczas odpalania petard (zagrożenia i skutki prawne).
Zespół Szkół nr 13	1. Realizacja Ogólnopolskiego Konkursu Bezpieczna Szkoła-Bezpieczny Uczeń(druga edycja); realizacja lekcji wychowawczych i zadań w zakresie tematów: zasady funkcjonowania państwa prawnego i społeczeństwa obywatelskiego, normy współżycia, przeciwdziałanie patologiom, tolerancja, podniesienie poziomu bezpieczeństwa szkoły i uczniów. 2. dwóch nauczycieli pełniło funkcję koordynatora ds. bezpieczeństwa w szkole - na poziomie SP i GM. 3. W szkole działa system monitoringu, który obejmuje korytarze szkoły i główne wejście oraz boisko Orlik. 4. Nauczyciele pełnią dyżury na korytarzach szkoły przed rozpoczęciem zajęć, w czasie przerw międzylekcyjnych, a także po 3, 4 i 5 lekcji na zewnątrz budynku.

	5.W szkole zatrudnieni są pedagodzy szkolni, którzy poza innymi działaniami wynikającymi z zakresu ich obowiązków, interweniują w sytuacjach kryzysowych.
	6. W szkole funkcjonuje Gabinet Profilaktyki i Pomocy Przedmedycznej.
	7.Szkola współpracowała z Wydziałem Prewencji Komendy Woj. Policji i Policyjną Izba Dziecka w Gorzowie Wlkp. Klasy GM uczestniczyły w projekcie profilaktycznym policji lubuskiej <i>Obejrzałem Problem</i> .
	8.Szkola współpracowała z Sanepidem (konkursy, informacje dot. profilaktyki chorób, promocja zdrowia) ,Oddziałem Terenowym Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Gorzowie oraz Ośrodkiem Profilaktyki i Wczesnej Terapii <i>Monar</i> - warsztaty w klasach GM i SP.
	9. Współpraca z Zespołem Kuratorskim Służby Sądowej - rozmowy indywidualne
	10. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną - rozmowy indywidualne i warsztaty psychologiczno-edukacyjne w SP.
	11. Współpraca z Strażą Miejską - patrolowanie terenu wokół szkoły.
	12. Współpraca z dzielnicowym - pogadanki w SP.
	13.Wykonano przeglądy techniczne w zakresie: stan techniczny obiektów, instalacja gazowa, przewody kominowe i wentylacyjne, aktualizacja gaśnic p.poż., instalacja hydrauliczno-hydrantowa.
Zespół Szkół nr 20	1. Spotkania z pracownikami Policji na temat odpowiedzialności karnej dzieci i młodzieży.
	2. Pogadanki we wszystkich klasach, na lekcjach wychowawczych, dotyczące zasad i norm zachowania.
	3. Pogadanki, przeprowadzone we wszystkich klasach SP 20 i Gim 20 , na temat bezpieczeństwa podczas ferii zimowych i wakacji letnich.
	4. Bezpieczna droga do szkoły - pogadanka, pokaz jak bezpiecznie pokonać drogę z domu do szkoły i ze szkoły do domu. Realizacja w klasach I SP 20.
	5. "Tydzień bezpiecznego Internetu" - program zawierający cykl działań, podejmowanych we wszystkich klasach SP oraz Gimnazjum poświęconych bezpieczeństwu w sieci oraz właściwemu korzystaniu z Internetu.
	6. Udział uczniów Gimnazjum nr 20 w programie realizowanych we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji i kinem Helios "Obejrzałem problem". Program poświęcony jest szerokiej tematyce związanej z bezpieczeństwem: agresja, przemoc fizyczna, prześladowania psychiczne, narkotyki, nietolerancja, uzależnienie od Internetu, prostytucja nieletnich itp.
	7. Realizacja programu "Wiem jak ratować"- pierwsza pomoc przedmedyczna.
	8. Warsztaty dla uczniów klas VI oraz II gimnazjum pt.: "Rozwiązywanie konfliktów w klasie".
	9. Realizacja programu "Kibic na szóstkę" - wszystkie klasy SP20 oraz Gim 20.
	10. Realizacja warsztatów we wszystkich klasach pierwszych gimnazjum 20 pt. "Jak radzić sobie ze złością".
	11. Pogadanki w klasach I-III SP nt.: "Nie zgadzam się na przemoc".
	12. Realizacja programów profilaktyki : "Stop! Trucizna" (klasy VI SP). Program antynikotynowy.
Zespół Szkół nr 20 (c.d.)	13. Program antynarkotykowy "Ster. Żagiel. Kotwica" - wszystkie klasy Gimnazjum nr 20.
	14. Analiza wypadkowości w szkole.
	15. Bieżąca analiza zapisów monitoringu szkolnego.
Zespół Szkół nr 21	1. Przeprowadzenie we wszystkich klasach szkoły debaty uczniowskiej n/t "Państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel".
	2. Przeprowadzenie spotkań uczniów z przedstawicielami Policji, Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego na temat: "Bezpieczne zachowanie w szkole, domu, na ulicy; zagrożenia, udzielania pomocy, obrona konieczna itp."
	3. Przeprowadzenie zajęć na temat: "Tytoń, narkotyki, dopalacze - jak się przed tym bronić?"
	4. Przeprowadzenie happeningu dla całej społeczności szkolnej: "Kibole, blockersi, grupy podwórkowe - co robić, jeśli rozpoznajesz zagrożenie, jak się bronić przed wciąganiem do "paczki".
	5. Przeprowadzenie zajęć na temat: "Przestrzeganie prawa to obowiązek każdego, także ucznia..."
	6. Godziny wychowawcze na temat rozwiązywania konfliktów rówieśniczych w szkole i poza nią, podnoszenie samooceny, dyscyplina i integracja w klasie, zapobieganie przemocy i agresji - aby każdy uczeń czuł się bezpiecznie na terenie placówki.

Tabela działania prewencyjne w gorzowskich szkołach ponadgimnazjalnych

Szkoły ponadgimnazjalne	Działania prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa w roku 2013
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1	1. Monitoring frekwencji na zajęciach szkolnych. 2. Oznaczenia schodów dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. 3. Szkolenie nowozatrudnionych nauczycieli w zakresie reagowania na przejawy mogące świadczyć o demoralizacji oraz formy pomocy dla całej rodziny. 4. Realizacja programu "Start w dorosłość". 5. Realizacja programu wychowawczego i profilaktyki. 6. Udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich np.: "Obudź się", "Zachowaj Trzeźwy Umysł". 7. Wywiadówki profilaktyczne dla rodziców przeprowadzone przez wychowawców.
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2	1. Uczestnicy zajęć mają obowiązek bezwzględnego przestrzegania regulaminów dotyczących danych zajęć. 2. Uczeń bez zgody nauczyciela i istotnej przyczyny uczeń nie może opuszczać miejsca zajęć. 3. Nauczyciel bez istotnej przyczyny nie ma prawa pozostawiać uczniów bez opieki. 4. O istniejących zagrożeniach uczestnicy zajęć niezwłocznie powiadamiają prowadzącego. 5. W czasie przerw uczniowie nie opuszczają terenu szkoły. 6. Nauczyciele pełnią dyżury zgodnie z planem dyżurów. 7. O zaistniałych zagrożeniach i zdarzeniach uczniowie niezwłocznie informują nauczyciela dyżurnego. 8. Jeżeli istnieje możliwość likwidacji sytuacji niebezpiecznej, bez narażenia własnego bezpieczeństwa, należy podjąć interwencję i powiadomić niezwłocznie nauczyciela dyżurnego. 9. W czasie przerw uczniowie opuszczają pomieszczenia dydaktyczne. 10. Zabrania się korzystania z urządzeń, wyposażenia i infrastruktury w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem. 11. W czasie zajęć poza terenem szkoły odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczniów ponosi nauczyciel. 12. Uczestnicy zajęć mają obowiązek podporządkować się poleceniom nauczyciela. 13. Zabrania się oddalania od grupy bez zgody i wiedzy nauczyciela. 14. Uczestnicy zajęć bezwzględnie przestrzegają przepisów bezpieczeństwa obowiązujących w miejscu ich odbywania. 15. Uczestników zajęć obowiązują przepisy bezpieczeństwa w czasie wycieczek szkolnych, zasady ruchu drogowego, poruszania się środkami komunikacji publicznej itp. 16. Nauczyciele organizują wycieczki zgodnie z obowiązującym regulaminem i procedurami. 17. Wprowadzenie w ramach lekcji wychowawczych i przedmiotowych treści z zakresu BHP w szkole. 18. Przypomnienie o podstawowych zasadach bezpieczeństwa podczas ewakuacji. 19. Przeprowadzenie próbnej ewakuacji. 20. Przeprowadzenie szkolenia okresowego dla pracowników ZSO nr 2. 21. Konferencja w zakresie profilaktyki zachowania "Nie dla czadu".
IV Liceum Ogólnokształcące	1. Udział uczniów w projekcji filmu " Przytul mnie" - cyberprzemoc - styczeń 2013. 2. Profilaktyka raka szyjki macicy " Zdażyć przed rakiem"-klasy I-II-III-luty 2013 r. 3. Spotkanie dla uczniów klas I z przedstawicielem komendy miejskiej policji nt. " Odpowiedzialność nieletniego za czyny niezgodne z prawem; Jak należy się zachować w sytuacji zagrożenia?"- kwiecień 2013. 4. Udział uczniów w spektaklu pt. " Toksyny" Ośrodek Kultury Strzelce Krajeńskie. 5. Warsztaty z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej- klasa I B- styczeń/marzec/kwiecień/czerwiec 2013 r. - 8 godzin. 6. Opracowanie na podstawie wytycznych policji procedur i sposobów postępowania nauczycieli i pracowników szkoły w sytuacji zagrożenia na terenie szkoły: alkohol, narkotyki, demoralizacja ... 7. Udział młodzieży w Pierwszej Ogólnopolskiej Nocy Profilaktyki- czerwiec 2013. 8. Realizacja zaleceń wynikających z Rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie pomocy i opieki na rzecz uczniów ze zmianami z dnia 30.04.2013r.

	9. Spotkanie dla uczniów klas I z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji nt. Odpowiedzialności nieletniego wobec prawa ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności młodzieży za zachowania na imprezach masowych - październik 2013 r.
	10. Spotkanie dla uczniów klas II z prokuratorami Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wlkp. na temat j/w - październik/listopad 2013 r.
	11. Spotkanie dla uczniów klas I z psychoterapeutą Ośrodka Terapii Uzależnień " Szansa" nt. "Zagrożenia zdrowotne, rodzinne i osobiste wynikające z używania substancji psychoaktywnych i picia alkoholu"-klasy I -październik 2013 r.
	12. Pogadanka dla uczniów klas I-III nt. Wirusa HPV. Realizator Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Program Profilaktyczny Raka Szyjki Macicy"- październik 2013 r.
	13. Realizacja tematu wraz wojewódzką stacją Sanitarno-Epidemiologiczną nt. " Palenie papierosów -problem zdrowotny, estetyczny i finansowy"- klasy I i II -listopad/grudzień 2013 r.
	14. Udział młodzieży w ogólnopolskiej akcji zbiórki potencjalnych dawców szpiku dla chorych na białaczkę- październik 2013 r.
	15. Realizacja działania pn. " Uczeń dla ucznia" o charakterze pomocowym na rzecz uczniów z problemami w nauce-wrzesień/grudzień 2013 r.
	16.Organizacja pomocy materialnej, stypendialnej, żywnościowej dla uczniów i ich rodzin - wrzesień/grudzień 2013r.
	17.Bezpieczeństwo na terenie szkoły: dyżury nauczycieli na korytarzach, monitoring, pogadanki na lekcjach, spotkania młodzieży oraz rodziców z policją i psychologami, dostosowanie regulaminu szkoły do zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, dyżury w szkole psychologa, kontrola stanu sanitarnego i technicznego szkoły (2x w roku), -plan obrony cywilnej i alarmy próbne, realizacja programów nauczania w zakresie bezpieczeństwa i obrony cywilnej w ramach Edukacji dla Bezpieczeństwa, warsztaty z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej dla uczniów i nauczycieli, analiza bezpieczeństwa i zagrożeń na stanowisku pracy w IV LO, stałe działania profilaktyczne dot. bezpieczeństwa na zajęciach wych. fizycznego, fizyki, chemii.
	18."Wróć bezpiecznie z wakacji"- V edycja konkursu dla szkół ponadgimnazjalnych z Gorzowa. Konkurs był eliminacjami do Mistrzostw Polski Pierwszej Pomocy.
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 16	1. Spotkanie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej (pogadanki w ramach akcji "Bezpieczna zerówka").
	2. Spotkanie z funkcjonariuszami KMP (pogadanki w ramach akcji "Bezpieczna zerówka").
	3. Spotkanie z funkcjonariuszami KMPSP (pogadanki w ramach akcji "Bezpieczna zerówka").
	4. Monitoring na terenie szkoły.
	5. Monitorowanie obecności uczniów na zajęciach.
	6. Dyżury pełnione przez nauczycieli na terenie szkoły.
	7. Rozmowy z uczniami wyjaśniające sytuacje konfliktowe, działania mediacyjne.
	8. Zajęcia warsztatowe prowadzone przez wychowawców i pedagoga.
	9. Spotkania z pracownikami MKP - wydział prewencji.
	10. Współpraca z kuratorami sądowymi Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. - Wydział Rodzinny i Nieletnich.
	11. Realizacja programu "Piramida" dot. zjawiska przemocy rówieśniczej w kl. I i II gimnazjum organizowane przez PTZN.
	12. Spotkania z przedstawicielami policji nt. " Odpowiedzialność prawna nieletnich".
	13. Lekcje wychowawcze dot. zjawiska agresji, przemocy, zachowań niebezpiecznych na terenie szkoły i poza nią.
	14. Lekcje BRD - bezpieczeństwo uczniów poruszających się na rowerach i pieszo po ulicach i drogach.
	15. Lekcje wychowawcze i lekcje informatyki nt. bezpieczeństwa w sieci, bezpiecznego korzystania z Internetu,
	16. Pogadanki nt. bezpieczeństwa podczas ferii zimowych (sporty zimowe), wakacji (korzystanie z kąpielisk wodnych).
	17. Lekcje wychowawcze nt. "Zachowania się podczas imprez masowych" korzystanie z petard, fajerwerków oraz nt. "Przynoszenia na teren szkoły narzędzi zagrażających bezpieczeństwu innych (narzędzi ostrych, łatwopalnych, gazu łzawiącego, noży).
Zespół Szkół Budowlanych	1. Remont instalacji hydrantowej w szkole, internacie i na warsztatach.
	2. Montaż monitoringu zewnętrznego i wewnętrznego w internacie.
	3. Zasypanie basenu na terenie szkoły i ułożenie kostki brukowej.
	4. Rozbudowa monitoringu w szkole.
Zespół Szkół Ekonomicznych	1. Spotkanie rodziców uczniów klas pierwszych Technikum nr 2 z przedstawicielami Straży Miejskiej na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich.

	2. Udział rodziców uczniów klas pierwszych Technikum nr 2 w wykładzie na temat "Uzależnienia wśród młodzieży" organizowanym przez Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Gorzowie Wlkp.
	3. Spotkanie przedstawicieli samorządu uczniowskiego Technikum nr 2 i V Liceum Ogólnokształcącego z przedstawicielami Straży Miejskiej na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich.
	4. Udział uczniów klas trzecich i czwartych Technikum nr 2 w programie "Przeciwdziałanie handlowi ludźmi" realizowanym przez KMP w Gorzowie Wlkp.
	5. Udział uczniów klas pierwszych Technikum nr 2 w programie "Przeciwdziałanie przestępczości wśród nieletnich" realizowanym przez KMP w Gorzowie Wlkp.
	6. Udział uczniów klas pierwszych i drugich Technikum nr 2 w programie "Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie" realizowanym przez KMP w Gorzowie Wlkp.
	7. Udział uczniów klas pierwszych Technikum nr 2 w programie "Decyzja należy do Ciebie" realizowanym przez Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii w Gorzowie Wlkp.
	8. Udział uczniów klasy trzeciej V Liceum Ogólnokształcącego i klas czwartych Technikum nr 2 w programie "La Strada" realizowanym przez ZPPP w Gorzowie Wlkp.
	9. Udział uczniów klas pierwszych Technikum nr 2 w programie "Przeciwdziałanie HIV/AIDS" realizowanym przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wlkp.
	10. Realizacja treści dotyczących bezpieczeństwa uczniów w ramach zajęć z wychowawcą w klasach Technikum nr 2 i V Liceum Ogólnokształcącego.
	11. Udział uczniów klas drugich Technikum nr 2 w roli obserwatorów w rozprawach sądowych dotyczących przestępstw nieletnich.
	12. Realizacja elementów programu "Zapobieganie narkomanii w lubuskich szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych" Lubuskiego Kuratora Oświaty w klasach Technikum nr 2 i V Liceum Ogólnokształcącego
	13. Udział uczniów klas trzecich Technikum nr 2 w "Treningu asertywności" realizowanym przez ZPPP w Gorzowie Wlkp.
	14. Udział uczniów klas czwartych Technikum nr 2 w programie "Skuteczne metody walki ze stresem" realizowanym przez ZPPP w Gorzowie Wlkp.
Zespół Szkół Gastronomicznych	1. Szkolny monitoring.
	2. Dyżury nauczycieli podczas przerw międzylekcyjnych.
	3. Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych prowadzona przez pedagoga szkolnego i wychowawców klas we współpracy z instytucjami specjalistycznymi: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, Wojewódzka i Miejska Komenda Policji, Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Kuratorzy sądowi, GCPRIPS.
	4. Organizacja Tygodnia Praw Dziecka.
	5. Szkolne badania diagnostyczne wśród uczniów i rodziców ZSG nt. poziomu poczucia bezpieczeństwa młodzieży w szkole - opracowanie, analiza, wdrażanie wniosków.
	6. Ewaluacja szkolnych procedur.
	7. Współpraca ze szkolnym SIP i BHP.
Zespół Szkół Mechanicznych	1. Szkolenie bhp dla pracowników i kadry kierowniczej.
	2. Szkolenie dla młodzieży - początek roku (zapoznanie z przepisami bhp).
	3. Przeprowadzenie próbnych ewaluacji zgodnie z harmonogramem Wydziału Kryzysowego UM w Gorzowie Wlkp.
	4. Zajęcia z udzielania pierwszej pomocy na lekcjach z edukacji dla bezpieczeństwa.
Zespół Szkół Odzieżowych	1. Systematyczna aktualizacja dyżurów nauczycieli.
	2. Modernizacja systemu monitoringu w szkole.
	3. Uczestnictwo w międzyszkolnych zawodach "Wróć bezpiecznie z wakacji" w ramach rejonowych zawodów PCK.
	4. Prowadzenie lekcji wychowawczych informujących uczniów o zagrożeniach występujących w okresie letnim i zimowym.
	5. Przeprowadzanie dwa razy w roku kontroli problemowej stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w szkole.
	6. Wykonanie bramy pożarowej od ulicy Śląskiej umożliwiającej skuteczne prowadzenie działań ratowniczo-gaśniczych, w tym ewakuacji młodzieży.
	7. Dbanie o przestrzeganie szkolnych procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.
	8. Przeprowadzenie czterech treningów próbnej ewakuacji personelu i uczniów szkoły.
	9. Zidentyfikowanie, monitorowanie i analiza ryzyka w ramach prowadzonej kontroli zarządczej.

Zespół Szkół Ogrodniczych	1. Szkolenie młodzieży w związku z bezpieczeństwem i higieną pracy na zajęciach praktycznych. (Inspektor BHP).
	2. Pogadanka z młodzieżą na temat zagrożeń związanych z pracą za granicą oraz handlu ludźmi. (Pedagog i psycholog z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej).
	3. Pogadanka na temat odpowiedzialności nieletnich szczególnie w kwestii rozbojów i narkotyków. (Dzielnicowy).
	4. Wycieczka do Komendy Miejskiej Policji - pogadanka na temat konsekwencji prawnych ryzykownych zachowań.
	5. Pogadanki na lekcjach wychowawczych i apelach szkolnych.
Zespół Szkół Specjalnych nr 14	1. W roku szkolnym 2012/2013 uczniowie i nauczyciele brali udział w ogólnopolskim projekcie <u>Bezpieczna Szkoła – Bezpieczny Uczeń</u> . W ramach tego projektu zorganizowano na terenie szkoły i poza nią wiele zajęć, mających na celu podniesienie świadomości uczniów w zakresie bezpieczeństwa.
	2. W ramach ogólnopolskiego programu Ratujemy i Uczymy Ratować, którego organizatorem była Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, uczniowie szkoły brali udział w zawodach pomocy przedmedycznej. W etapie wojewódzkim szkoła zdobyła I miejsce, a etapie ogólnopolskim V miejsce.
	3. Systematyczne przeprowadzanie przeglądów technicznych budynków oraz terenów wokół szkoły przez kierownika gosp., w obecności Inspektora ds. BHP oraz Społecznego Inspektora Pracy.
	4. Przeprowadzanie szkoleń stanowiskowych nowo przyjętych pracowników
	5. Kontrola terminów badań lekarskich i szkoleń okresowych BHP.
	6. Zakup mebli szkolnych (krzesła i stoliki) przystosowane do wzrostu uczniów.
Zespół Szkół Sportowych	1. Działania prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa w roku 2013 r.
	2. Pogadanki na temat bezpieczeństwa w czasie przerw w nauce.
	3. Wykonywanie plakatów nt. bezpieczeństwa.
	4. Spotkania z dzielnicowym.
	5. Lekcje z pedagogiem na temat bezpieczeństwa w sieci.
	6. Przedstawienie dla uczniów kl. i „bezpieczna droga z radami sponge boba”.
	7. Pogadanki nt. zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego.
	8. Bezpieczeństwo w czasie drogi do szkoły i ze szkoły.
	9. Spotkanie w komendzie wojewódzkiej policji.
	10. Zajęcia pozalekcyjne „pod wiewiórką” – poznajemy znaki drogowe.
	11. Zasady pracy z substancjami szkodliwymi spotykanymi w gospodarstwie domowym.
	12. Zabezpieczenie terenu przyszkolnego przed uczęszczaniem ze względu na występujące nierówności w płytach chodnikowych.
	13. Zmiana organizacji wydawania posiłków.
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	1. Utrzymywanie aktywnej współpracy z rodzicami uczniów -zebrania z rodzicami, spotkania indywidualne i telefoniczne, porady, konsultacje
	2. Monitorowanie zagrożeń bezpieczeństwa uczniów (w tym monitoring wizyjny).
	3. Zapoznanie uczniów z przepisami BHP, PPOŻ i drogami ewakuacyjnymi.
	4. Współpraca z Miejską Komendą Policji, z Wojewódzką Komendą Policji, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.
	5. Współpraca z Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii.
	6. Projekt „Piramida” program profilaktyczny dotyczący przemocy rówieśniczej - zajęcia dla uczniów gimnazjum sportowego.
	7. Udział w finale programu profilaktycznego „Piramida”- przegląd filmów połączonych z debatą dla uczniów gimnazjum sportowego.
	8. Konkurs fotograficzny „Zdolni do wszystkiego” - II miejsce.
	9. Przegląd Młodych Talentów „Zdolni do wszystkiego” dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych - udział uczniów.
	10. Projekt profilaktyczny z Programu „Start” - udział uczniów liceum i technikum.
	11. Projekt profilaktyczny w ramach Ogólnopolskiej Kampanii „Odleć z nami nie z narkotykami” lekcje wychowawcze na temat: „Narkotyki? Na Co Mi To.”
	12. Spotkania z terapeutą ds. uzależnień dla uczniów liceum i technikum na temat uzależnień i szkodliwości środków psychoaktywnych.
	13. Udział w Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł” dla uczniów gimnazjum.

	14. Promowanie problematyki bezpieczeństwa dzieci i młodzieży (pogadanki na temat bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły, zachowania bezpieczeństwa podczas ferii i wakacji).
	15. Szkolne Dni Profilaktyki w ZST i O w dn. 8-10.2013 r. „Młodzi, Wolni, Świadomi, Bezpieczni ”: tematyka spotkań: - „Bądź bezpieczny od przemocy domowej ”, - Prezentacja talentu wokalnego uczennicy 102T. - Spektakl „Bo to jest moja prawdziwa rodzina”- 3 miejsce w konkursie teatralnym w Kampanii „Obudź się ” - „Przemoc domowa, wszystko co powinien o niej wiedzieć ”
Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących	16. Odpowiedzialność prawna nieletnich - spotkanie z Prokuratorem z Prokuratury Rejonowej: „Odpowiedzialność prawna za czyny karalne, przybliżenie pracy prokuratora ”
	17. Profilaktyka prozdrowotna: - „ Rola badań cytologicznych w profilaktyce raka szyjki macicy ” , - Spotkanie z przedstawicielami Sanepidu, pogadanka oraz samobadanie piersi - ćwiczenia na fantomie.
	18. Program profilaktyczny „Obejrzałem problem” - kino Helios, Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej w Gorzowie Wlkp. - udział uczniów.
	19. Przekazywanie informacji wychowawcom na temat dopalaczy, broszury informacyjne o szkodliwości oraz gdzie można zwrócić się o pomoc-lekcje wychowawcze.
	20. Udział uczniów w Ogólnopolskiej Konferencji „Wyprzedź Raka”.
	21. I Lubuski Marsz Profilaktyczny „Badam się- żyję”.
	22. Udział w VI konkursie Teatralnym w ramach Kampanii Edukacyjnej „Obudź się” - III i IV miejsce uczniów.
	23. Spotkanie uczniów liceum i technikum z przedstawicielem Miejskiej Komendy Policji na temat „Cyberprzemoc ”.
	24. Projekt KIK/34 „Zachowaj równowagę”. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia dla uczniów gimnazjum sportowego lekcje wychowawcze.
	25. Dostarczenie informacji o sposobach prawidłowego zachowania się na wypadek zagrożeń: pogadanki na lekcjach wychowawczych w gimnazjum sportowym, liceum, technikum.
	26. Promowanie życia wolnego od nałogów: tematyka podejmowana na lekcjach wychowawczych.

Załącznik nr 2 Sprawozdanie z realizacji działań zmierzających do przywracania poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 zgodnie z "Programem ochrony powietrza dla Miasta Gorzowa Wlkp." za 2013 rok, przygotowane przez PGE Górnictwo I Energetyka Konwencjonalna SA, Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Tabela: Zakres działań naprawczych, podjętych w 2013 roku niezbędnych do przywracania poziomów dopuszczalnych PM₁₀ w Gorzowie Wlkp. oraz terminy realizacji, koszty i źródła finansowania poszczególnych zadań. Jednostką realizującą zadanie jest PGE Górnictwo I Energetyka Konwencjonalna SA, Oddział Elektrociepłownia Gorzów.

Symbol A	Grupa działań w zakresie	Kod działania naprawczego	Działanie naprawcze	Lokalizacja działania	Koszt realizacji zadania (PLN)
	ograniczenia emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej)	A1: Rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą	Budowa przyłącza ciepłego -ul.Bogusławskiego (REBUD).	ul.Bogusławskiego, szacunkowa pow. ogrz. – 739 m ²	98 705,47
			Budowa przyłącza ciepłego - ul. Obrońców Pokoju BM 5 (SM Górczyn).	ul. Obrońców Pokoju, szacunkowa pow. ogrz. - 1 828 m ²	45 483,84
			Budowa przyłącza ciepłego - ul. Perłowa BM 5 (AP INVEST).	ul. Sosnkowskiego, szacunkowa pow. ogrz. – 706,00 m ²	83 429,06
			Budowa przyłącza ciepłego - ul. Okulickiego BM 1 (SM Górczyn).	ul. Obrońców Pokoju, ul. Edelmana, szacunkowa pow. ogrz. – 3 656,04 m ²	96 337,59
			Budowa przyłącza ciepłego - ul. Mickiewicza 21 (SM Metalowiec).	ul. Mickiewicza 21, szacunkowa pow. ogrz. – 947,50 m ²	62 906,18
			Budowa przyłączy ciepłych - ul. Kos. Gdyńskich 70, 71, 71A, 72, 73 (ADM Nr 1).	ul. Kos. Gdyńskich, szacunkowa pow. ogrz. – 1 642,45 m ²	196 119,82
			Budowa przyłączy ciepłych - ul. Mickiewicza 9, 10, 11, 12, 12A, 13, 13A (ADM Nr 1).	ul. Mickiewicza, szacunkowa pow. ogrz. 3 941,81	461 071,97
			Budowa przyłącza ciepłego -ul. Kos. Gdyńskich 20 b-c i 20 d-e (ADM Nr 3).	ul. Kos. Gdyńskich, szacunkowa pow. ogrz. – 840,4 m ²	187 550,10
			Budowa przyłącza ciepłego–ul. Targowa 9 (Inkubator)	ul. Targowa, szacunkowa pow. ogrz. – 1 985,10 m ²	172 561,46
			Budowa przyłączy ciepłych do budynków mieszkalnych przy ul. Chopina 52, 47-61, 54-64 – ZZN WAM Sp. z o.o. oraz zakup i montaż kompaktowych węzłów	ul. Chopina, szacunkowa pow. ogrz. – 9 244,11 m ²	294 442,70
			Budowa przyłącza ciepłego–ul. Wyszyńskiego 33-39 (SM Gorzovia)	ul. Wyszyńskiego, szacunkowa pow. ogrz. – 3 666,31 m ²	60 120,68
			Budowa przyłącza ciepłego –ul .K. Wielkiego 65A (I Społeczne Liceum Ogólnokształcące)	ul .K. Wielkiego, szacunkowa pow. ogrz. – 2 307 m ²	67 689,18
			Budowa przyłącza ciepłego –ul. Pionierów 6-7 (ADM Nr 4)	ul. Pionierów, szacunkowa pow. ogrz. – 267,57 m ²	75 546,36
			Budowa przyłącza ciepłego –ul. Sczanieckiej 19 A-	ul. Sczanieckiej, szacunkowa pow. ogrz. – 1 400 m ²	99 583,24

			C (SM Metalowiec)		
			Budowa przyłącza ciepłego –ul. Dowbora Muśnickiego 12 A-D (SM Metalowiec)	ul. Dowbora Muśnickiego, szacunkowa pow. ogrz. – 2 098 m ²	176 153,37
			Budowa przyłącza ciepłego –ul. Słoneczna 62 A (ZGM)	ul. Słoneczna, szacunkowa pow. ogrz. – 500 m ²	55 723,35
			Zakup modułu c.w.u. –ul. Sportowa 3 A,B (GSM)	ul. Sportowa	42 636,06
			Zakup modułu c.w.u.–ul. Sportowa 6 A, B (GSM)	ul. Sportowa	42 522,94
			Zakup modułu c.w.u.–ul. Sportowa 8 A, B (GSM)	ul. Sportowa	42 797,64
			Zakup modułu c.w.u.–ul. Sportowa 10A,B (GSM)	ul. Sportowa	42 475,79
			Zakup modułu c.w.u.–ul. Sportowa 12A,B (GSM)	ul. Sportowa	43 037,24
			Zakup modułu c.w.u. – ul. Sportowa 16 A, B	ul. Sportowa	42 754,53
			Zakup modułu c.w.u.–ul. Słoneczna 91-95 (GSM)	ul. Słoneczna	39 874,35
			Zakup modułu c.w.u. - ul. Słoneczna 96 (GSM)	ul. Słoneczna	33 103,86
			Zakup modułu c.w.u. –ul. Moniuszki 42 (GSM)	ul. Moniuszki	36 214,48
			Zakup modułu c.w.u. – ul. Plac Słoneczny 8-9 (ZZN WAM Sp. z o.o.)	ul. Plac Słoneczny	51 051,65
			Rozbudowa systemu nadrzędnego i telemetrii.	Miasto Gorzów Wlkp.	130 014,45
	A3: Ograniczenie strat ciepła		Modernizacja i wymiana układów pomiarowo-rozliczeniowych oraz zdalnego sterowania.	Miasto Gorzów Wlkp.	119 279,01
			Wymiana sieci kanałowej - ul. Kombatantów	ul. Kombatantów	1 023 488,39
			Modernizacja sposobu zasilania budynków zaopatrywanych w ciepło siecią niskoparametrową z GWC Marcinkowskiego 118 i GWC Grottgera 23 na zasilanie z sieci wysokoparametrowej.	ul. Marcinkowskiego, ul. Grottgera	973 682,64
			Modernizacja węzła ciepłego - CSR "Słowianka".	ul. Słowiańska	92 794,53
			Wymiana sieci kanałowej do GWC Reja.	ul. Reja	150 750,63
			Modernizacja sposobu zasilania budynków zaopatrywanych w ciepło z lokalnych kotłowni gazowych przy ul. Parkowa 1, ul. Warszawska 86, ul. Teatralna 26 i 28, na zasilanie z sieci wysokoparametrowej.	ul. Warszawska 86, szacunkowa pow. ogrz. – 3 548,1 m ²	64 884,42

Załącznik nr 3 Zestawienie inwestycji realizowanych w 2013 roku przez Wydział Inwestycji Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. (kwoty zgodne ze „Sprawozdaniem z wykonania Budżetu Miasta za 2013r.” z dnia 31 marca 2013r.).

Lp	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wykonanie (PLN)
1	Przebudowa ulicy Kostrzyńskiej	33 763,50
2	"Przebudowa ulicy Kobylogórskiej - I etap"	5 145 940,54
3	Przebudowa ulicy Siedlickiej w Gorzowie Wlkp.	407 054,61
4	Przebudowa ulicy Dobrej - II etap (dokumentacja)	94 833,00
5	"Przebudowa ul. Marcinkowskiego od ul. Myśliborskiej do ul. Matejki (alejki) I etap"	37 515,00
6	"Przebudowa chodników w celu dostosowania do ruchu pieszo-rowerowego"	580 671,28
7	Przebudowa ulicy Podmiejskiej na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta Gorzowa Wlkp.	228 500,00
8	Przebudowa ul. Estkowskiego i ul. Kos. Gdyńskich w Gorzowie Wlkp.	704 517,53
9	Przebudowa zatok parkingowych wraz z budową odwodnienia przy ul. Niemcewicza I etap	1 543 755,65
10	"Budowa parkingów przy szpitalu wraz z przebudową ulicy Dekerta" (dokumentacja)	97 172,46
11	"Utwardzenie ulicy Billewiczówny"	116 679,72
12	Przebudowa odcinków ulic gruntowych: Niwicka, Zuchów, Baczewskiego, Gruntowa, Skautów (dokumentacja)	126 825,36
13	Budowa miejsc parkingowych w rejonie ul. Jana Pawła II, ul. Maczka	90 808,06
14	"Budowa chodnika wzdłuż ul. Komisji Edukacji Narodowej"	69 624,83
15	Przebudowa ul. Wyczółkowskiego (dokumentacja)	47 500,14
16	"Modernizacja odcinka ul. Kasprzaka - Stara Kasprzaka"	207 993,00
17	Rozbudowa Cmentarza Komunalnego (dokumentacja)	100 860,00
18	Modernizacja i wyposażenie Pracowni Kształcenia Praktycznego w Centrum Kształcenia Zawodowego	1 840 091,68
19	Termomodernizacja obiektów oświatowych w Gorzowie Wlkp.	1 763 632,72
20	Wykonanie zabezpieczenia p.poż. w obiekcie internatu ZSO nr 2	95 311,17
21	"Zabezpieczenie p.poż. w internacie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących"	283 204,81
22	"Rozbudowa kanalizacji deszczowej na skrzyżowaniu ulic: Górczyńska-Wyszyńskiego"	121 322,50
23	"Budowa systemu odprowadzania wód opadowych z rejonu zachodniej części miasta Gorzowa Wlkp. "	15 774,75
24	"Budowa elementów kanalizacji deszczowej rejonu "Zawarcia""	118 695,00
25	"Budowa Miasteczka Ruchu Drogowego"	312 456,60
26	Rewitalizacja zabytkowej Willi Jaehnego wraz z zagospodarowaniem terenu pod Miejski Ośrodek Sztuki w Gorzowie Wlkp."	59 630,00
27	Budowa Centrum Edukacji Artystycznej - Filharmonia Gorzowska"	56 560,00
28	"Budowa boiska piłkarskiego przy ZSTiO w Gorzowie Wlkp." (dokumentacja)	67 650,00
29	Lokalne Inicjatywy 2013	82 354,61
30	"Przebudowa obiektów mostowych w ul. Borowskiego wraz z przebudową drogi od ul. Dąbrowskiego do ul. Wyszyńskiego" (dokumentacja)	152 520,00
31	"Przebudowa ulicy Warszawskiej w Gorzowie Wlkp. - II etap (dokumentacja)"	147 600,00
32	"Centrum Edukacji Zawodowej przy ul. Warszawskiej" (dokumentacja)	200 000,00
33	Ochrona przeciwpowodziowa obszaru w zlewni Kanału Siedlickiego - Etap I	10 006,02
34	Przebudowa ulic Władysława IV, Saskiej i Batorego	1 683 639,38
	RAZEM :	16 644 463,92

Wydział Inwestycji w roku 2013 w ramach prowadzonych zadań inwestycyjnych wykonał następujące inwestycje.

1. Przebudowa ulicy Kostrzyńskiej.

W ramach zadania jest opracowanie dokumentacji projektowej I etapu przebudowy ulicy Kostrzyńskiej. Został ogłoszony przetarg ograniczony stanowiący I etap wyboru oferentów na opracowanie dokumentacji. Obecnie trwa procedura oceny oferentów, która umożliwi przeprowadzenie II etapu przetargu z wybranymi oferentami. Planowany termin zawarcia umowy na prace projektowe –przełom lutego/marca 2014r.

2. Przebudowa ulicy Kobylogórskiej - I etap.

Przebudowa została zrealizowana na odcinku o długości około 650m, tj. od skrzyżowania z ul. Krótką do skrzyżowania z ul. Zagrodową (bez skrzyżowania).

Na zrealizowanym odcinku ul. Kobylogórskiej wykonano nową konstrukcję jezdni o normowej szerokości na całej długości przebudowanej drogi (dwa pasy ruchu - każdy po 3,5m), kanalizację deszczową, oświetlenie uliczne, remont istniejącego mostu nad Kanałem Siedlickim, budowę kładki dla ruchu pieszo-rowerowego nad Kanałem Siedlickim, budowę chodników, ścieżkę rowerową, parkingi, urządzenia zabezpieczające ruch (bariery zabezpieczające ruch pieszych i rowerzystów).

3. Przebudowa ulicy Siedlickiej w Gorzowie Wlkp.

W ramach zadania wykonano przebudowę jezdni ul. Siedlickiej na długości 230 m, przebudowę ciągów pieszych dojścia do posesji, przebudowę zjazdów na posesje przyległe.

4. Przebudowa ulicy Dobrej - II etap (dokumentacja).

W ramach zadania jest opracowanie dokumentacji projektowej na realizację inwestycji. Termin zakończenia prac projektowych planuje się w maju 2014r. w 2013 roku wydano 54 120 PLN. Środki niewygasające w wysokości 40.713,00 PLN zostaną wydatkowane w 2014 r. zgodnie z uchwałą nr LX/682/2013 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 18.12.2013 r.

5. Przebudowa ul. Marcinkowskiego od ul. Myśluborskiej do ul. Matejki (alejki) I etap (dokumentacja).

W ramach zadania przygotowano dokumentację projektową na realizację inwestycji.

6. Przebudowa chodników w celu dostosowania do ruchu pieszo-rowerowego.

Inwestycja została wykonana w ul. Piłsudskiego w rejonie Przedszkola Miejskiego nr 23 i skrzyżowania z ul. Czereśniową.

W ramach inwestycji wykonano ścieżkę rowerową o długości c.a. 180 m o szerokości 2,0 m z kostki betonowej beżowej w kolorze czerwonym, przebudowę chodników, przebudowę skrzyżowania wraz z przebudową sygnalizacji świetlnej oraz zmian programu sygnalizacji i systemu detekcji, nasadzenia zielenią.

7. Przebudowa ulicy Podmiejskiej w Gorzowie Wlkp. na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta.

W okresie sprawozdawczym wykonano rozbiórkę ogrodzenia na działce 176/3 przy ul. Podmiejskiej w Gorzowie Wlkp. zgodnie z pozwoleniem na budowę oraz przeprowadzono badania natężenia ruchu wraz z wyliczeniem wskaźnika rezultatu. W 2013 roku wydano 16 227 PLN. Środki niewygasające w wysokości 212.273,00 zł zostaną wydatkowane w 2014 r. zgodnie z uchwałą nr LX/682/2013 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 18.12.2013 r.

8. Przebudowa ulicy Estkowskiego i ulicy Kos. Gdyńskich w Gorzowie Wlkp.

W ramach inwestycji zmodernizowano jezdnię na odcinku 211 metrów i wykonano przebudowę chodników, przebudowę skrzyżowania oraz usunięto kolizje kanalizacji deszczowej.

9. Przebudowa zatok parkingowych wraz z budową odwodnienia przy ul. Niemcewicza.

W ramach inwestycji wykonano 218 stanowisk postojowych w tym 18 przystosowanych dla potrzeb osób **niepełnosprawnych** wraz z oświetleniem ulicznym i kanalizacją deszczową.

10. Budowa parkingów przy szpitalu wraz z przebudową ulicy Dekerta (dokumentacja).

W ramach zadania przygotowano dokumentację projektową na realizację inwestycji.

W miesiącu październiku uzyskano wstępną decyzję o przyznaniu dofinansowanie w ramach programu wieloletniego pn.: „Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych - Etap II Bezpieczeństwo - Dostępność - Rozwój”.

11. Utwardzenie ulicy Billewiczówny.

W ramach inwestycji wykonano utwardzenie drogi kruszywem stabilizowanym mechanicznie na odcinku 185 m oraz nasadzenia zielenią (trawniki).

12. Przebudowa odcinków ulic gruntowych: Niwicka, Zuchów, Baczewskiego, Gruntowa, Skautów.

W ramach zadania wykonano utwardzenie ulic gruntowych nawierzchnią tłuczniową z kruszywa naturalnego w ulicy Niwickiej 630 m², w ulicy Zuchów 980 m², w ulicy Gruntowej 480 m², w ulicy Baczewskiego 819 m², w ulicy Biwakowej 464 m², w ulicy Skautów 301 m².

13. Budowa miejsc parkingowych w rejonie ul. Jana Pawła II, ul. Maczka.

W ramach inwestycji wykonano 21 miejsc parkingowych, ciąg pieszy oraz przejście dla pieszych. Wartość poniesionych kosztów wynosi 90 808,06 PLN.

14. Budowa chodnika wzdłuż ul. Komisji Edukacji Narodowej.

W ramach inwestycji wykonano przebudowę na odcinku 230 m ciągu pieszego łączącego chodnik przy ul. Szarych Szeregów z obszarem osiedla mieszkalnego w rejonie skrzyżowania z ul. Janockiego.

15. Przebudowa ul. Wyczółkowskiego (dokumentacja).

W ramach zadania przygotowano dokumentację projektową na realizację inwestycji.

16. Modernizacja odcinka ul. Kasprzaka - Stara Kasprzaka.

W ramach inwestycji wykonano dokończenie modernizacji drogi z betonu asfaltowego o długości 79 m wraz z regulacją miejsc postojowych i chodników.

17. Rozbudowa Cmentarza Komunalnego (dokumentacja).

W ramach zadania jest opracowanie koncepcji na całą inwestycję oraz dokumentacji projektowej na realizację I etapu inwestycji. Termin zakończenia prac projektowych planuje się w maju 2014r.

18. Modernizacja i wyposażenie Pracowni Kształcenia Praktycznego w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.

W ramach zadania wykonano prace budowlano remontowe i dostawa urządzeń do pracowni spawania oraz pracowni automatyki i sterowania. Wyposażenie dla pracowni obrabiarek skrawających i materiałoznawstwa będzie realizowane zadania planowane jest do czerwca 2014r. Zadanie uzyskało dofinansowanie w wys. 85 % tj. około 3 500 000 zł w zakresie wyposażenia dydaktycznego i warsztatowego w ramach „Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013”, Priorytet 4 Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, Działanie 4.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej, Poddziałanie 4.2.2 Rozwój i modernizacja lokalnej infrastruktury edukacyjnej.

19. Termomodernizacja obiektów oświatowych w Gorzowie Wlkp. - Gimnazjum nr 9 przy ul. Zamenhofska 2A.

W ramach zadania wykonano ocieplenie ścian zewnętrznych o powierzchni 2200 m², ocieplenie stropodachu o powierzchni 1800 m², wymianę stolarki okiennej o powierzchni 800 m², wykonanie instalacji ciepłej wody z zastosowaniem systemu solarne kolektorów słonecznych.

20. Wykonanie zabezpieczenia p.poż. w obiekcie internatu ZSO nr 2.

W ramach zadania wykonano prace związane z montażem instalacji ppoż .

21. Zabezpieczenie p.poż. w internacie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących.

W ramach zadania wykonano prace związane z montażem instalacji ppoż .

22. Rozbudowa kanalizacji deszczowej na skrzyżowaniu ulic Górczyńska-Wyszyńskiego.

Zakończono prace projektowe i uzyskano wszystkie niezbędne decyzje administracyjne. W związku z przekroczeniem wartości szacunkowej przez oferentów ubiegających się o udzielenie zamówienia w ramach przetargu nieograniczonego procedura została unieważniona. Dokonano wycinki drzew kolidujących z planowanymi robotami.

23. Budowa systemu odprowadzania wód opadowych z zachodniej części miasta Gorzowa Wlkp.

W ramach zadania przygotowano dokumentację projektową na realizację inwestycji. Uzyskane zostało pozwolenie na budowę oraz uzgodniona została dokumentacja projektowa.

24. Budowa elementów kanalizacji deszczowej rejonu Zawarcia.

Dostarczono i zamontowano drugą pompę do przepompowni wód deszczowych zlokalizowanej przy ul. Wał Okrzeński.

25. Budowa Miasteczka Ruchu Drogowego.

Budowa Miasteczka Ruchu Drogowego jest współfinansowana przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Budżet Państwa oraz ze środków budżetu Miasta Gorzowa Wlkp. W ramach zadania wykonano prace związane z budową chodników i ścieżek rowerowych oraz ogrodzenia.

26. Rewitalizacja zabytkowej Willi Jaehnego wraz z zagospodarowaniem terenu pod Miejski Ośrodek Sztuki w Gorzowie Wlkp.

W ramach zadania opracowano program prac konserwatorskich, aktualizację projektu koncepcyjnego, program funkcjonalno - użytkowy i studium wykonalności. Prace zostały zakończone.

27. Budowa Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska

W ramach zadania wykonano montaż nagrzewnicy N2 i grzejnika w pomieszczeniu budynku filharmonii.

28. Budowa boiska piłkarskiego przy ZSTiO w Gorzowie Wlkp. (dokumentacja).

W ramach zadania przygotowano dokumentację projektową na realizację inwestycji.

29. Lokalne inicjatywy.

Wydział Inwestycji zrealizował w ramach zadania inwestycyjnego „Lokalne inicjatywy” następujące przedsięwzięcia:

Przebudowa odcinka ulicy Ptasiej w Gorzowie Wlkp.,

Wymiana schodów betonowych przy ul. Słoneczna 56-57.

30. Przebudowa obiektów mostowych w ul. Borowskiego wraz z przebudową drogi od ul. Dąbrowskiego do ul. Wyszyńskiego (dokumentacja).

Zakres rzeczowy zadania obejmuje przebudowę:

- dwóch obiektów mostowych w ulicy Borowskiego,
- ulicy Borowskiego na odcinku od ul. Dąbrowskiego do ul. Wyszyńskiego o długości 208 m,
- oświetlenia drogowego,
- odwodnienie jezdni.

W związku z wydłużającą się procedurą pozyskania decyzji środowiskowej, limitującej uzyskanie pozostałych decyzji, w tym pozwolenia wodno-prawnego projekt zostanie wykonany w I półroczu 2014 r.

Środki niewygasające w wysokości 152.520,00 zł zostaną wydatkowane w 2014 r. zgodnie z uchwałą nr LX/682/2013 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 18.12.2013 r.

31. Przebudowa ul. Warszawskiej w Gorzowie Wlkp. - II etap (dokumentacja).

Zakres rzeczowy zadania obejmuje przebudowę:

- ulicy Warszawskiej wraz trakcją tramwajową na odcinku od ul. Dziewięciu Muz do ul. Cichońskiego,
- kanalizacji deszczowej,
- oświetlenia ulicznego.

Ze względu na wydłużoną procedurę uzgodnień prace projektowe zakończone zostaną w I półroczu 2014 r.

Środki niewygasające w wysokości 147.600,00 PLN zostaną wydatkowane w 2014 r. zgodnie z uchwałą nr LX/682/2013 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 18.12.2013 r.

32. Centrum Edukacji Zawodowej przy ul. Warszawskiej (dokumentacja).

W okresie sprawozdawczym prowadzono prace przygotowawcze w celu przeprowadzenia postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy koncepcji Centrum Edukacji Zawodowej. Wykonanie koncepcji planowane jest w I półroczu 2014 r.

Środki niewygasające w wysokości 200.000,00 PLN zostaną wydatkowane w 2014 r. zgodnie z uchwałą nr LX/682/2013 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z 18.12.2013 r.

33. Ochrona przeciwpowodziowa obszaru w zlewni Kanału Siedleckiego - Etap I.

W ramach zadania wybrany został wykonawca zadania, zadanie jest realizowane w trybie „zaprojektuj i wybuduj”. Opracowane zostały projekty budowlane na przebudowę Kanału Siedleckiego, Rowu S-2 oraz budowę pompowni i kanałów – pompownia. Uzyskane zostało pozwolenie wodnoprawne na przebudowę Kanału Siedleckiego i Rowu S-2.

34. Przebudowa ulic: Władysława IV, Saskiej i Batorego.

W ramach inwestycji przewidziano przebudowę ulic Władysława IV, Saskiej i Batorego t. j. nawierzchnię jezdni, chodniki, zjazdy, wykonanie sieci kanalizacji deszczowej, sieci oświetlenia oraz przebudowa sieci elektroenergetycznej i teletechnicznej. Po wykonaniu nawierzchni drogowej wraz z chodnikami i zjazdami należy wykonać oznakowanie, humusowanie, obsianie trawą terenów zielonych oraz sadzenie drzew.

Załącznik nr 4 Zestawienie wniosków o dofinansowanie (zgodnie umowami o dofinansowanie oraz aneksami do tych umów) złożonych w 2013r. (współfinansowanych ze środków UE oraz z innych źródeł międzynarodowych i krajowych), przygotowany przez Wydział Integracji Europejskiej.

Tytuł projektu	Źródło dofinansowania - program	Wartość całkowita projektu w PLN	Wartość dofinansowania w PLN	Uwagi
Modernizacja i wyposażenie pracowni kształcenia praktycznego w Centrum Kształcenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.	Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	4 129 439,41	3 500 091,24	Projekt dofinansowany
Wspieranie rozwoju szkół i przedszkoli w Gorzowie Wielkopolskim	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 - Europejski Fundusz Społeczny	1 480 659,00	1 480 659,00	Projekt dofinansowany
Budowa systemu odprowadzania wód opadowych z rejonu zachodniej części miasta Gorzowa Wlkp.	Rezerwa celowa budżetu państwa	28 458 203,00	11 091 660,00	Projekt oczekuje na podpisanie umowy
Animator-Moje Boisko Orlik 2012	Moje Boisko Orlik 2012, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	65 168,80	32 584,40	Projekt dofinansowany
Przebudowa ulicy Kobylgórskiej - I etap	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych - dotacja celowa budżetu państwa	4 752 209,48	2 376 104,74	Projekt dofinansowany
Budowa parkingów przy szpitalu wraz z przebudową ulicy Dekerta	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych; dotacja celowa budżetu państwa	8 985 977,45	2 089 282,00	Projekt dofinansowany
Otwarty umysł – wiele możliwości	Program rządowy Razem bezpieczniej; środki budżetu państwa	52 900,00	45 900,00	Projekt w trakcie oceny
Termomodernizacja obiektów oświatowych w Gorzowie Wielkopolskim – Etap III	Program Operacyjny PL04 Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego	5 752 125,00	1 829 506,00	Projekt w trakcie oceny
Opracowanie i wdrożenie planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Gorzowa Wlkp.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013, Fundusz Spójności	241 400,00	205 190,00	Projekt w trakcie oceny
Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza w śródmieściu Gorzowa Wlkp. – projekt planowany do realizacji w partnerstwie z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie Oddział Elektrociepłownia Gorzów Wlkp.	Środki NFOŚiGW, Program pilotażowy KAWKA	65 000 000,00 (netto)	65 000 000,00 (netto)	Pozytywna decyzja o dofinansowaniu
Promocja zintegrowanego podejścia w polityce rozwoju poprzez budowę Strategii Rozwoju Miejskiego oraz Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2007-2013 (konkurs dotacji na działania wspierające jest w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych)	547 350,00	492 615,00	Projekt dofinansowany

Załącznik nr 5 Wykaz dotacji unijnych, które wpłynęły do budżetu Miasta Gorzowa Wlkp. w 2013 roku, przygotowany przez Wydział Budżetu i Rachunkowości.

			wykonanie
1	Przebudowa ulicy Podmiejskiej w Gorzowie Wlkp. na odcinku od ronda Sybiraków do granic miasta	EFRR	583 731,99
2	Budowa Centrum Edukacji Artystycznej - Filharmonia Gorzowska	EFRR	732 324,12
3	Promocja zintegrowanego podejścia w polityce rozwoju poprzez budowę Strategii Rozwoju Miejskiego oraz Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego (na realizację projektu w 2013r. wpłynęły środki w wysokości 92.700zł. W styczniu 2014r. niewykorzystane środki w wys. 37.615,47zł zostały zwrócone do MliR, stąd otrzymane środki zostały pomniejszone zgodnie z UFP)	EFRR	46 821,83
		BP	8 262,70
4	Poznajemy się bez słów /przekraczamy granice	EFS	12 374,45
		BP	2 984,88
5	Zwierzęta uczą, leczą, kochają	EFRR	12 870,22
		BP	0,00
6	Europejska różnorodność kulturowa - drogą do zdobycia wiedzy	FRSE	16 640,00
7	Wizyta przygotowawcza ZS 20	FRSE	225,63
8	Przygoda w szkole	FRSE	67 603,20
9	Sport bez granic. Turniej piłki nożnej dziewcząt i chłopców promujących Aglomerację Gorzowską	EFRR	22 696,52
		BP	5 604,51
10	Implementacja kontaktów z praktyką w przedsiębiorstwach dla nauczycieli i uczniów	FRSE	1 226,26
11	Wizyta przygotowawcza LO II	FRSE	252,66
12	Słońce, woda, wiatr - energia odnawialna i jej zrównoważony rozwój	FRSE	67 603,20
13	Polsko - niemieckie spotkania turystyczno - kulinarne	EFRR	21 766,36
		BP	2 510,06
14	Europejskie staże zawodowe uczniów Zespołu Szkół Gastronomicznych w Gorzowie Wlkp.	FRSE	167 326,79
15	Pracujący rodzic - szczęśliwy MALUCH w żłobku	EFS	272 038,68
16	Dodatkowe zajęcia edukacyjno - rozwojowe dla dzieci klas I-III gorzowskich szkół podstawowych	EFS	478 423,39
		BP	94 985,64
17	Zacznij od nowa budować swoją przyszłość	EFS	269 400,48
		BP	29 213,62
18	Kompleksowe umiejętności - gwarantem przyszłości	EFS	755 040,55
		BP	133 134,47
19	Nowoczesna edukacja zawodowa	EFS	204 132,49
		BP	5 197,30
20	Teletronik - cyfryzacja w kształceniu zawodowym inwestycją w przyszłość	EFS	205 741,97
		BP	4 931,38
21	Usus magister est Optimus - program rozwojowy Technikum nr 4 w Gorzowie Wlkp.	EFS	104 352,78
		BP	0,64
22	Kurs na wykształcenie	EFS	194 416,00
		środki uzyskane od sponsora	1004,7
23	Nowoczesne zajęcia dodatkowe i praktyka zawodowa drogą do sukcesu na rynku pracy	EFS	194 328,93
		BP	4 419,21
24	Razem w przyszłość	EFS	27 810,21
25	Nauka otwiera drzwi do wiedzy	EFS	81 090,82
		BP	18 164,38
	SUMA		4 850 653,02